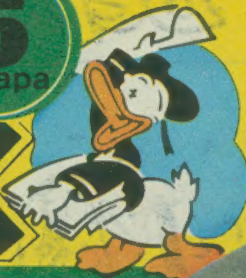
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1267

5 динара

9.4.1976 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП
БРЕГ СВЕТЛОСТИ

Ripley Веровали или не!

ЖИВИ МОСТ

АЛЕКСАНДЕР ЗАС – ПРОФЕСИОНАЛНИ СНАГАТОР НАЗВАН „НЕВЕРОВАТНИ САМСОН" МОГАО ЈЕ ДА ДРЖИ НА ГРУДИМА ДВОСТРУКУ РАМПУ НА КОЈОЈ ЈЕ СТАЈАЛО 25 ЉУДИ.

СА ОВЕ *Планине*

У АУСТРИЈИ РУДАРИ СУ СТОТИНАМА ГОДИНА СКИДАЛИ СЛОЈЕВЕ РУДЕ ТАКО ДА ДАНАС ЛИЧИ НА ЏИНОВСКЕ СТЕПЕНИЦЕ.

Питер Бар

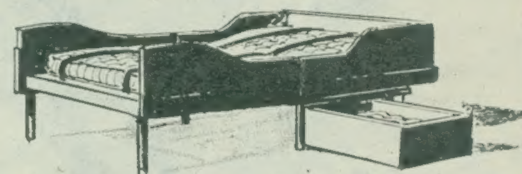
ИЗ СЕНТ ФЕЈТСА, У ЕНГЛЕСКОЈ, КОЈИ ЈЕ 10 ГОДИНА БИО ПОТПУНО СЛЕП, ПОНОВО ЈЕ ПРОГЛЕДАО КАДА ЈЕ У НЕКОЈ РАСПРАВИ СНАЖНО УДАРИО ПЕСНИЦОМ О ДЛАН ДРУГЕ РУКЕ.

1267/2

ДРВО ТЕБЕЛДИ

КОЈЕ РАСТЕ У СУДАНУ (АФРИКА) ДОМОРОЦИ УПОТРЕБЉАВАЈУ КАО РЕЗЕРВОАР: У ЊЕГОВОМ ШУПЉЕМ СТАБЛУ ЧУВАЈУ ВОДУ.

ДВОСТРУКА ОРМАН-ПОСТЕЉА

КОЈА ЈЕ БИЛА У ВЕЛИКОЈ МОДИ У АМЕРИЦИ ПОСЛЕ ГРАЂАНСКОГ РАТА, ИМАЛА ЈЕ И ЈЕДНУ ФИОКУ КОЈА ЈЕ СЛУЖИЛА КАО КОЛЕВКА.

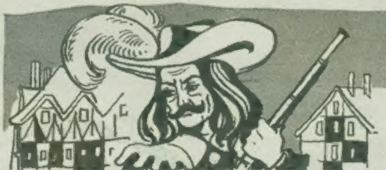
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● године 1703. на трпези руског цара Петра I и његових дворана први пут се појавио у свету дотад непознат деликатес: сушени зелени грашак. Завичај ове укусне и хранљиве намирнице је село Поречје у Јарославској области чији су се сељани од памтивека занимали повртар

ством. Вест о „чудесном грашку" који може готово неограничено дуго да се чува, облетела је не само Русију, већ је продрла и у многе земље западне Европе. Ускоро се и на трпезама племића и богаташа у Енглеској, Француској, Холандији и Данској појавио „производ" јарославских сељака.

● прву стајаћу војску, то јест војску која је и у доба мира под оружјем, створио је око 1665. године француски краљ Луј XIV.

● сепан-дрво (Caesalpinia sappan) је дрво црвене боје које расте на Цејлону, у Индији и Малаји. Екстракт овог дрвета употребљава се као биљна органска боја за бојадисање текстилних влакана, њихових производа као и за добијање црвеног мастила.

● први предмет израђен од алуминијума било је једно звонце које је направљено за сина Наполеона III.

● алкови, назив за одељен део собе за спавање, настао је од арапске речи ал-коба, што значи: купола, свод.

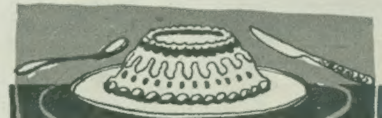

● израз „нужно зло" први је употребио у једном свом делу комедиограф Менандар (рођен око 343. године пре наше ере).

● рекорди, било какви, одувек су привлачили пажњу. Године 1955. Шкотлањани, близанци Норис и Рос Мек Уертер издали су књигу рекорда. Од тада је ово дело достигло такође рекорд: продато је у 27 милиона примерака у 16 разних издања и преведено је на 15 језика.

● највише слаткиша једу становници Велике Британије: пола килограма у току једне недеље.

● Аристотел је први за писање употребљавао челична пера. Бронзана пера су нађена у старим римским гробницама у Енглеској.

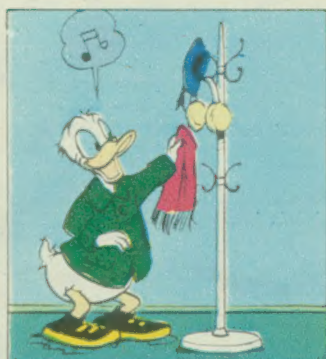

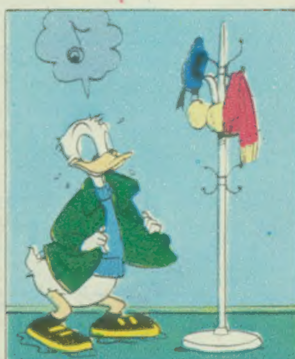

WALT DISNEY
Паја

ДУ! БАШ ЈЕ ХЛАДНО НАПОЉУ!
СТВАРНО?

ТОЛИКО ЈЕ ХЛАДНО ДА СЕ ЧОВЕК РАЖАЛИ ЧАК И НА СНЕШКА БЕЛИЋА... ШТО СТОЈИ НАПОЉУ!

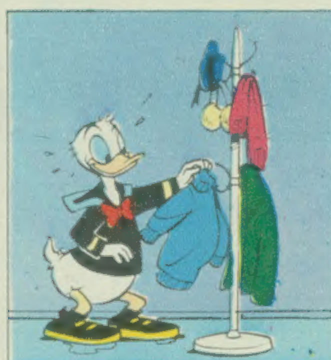

РАСКОМОТИ СЕ... ОВДЕ ЈЕ ТОПЛО... СПРЕМИЋУ ТИ ШОЉУ ВРЕЛОГ КАКАОА!

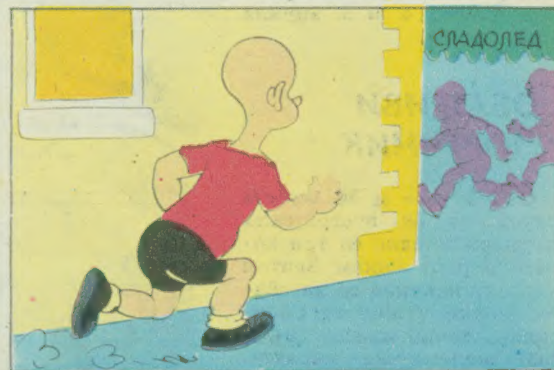

ОХ, ПАЈО!
ДА?

НЕМАМ МЛЕКА... НЕЋЕ ТИ БИТИ ТЕШКО ДА ТРКНЕШ ДО САМОПОСЛУГЕ?

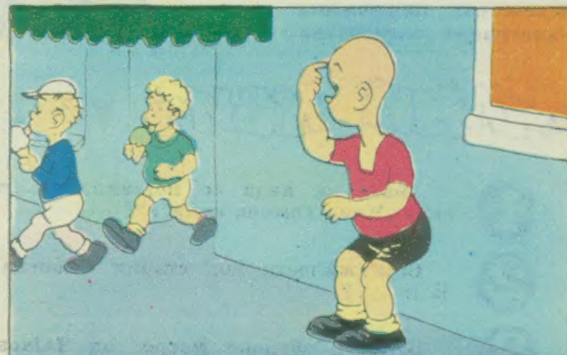

Зрагам и Зрагана

СЛАДОЛЕД

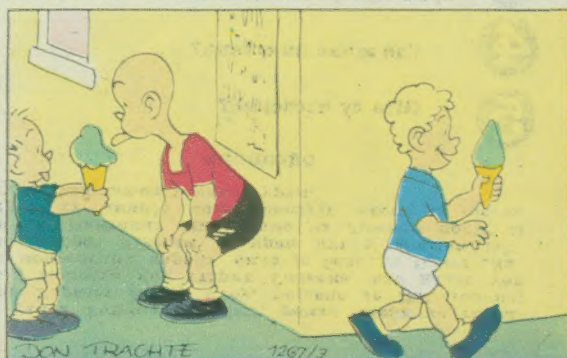

САМО ДАНАС КОРНЕТ УПОЛА ЦЕНЕ

САМО ДАНАС КОРНЕТ УПОЛА ЦЕНЕ

ДАЈЕМ КОРНЕТИМА ОБЛИК СВЕМИРСКЕ РАКЕТЕ
БЕСПЛАТНО

DON TRACHTE

ФИНАНСИ БА

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

Већ дуго италијански морнарички официр Луиђи Рицо био је кост у грлу аустроугарској команди на северном Јадрану. Његов торпедни чамац изненада се појављивао тамо где су га најмање очекивали. Пошто би потопио или бар тешко оштетио непријатељски брод без трага је нестајао. И док су се Аустријанци довијали како да му стану на пут, Италијани, су му ковали хвалоспеве.

Када је децембра 1917. године Рицо потопио и оклопњачу „Беч", понос аустроугарске морнарице, италијанска команда је одлучила да га пошаље у Анкону. Ту је требало да организује флоту торпедних чамаца и са њима изводи муњевите нападе на непријатељске бродове, чак и када се налазе у конвоју.

Истовремено, аустроугарска команда решила је да зада одлучујући ударац Италијанима и оконча тај рат који је већ исувише дуго трајао. Полазна тачка у тој завршној операцији требало је да буде управо Анкона и то из два разлога: **прво због тога што су се на њеним доковима налазила огромна складишта са муницијом која су снабдевала бојне бродове а друго — ту су били укотвљени торпедни чамци Луиђија Рица.** Тако би се једним ударцем убиле две муве, били су уверени Аустријанци.

После два месеца брижљивих припрема за почетак акције била је изабрана ноћ између 4. и 5. априла 1918. године.

ОБАЗРИВИ ПОРУЧНИК

Око 2 часа и 30 минута одред од 59 аустријских морнара заједно са три кадета и поручником Веитом на челу искрцао се на обали Марке, јужно од Сенигалија, тачно између 184. и 185. железничке карауле. **Били су наоружани само бодежима, пиштољима и пакетићима експлозива.**

Магацуно је у магновењу схватио шта се догађа и насумце испалио два метна.

Густо шипражје и ноћ без месечине скривали су их од евентуалног погледа случајних пролазника. **Уосталом, да их је неко и видео, тешко да би у тој помрчини могао да разликује њихову униформу од италијанске. Осим тога, коме би могло пасти на памет да пред собом има непријатељске војнике кад су они међу собом разговарали — најчистијим венецијанским дијалектом!**

Почело је већ да свиће кад су стигли до Фолконара Монте. У широком луку заобишли су уснуло село и нешто даље низ друм угледали, скривену међу зеленилом, огромну кућу у колонијалном стилу. Изгледало је да је ненастањена. Ипак, за сваки случај, поручник Веит најпре посла извидницу: у кући је могло да се крије неко неугодно изненађење. Ускоро један од извидника се врати и оштро салутиравши рапортира:

— Господине поручниче, у кући нема никог осим једне младе жене са две девојчице.

— Добро! Закључајте их у неку собу и постарајте се да не побегну кроз прозор! — нареди Веит. Био је више него задовољан: брижљиво припреман план одвијао се без проблема.

Пошто је уморним људима дао одмор и поставио страже, повукао се у једну собу, и сам жељан сна.

ТАЧНО У ПОНОЋ

Око пет часова поподне мрак је почео да се спушта и поручник Веит издао наређење за покрет, уверивши се претходно да жена не може да изађе из собе и дигне узбуну.

Постројени по четворица у реду, као што се то чинило у италијанској војсци, Аустријанци кренуше друмом ка Анкони. Било је то безумно, али поручник Веит је рачунао на то да нико неће обратити пажњу на одред војника, који се, на изглед, сасвим безбрижно креће друмом. И био је у праву. Не само што се ником од пролазника нису учинили сумњиви него у њих нису посумњали ни цариници на улазу у Анкону поред којих су мирно промарширали стројевим кораком. По својој дрскости поручник Веит ништа није заостајао за Луиђијем Рицом.

Била је тачно поноћ кад су Аустријанци, крећући се споредним улицама Анконе, избили у предграђе и упутили се доковима. Сада им је преостајао најтежи део посла: требало је савладати страже и увући се у добро чувану луку.

Када је турски султан Кара-Мустафа 1683. године са великом војском кренуо на Беч, натерао је сељаке из Посавине да пођу и они како би се старали о колима и воловима. Тако је „мобилисан" и Лека Ђауровић Милијановић из села Враније код Обреновца. Ноћу су многи сељаци успевали да побегну и врате се у своја села, али Леки то никако није успевало, па је доспео до Беча заједно са Турцима.

Опседање Беча дуго је потрајало и на крају турску војску захвати срдобоља. Њени редови лагано су се осипали, а морал је све више опадао.

Једног јутра Турци приметише у даљини шуму која је надирала према њима! Нико није ни слутио да је то маскирана пољска војска!

Када су Пољаци пришли сасвим близу, бацили су одсечене јелове гране иза којих су се крили и навалили на Турке.

Изненађени и уплашени, Турци су се надали у панично бег. У том метежу један од њих баци у Лекина кола неку торбу и

МИНИ КВИЗ

1. **Знате ли када се појавила књига за децу „Чича Томина колиба"?**
2. **Боја жалости код старих Словена била је ...?**
3. **Балет „Лабудово језеро" од Чајковског први пут је изведен у Москви године ...?**
4. **Где живе пингвини?**
5. **Шта су изотерме?**

ОДГОВОРИ

1) „Чича Томина колиба", роман америчке списатељице Харијет Бичер Стоу, појавио се 1852. године; 2) Боја жалости код старих Словена, као данас код неких монголских народа, била је бела; 3) Балет „Лабудово језеро" изведен је први пут у Москви 1877. године; 4) Пингвини живе само на Јужном полу" 5) Изотерме су линије које повезују места са истом просечном годишњом температуром.

РАНЕ АНКОНУ

• НЕ САМО ШТО СЕ НИКОМ ОД ПРОЛАЗНИКА ГРУПА АУСТРОУГАРСКИХ КОМАНДОСА НИЈЕ УЧИНИЛА СУМЊИВОМ НЕГО У ЊИХ НИСУ ПОСУМЊАЛИ НИ ЦАРИНИЦИ ПОРЕД КОЈИХ СУ ПРОМАРШИРАЛИ СТРОЈЕВИМ КОРАКОМ.

Поручник Веит осети како га обузима нервоза: ту пред њим на само неколико стотина метара налазила су се складишта с муницијом, торпедни чамци Луиђија Рица и понтон »Faà di Bruno«. Да ли ће успети да их дигне у ваздух? До сада је све текло глатко, али сваког тренутка могло је да искрсне нешто би их омело. Веит затресе главом као да је хтео да одагна стрепње које су га обузимале и одлучно се упути право ка рампи која је затварала улаз у луку.

НЕШТО ЈЕ СУМЊИВО

Те вечери на стражи, на рампи, налазила су се два млада припадника финансијске полиције: двадесет трогодишњи Ђузепе Магануко и две године млађи Карло Граси.

Зачувши бат корака, Граси се нагло окрену и погледа у правцу одакле је звук долазио.

— **Стој! Ко иде?** — упита одсечним гласом.

Наредивши својим људима да стану, поручник Веит му приђе и одличним италијанским језиком објасни да треба да смене посаду једног од укотвљених бојних бродова.

— У реду, пролазите! — рече му Граси и оде да подигне рампу.

Није му било ништа чудно што се овај одред појавио у касну ноћ: већ толико пута је видео посаду која је долазила возом, а не бродом. Исто тако, ни језик којим су говорили људи које је управо пропустио није побуђивао никакво подозрење. Па ипак, само што је спустио рампу за придошлице нешто му се учинило сумњивим.

— **Извините, господине, да ли бисте ми показали документа** — обратио се поручнику Веиту који се сада налазио на зачељу колоне.

— Како да не! — одговори Веит и поче полако да отвара своју официрску торбицу.

У том тренутку једна сенка се издвоји из строја и кријући се иза гомиле сандука поче опрезно да се приближава Грасију који, као и Маганико који се налазио поред саме рампе, није ништа приметио. **И управо кад је Граси уз трептаву светлост батеријске лампе почео да прегледа документа, Аустријанац који се шуњао између сандука нађе се иза њега и већ у следећем тренутку зари му свом снагом нож у леђа.** Продорно крикнувши, Граси се сручи на земљу.

Кад је чуо Грасијев крик, Маганико у магновењу схвати шта се догађа, и, одскочивши у страну,дограби пушку и испали насумце два метка. Осећао је да их мора задржати, не дозволити им да се докопају града. **Његови пуцњи ће опоменути уснуле другове.** Није ни схватао како брзо репетира пушку. Аустријанцима се чинило као да их читав вод засипа ватром.

— **Повлачење!** — грмну поручник Веит и потрча што та ноге носе ка рампи.

Магануков метак је био бржи, и он уз јаук паде на земљу. Пузећи у паници Веитови људи почеше да се повлаче ка обали. Уто светла на доку стадоше да се пале и из касарне изјури стотинак полусвучених, али наоружаних војника. „Коначно“, уздахну Маگануко и сруши се на оближњи сандук.

О. В.

ПОРЕКЛО РЕЧИ

МИНИЈАТУРА — обично означава слику малог формата, али ова реч не долази, како се углавном мисли, од латинског **минус** — мален, него од **миниум**, црвене боје којом су се бојиле илустрације у средњовековним кодексима (књигама).

ПАНИКА — Ова реч долази од имена грчког бога Пана који је имао козје рогове и копита, а свирао је у неку врсту фрулице коју је сам измислио. Тако свирајући трчао је преко пропланака и долина и његова изненадна појава изазвала би страх који су људи назвали — панични.

АУТОГРАФ — значи **пишчев оригинал неког књижевног дела** (за разлику од **аутограма**, потпис) и долази од грчког **ауто** — сам и **графеин** — писати.

Први зубар у Србији

ТОРБА СРЕЋЕ

УМЕСТО МОТИКЕ ЛЕКА МИЛИЈАНОВИЋ ЈЕ СВЕ ЧЕШЋЕ УЗИМАО КЛЕШТА И ВРЕМЕНОМ СЕ ИЗВЕШТИО, А И ОБОГАТИО.

нареди му нешто што Лека није разумео, али је схватио да му Турчин показује пут којим треба да га следи. Лека размисли мало, а онда сакри врећу у кола и потера волове у супротном правцу.

СРЕЋАН ШТО ЈЕ ЖИВ

Мрак га је затекао далеко одатле, у некој шуми. Зауставио је кола и осврнуо се унаоколо па, како у близини није било никога, полако извуче врећицу и мало је протресе. Унутра нешто зазвецка и Лека је брзо опет сакри, па леже преко ње да се мало одмори. Била је још ноћ кад је кренуо даље.

После дугог пута пред њим почеше да се указују познати, питоми предели, а кад је угледао Саву, знао је да је његов Branić близу. У селу су га сви радосни дочекали, а његови укућани плакали су од среће што га виде живог.

Лека никоме није говорио о оној „торби среће“, него, чим је пао мрак и у селу све полегало, он оде до кола, извуче је и брзо унесе у кућу. **При светлости лојанице, он и жена очекивали су да виде како сијају златне полуге. Дрхтавом руком Лека је развезао торбу и из ње испаде бело платно са клештима разних облика и величина и неколико металних „кука“!**

Лекина жена сањиво је гледала у те чудне предмете не схватајући ништа, док их је Лека, разочаран, превртао не знајући шта би. **Одједном, сину му да су то клешта турског зубара који је и њему једном извадио зуб, али је и даље проклињао злу срећу која га је после толико мука наградила тим бескорисним предметима.** Он их опет уви у оно платно и леже да спава, тешећи се како је ипак добро што је жив и здрав дошао кући.

Када је после извесног времена његовог сина заболео зуб, Лека се сети клешта! Изабрао је она која су му се чинила најпогоднија и дрхтећи, доста неспретно, извади први зуб у свом животу. После неколико дана извадио је и својој жени зуб и тако се **по селу прочуло да је Лека у рату изучио код турског зубара занат. Људи почеше да долазе код њега не би ли их решио неснosне муке.** Доносили су „зубару“ и дарове: неко кокошку, неко две, а неко читавог ћурана! Тако је Лека све чешће уместо мотике узимао у руке зубарска клешта и временом се веома извештио, а и обогатио.

С КОЛЕНА НА КОЛЕНО

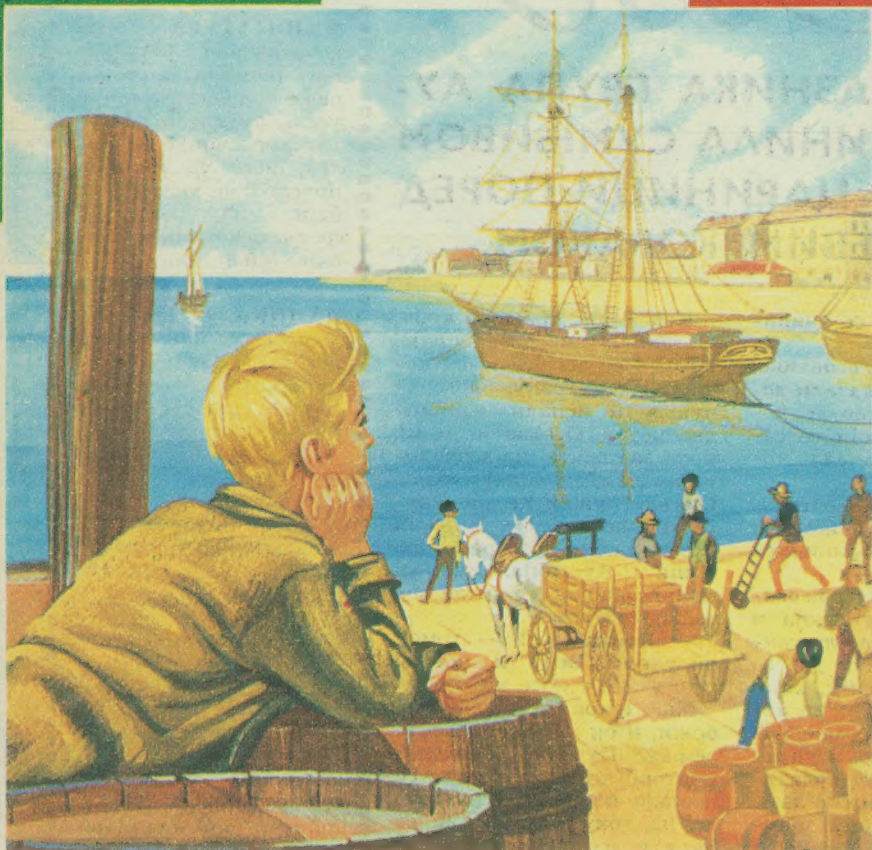
У његовој кући сада је постојало и једно посебно уређено одељење, мало, али све окречено у бело, чак и земљани под! На једном сточићу прекривеним белим столњаком налазили су се инструменти и боца препеченице: народно средство за дезинфекцију. Лека је постао чувен зубар у читавој Посавини...

Његов средњи син изучио је занат од оца и тако је зубарство у њиховој породици почело да се преноси с колена на колено, увек с увођењем новина. Прво је то било само прање руку пре вађења зуба **а временом су Милијановићи почели и да кувају инструменте и користе алкохол...**

Лекини потомци преко 200 година употребљавали су клешта која је он донео из рата. Можда би и данас били зубари да последњег од њих Немци нису стрељали 1941. године. У народу је остало живо сећање на Леку и његове синове.

Р. С.

Ђузепе Гарибалди

1 **ОБИЧАН МОРНАР** — У породици сиромашног рибара Гарибалдија из Нице родио се 4. јула 1807. године син. Отац му је дао име Ђузепе и већ тада почео да кује планове како ће га дати на школе, да постане угледан трговац, адвокат или можда официр. Али, дечака је неодољиво привлачило море, из године у годину све више је желео да постане — обичан морнар. Одважан и смео, стрпљиво се надао да ће се једног дана ипак отиснути на пучину.

2 **КАПЕТАН У ДВАДЕСЕТОЈ** — Ђузепе је имао само девет година кад му се указала прилика коју је толико желео: примили су га на један трговачки брод! Једанаест година касније, тек што је напунио двадесету, он је не само искусан и добар морнар, већ постаје — капетан. За време боравка у Таганрогу, на Црвеном мору 1833. Гарибалди се случајно упознао с једним италијанским родољубом од кога је сазнао за тешке прилике у Италији и настојање Ђузепа Мацинија да је уједини.

3 **СУСРЕТ У МАРСЕЈУ** — У јулу исте године Гарибалди се у Марсеју упознао с Мацинијем и убрзо ступио у чланство „Младе Италије", тајне организације која се борила за уједињење земље која је у то време била само „географски појам". Јер, после Бечког конгреса, 1815. године, Италија је била потпуно распарчана: Напуљем и Сицилијом су владали шпански Бурбони, централним делом управљао је папа, а север је био подељен на војводства и подручје под аустријском влашћу.

4 **ЉУБАВ НА ПРВИ ПОГЛЕД** — Осуђен на смрт у одсуству због учешћа у завери коју је Мацини ковао против Пијемонта, Гарибалди је потражио уточиште у Јужној Америци. Али, ни ту није мировао. Већ 1836. године приступио је националном покрету за ослобођење Бразила и Уругваја. Далеко од домовине растрзане сукобима, Гарибалди је једног дана са палубе свог брода укотвљеног у широкој лагуни угледао девојку која га је одмах освојила. После првог сусрета био је решен да се ожени њом.

ЈЕДИНИЋУ ИТАЛИЈУ!

5 **НЕВЕСТА С ПУШКОМ** — И заиста само неколико дана касније црноока Анита Марија Ривеиро удала се за Гарибалдија и свој невестињски вео одмах заменила пушком јер је желела да се бори раме уз раме с њим. Годинама је ова храбра жена крхког тела и нежног лика стајала уз већ прослављеног борца и његове добровољце. Национални покрет за ослобођење од туђинске власти из дана у дан стицао је све више присталица. А онда се Анита Марија разболела од маларије и умрла.

6 **РАСКИД С РЕПУБЛИКАНЦИМА** — Када је 1848. од Мацинија, с којим се све време дописивао, сазнао да је у Палерму избио устанак, Гарибалди је похитао у Италију. У Гибралтару је сазнао и за устанак у Милану и одлуку сардинијског краља Карла Алберта да објави рат Аустрији. Та вест ће довести до раскида с Мацинијем и његовим републиканцима: Гарибалди је одлучио да своју помоћ понуди краљу, уверен да ће тако највише допринети што бржем уједињењу Италије.

7 **НЕУСПЕХ ЗА НЕУСПЕХОМ** — Али, погрешио је. Извесно време је чак изгледало као да се све заверило против њега и његових добровољаца. У Пијемонту су их хладно дочекали, римска република коју су заједно с Мацинијем прогласили пала је, на све стране прогонили су их Французи и Аустријанци. А онда 1859. године ствари су кренуле набоље: сардинијски министар Камило Кувар придобио је Гарибалдија за своју политику уједињења Италије под савојском династијом.

8 **У ТИШИНИ КАПРЕРЕ** — Од маја до септембра 1860. Гарибалди са само 1000 људи осваја Сицилију а затим заузима Напуљ. Пијемонтске трупе 11. септембра заузимају папске поседе и потврђују уједињење. У пратњи Гарибалдија 7. новембра у Напуљ улази Виторио Емануел, будући краљ Италије која ће се потпуно ујединити 1870. после пада папске државе. Ђузепе Гарибалди ускоро се повукао на острво Капреру где је умро 2. јуна 1882. у седамдесет петој години.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

НАГРАДА ЗА КАЗНУ

— Нећемо моћи да га спасемо. Ватра само што није захватила и резервоар с бензином! — зачуо сам узбуђене гласове док сам лежао у смрсканој кабини.

Још док сам становао у Ист Енду, крају Лондона у којем су углавном живеле сиромашне породице, имао сам обичај да сатима стојим на прашњавој улици и посматрам — хладњаче. Заправо, завидео сам возачима тих грдосија јер сам се дивио њиховој спретности и вештини. Како су лако окретали онај огроман волан велики као точак аутобуса.

Чим сам напунио осамнаест година, положио сам возачки испит и чврсто решио да и ја једног дана седнем за управљач таквог камиона. У јануару 1970. године жеља ми се испунила. Запослио сам се у једној фабрици за прераду хране и после краће обуке добио посао као сувозач Боба Галома, плавокосог Шкотланђанина који је био неколико година старији од мене.

Весма поносан на своје занимање, шепурио сам се за воланом камиона тротонца пред друговима, давао гас „до даске", а онда уз шкрипу гума нагло кочио пред неким зидом или јарком, правио „осмице" на путу.

Све слободно време Боб и ја проводили смо гланцајући наш камион, префарбавали смо сваку и најмању огреботину на његовој каросерији, подмазивали мотор...

ТО НЕ МОЖЕ СВАКО

Ипак, иако сам био задовољан послом који сам радио, стално сам маштао о томе како би било лепо да управљам камионом-хладњачом од 28 тона. Јер, кад бих се средом, после два дана вожње, враћао из Глазгова у Лондон, у фабричком депоу сусретао сам возаче хладњача. Њих је било лако препознати, обично су ишли мало повијени уздигнутих рамена преко фабричког дворишта јер им се тело од дугог седења скоро укочило. А у оближњем ресторану увек су седали за један исти сто и надугачко и нашироко препричавали доживљаје с путовања. Ми млађи и још неискусни возачи слушали смо их отворених уста и прижељкивали да се и нама сличне ствари догоде. Тада сам чврсто веровао да бих успео, као и дебели Џо, да избегнем камион који ми јури у сусрет или да закочим на самој ивици провалије.

Једног дана Боб је нагло ушао у гаражу у којој сам по обичају лицкао наш камион.

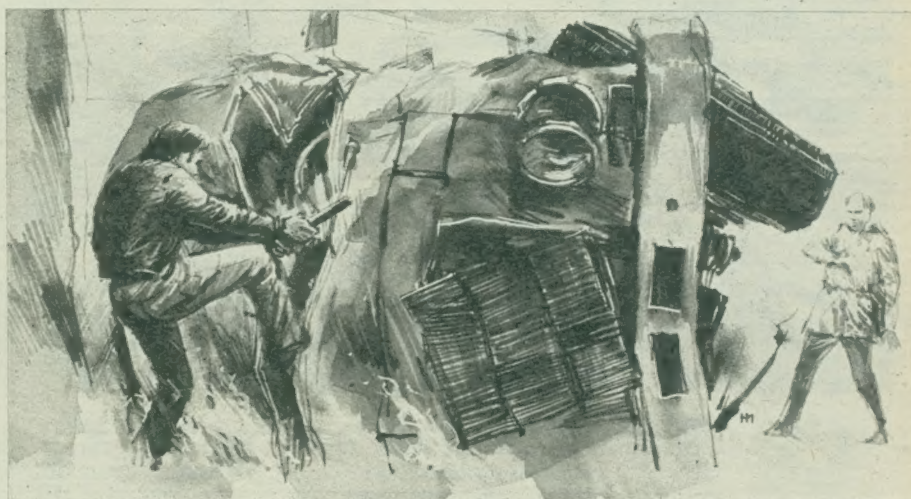
— Пошто имамо неколико слободних дана могли бисмо да направимо излет до Бедфорда — рекао је. **— Наравно, поћи ћемо хладњачом, брат ће да ти покаже како се њоме управља. Важи?**

— Али, ако нас примете, изгубићемо посао — рекао сам тек онако, а, у ствари, давно сам прижељкивао такав предлог. — **Надам се да ћеш и мени дозволити да мало управљам.**

— Наравно, само треба пажљиво да гледаш како ја то чиним — важно је нагласио последње речи. — **То не може свако, за то је потребно велико искуство, а ја га имам!**

Договорено — учињено. Још исте вечери увукли смо се у депо где су били паркирани камиони. И док је Боб седао за управљач највеће хладњаче, ја сам објашњавао чувару како су нам из управе наредили да пробамо њене кочнице на путу. Ништа није посумњао ни кад сам се задовољно трљајући руке уз кикот попео у кабину.

Боб је изванредно возио, спретно је „мотао" огроман волан, аблендовао на свакој кривини. Неколико пута замолио сам га да ми дозволи да притиснем на сирену. Како сам се правио важан тада.

У МЕТАЛНОМ ОКЛОПУ

После једног сата вожње прошли смо и градић Џилс, утонуо у таму. Неколико дана раније пролазио сам тим путем, па сам споменуо Бобу да успори испред једне оштре кривине. Знао сам да се при њеном крају налази паркирана велика покретна приколица у којој су се продавале бомбоне, жвакаће гуме, семенке, печени кромпири...

Боб је послушао мој савет. Али пут је због кише која је почела да пада одједном постао клизав и — камион се нагло занео. Он је окренуо волан и притиснуо папучицу за гас. И управо када сам помислио да смо се извукли, угледао сам испред нас заустављена кола с угашеним светлима. Два младића и једна девојка стајали су поред њих и мењали гуму. Судар је био неизбежан!

Када сам дошао свести дуго ми је требало да схватим шта се догодило. Тада сам на лицу осетио крв која ми се сливала низ чело и затварала очи. Хтео сам да покренем руке и да је обришем, али нисам успео.

Био сам прикљештен у смрсканој кабини која ми је притискала груди кош, руке, ноге. Једва сам дисао али ипак нисам хтео да поверујем да ћу тако умрети. Па ми смо пошли на излет да се проведемо!

Уто сам осетио неку врелину како избија из мотора а онда и мирис упаљене гуме. Прсти на ногама почели су ужасно да ме пеку. Да ли то камион гори? Пожар!

— Нећемо моћи да га спасемо. Ватра само што није захватила резервоар с бензином — допро је до мене глас неког човека.

— Покушајте, покушајте нешто! — вриштао је Боб који је, вероватно, од наглог удара испао из камиона. Одмах сам препознао његов глас. — **Ја ћу покушати да уђем кроз „шофер-шајбну" а ви ме прскајте пеном за гашење пожара. Морамо успети!**

Ускоро сам осетио његове руке на свом лицу. Издржи Џоне, само још мало, говорио ми је док је полугом одвајао врели метални оклоп с мог тела. Почео сам да му помажем иако сам осећао да немам снаге у прстима јер пожар се све више ширио а дим нас гушио. Дрхтавим рукама одвајао сам парчиће метала са свог тела и стрепео чекајући сваког тренутка експлозију резервоара за бензин. А врелина коју сам осећао по ногама, тамо испод волана, постајала је неиздржива.

После ове несреће Џон Доуп је пребачен у лондонску болницу где је остао неколико месеци јер је по десној нози задобио опекотине другог степена. Док се опорављао, све време је стрепео да ће изгубити посао. Али, оног дана када је изишао из болнице другови су га обавестили да ће постати — возач велике хладњаче. Схватио је своју грешку, говорили су, боље да га наградимо него казнимо!

Б. Ј.

ВАШАР СА 7 КОНТИНЕНАТА

ИНДИЈАНАЦ С ДВЕ ДЕСНЕ НОГЕ

У КАНАДИ је недавно пуштен у оптицај метални новац у вредности од десет канадских долара искован у част предстојећих Олимпијских игара које ће се одржати у Монтреалу. На новчићу је рељеф који представља групу младих Индијанаца који играју стару игру лоптом којом су се забављали још много пре него што је Колумбо открио Америку.

Међутим, тек што се новац појавио нумизматичари су на њему открили једну грешку: један играч, и то онај који „носи" лопту, има обе ноге — десне!

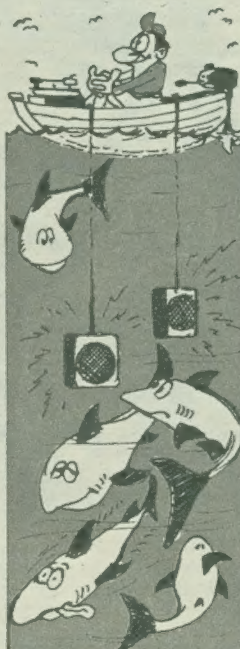
Још се не зна да ли ће овај новац бити повучен из оптицаја и претопљен, али је сигурно да је због све грешке новчић постао нумизматичка реткост тако да је већ сада његова цена много већа од нормалне вредности.

КОНЦЕРТ ЗА АЈКУЛУ

АУСТРАЛИЈСКИ ПРОФЕСОР зоологије Клифтон Макдоналд извео је недавно крај обала Нове Гвинеје низ опита са ајкулама. Он је наиме, спуштао у море веома јаке звучнике и проверавао како ајкуле реагују на разне звукове не би ли утврдио који их привлаче, а који плаше.

Макдоналд је убрзо установио да такозвана бит-музика нагони ајкуле у панично бекство, док им музика Баха и Брамса веома прија. Професор Макдоналд је после ових опита изјавио: „Сад имам основ да тврдим да су ајкуле интелигентне."

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

ВЕЛИКЕ МИСТЕРИЈЕ ПРОШЛОСТИ

КО ЈЕ ЖЕЛЕО С ЛОРДА К. ОД

БРОД НА КОЈЕМ СЕ НАЛАЗИО СПЕЦИЈАЛНИ ИЗАСЛАНИК БРИТАНСКОГ КРАЉА ЏОРЏА V, НА ПУТУ ЗА РУСИЈУ, ИЗНЕНАДА ЈЕ ПОТОНУО.

ЛОРД ХОРАЦИО ХЕРБЕРТ КИЧЕНЕР ОД КАРТУМА НИЈЕ НАЈБОЉЕ СТАЈАО СА НАЈВИШИМ ПОЛИТИЧКИМ ЛИЧНОСТИМА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ.

МОРЕ ЈЕ БЕСНЕЛО ТАКО ДА ЧАМЦИ ЗА СПАСАВАЊЕ НИСУ МОГЛИ ДА ПРИЂУ ПРЕПОЛОВЉЕНОМ БРОДУ ...

Ближило се вече и хладан ветар је све јаче дувао, а море беснело уз потмулу рику. Био је јуни, али за Шкотску ништа необично: у то доба године често су вечери овакве.

Осматрач у Берзију, најистуренијој северозападној тачки острва Меинленд, прикупи огртач којим се ветар лудо поигравао и направи неколико корака. Тек је предстојала ноћ, а усамљеном војнику на стражи у ратно време то је најтежи део задатка. Он погледа на море које је постајало тамномрко, са све већим таласима, и тада његову пажњу призуче нешто необично на пучини. Осматрач принесе далекозор и угледа један британски ратни брод који је, очигледно, био у невољи. Борио се са таласима и изгледало је као да ће потонути.

Војник пожури да обавести спасилачку екипу и неколико чамаца убрзо је запливало у правцу брода. Међутим, њега више није било!

У мраку који се већ био сасвим спустио људи из чамаца су угледали неколико бродоломника. Када су их с тешком муком извукли, чули су страшну исповест: брод је одједном експлодирао! Преполовљен, одржао се још само десетак минута у ковитлацу од експлозије и таласа, а онда га је прекрила вода...

КОЛОНИЗАТОР ГВОЗДЕНЕ РУКЕ

Сутрадан, 6. јуна 1916, објављено је да је на потопљеном броду настрадао лорд Хорацио Херберт Киченер од Картума специјални изасланик британског краља Џорџа V, који је ишао у поверљиву војну мисију у Русију, цару Николају II! Ово је дало догађају сасвим другу боју: сада то више није било **обично** потапање брода у рату, јер личност је била исувише важна да се одмах не би помислило како је то учињено само због ње.

Лорд К. од К., како су скраћено звали британског министра рата, **био је прва личност у војсци. Носио је највиша војна одликовања, а титулу лорда добио је после битке код Омдурмана 1898. када је до ногу потукао Суданце и тиме завршио заузимање Судана. У бурском рату, једном од најсрамнијих потеза енглеске колонијалне политике, био је командант британске армије, а после тога врховни командант у Индији, па врховни командант британских снага на Средоземљу.** Одмах се наметала мисао да брод којим је овако висока личност ишла у мисију на највишем нивоу није потопљен случајно, од „залутале пливајуће мине". како су новине писале.

Оно што је једино поуздано реконструисано, то су последњи часови лорда К. од К.

У 11 часова 5. јуна он је специјалним возом стигао у Тарсо, градић на северу Шкотске, где се одмах укрцао на брод „Оук" (храст) којим је отпловио до луке Скапа Флоу. Тамо је прешао на адмиралски брод „Ајрон дјук" (челични војвода), онај исти који је победио Наполеона. На том броду лорд К. од К. ручао је са адмиралом британске флоте и око 16 часова прешао на крстарицу **„Хемпшајер"** која је запловила сат касније, по строго утврђеном итинереру адмирала, лорда Џеликоа. Прво се држао острва Оркнис и Шетланд, а затим се упутио према отвореном мору.

Мере обезбеђења предвиђале су да **„Хемпшајер"** прате два разарача како га Немци не би изненадили својим подморницама. **„Хемпшајеров"** циљ била је руска лука Арханђел.

РАДИО ИЛИ ШПИЈУНИ?

Разарачи су пратили до 19 часова „Хемпшајер", а тада је његов капетан издао наређење да се врате у Скапа Флоу јер на отвореном мору, које је сада било око њих, не би били од велике користи. Уосталом, исто је важило и за евентуалне немачке подморнице: ни оне више нису могле бити опасне ,па су се разарачи окренули.

Ово, уједно, у великој мери одстрањује могућност да су баш подморнице торпедовале **„Хемпшајер"**, што су Енглези касније изнели као једну од могућности.

Нешто после 20 часова осматрач из Берзија јавио је за брод који је захватило невреме и не знајући ко је у питању. **Оно неколико преживелих морнара испричало је да су чули три узастопне експлозије, после чега је брод потопљен. Они се нису сећали шта се догодило са лордом, мада су неки историчари касније забележили да је одбио да покуша спасавање и херојски погинуо на командном мосту брода.** Међутим, мало је вероватно да је ико од морнара који су у тим страшним часовима гледали само како да спасу свој живот приметио „лордове позе будућности", како је један француски новинар, много касније, иронично прокоментарисао ту вест.

Ко је, онда, крив за смрт лорда К. од К.?

Ако то није торпедо са немачке подморнице, још је мање вероватно да је залутала мина, немачка или британска. Енглези су, вероватно у жељи да заташкају праву истину, изнели неколико претпоставки: или су Немци још на шкотској обали ухватили радиом вест о укрцавању министра рата на **„Хемпшајер"**, или су им тај податак дали шпијуни увучени у шкотске редове. **Друга могућност коју Енглези радо сугеришу је да су Киченера убили припадници ИРЕ, ирског ослободилачког покрета.** Али, један податак који на први поглед може изгледати неважан намеће се као кључ загонетке: трострука експлозија. Да ли је она последица експлозива скривеног у самом трупу брода? Ако јесте, онда по свему то личи на саботажу.

КОБНА МИСИЈА

Саботажа се увек спомиње као решење када се не знају или не желе рећи прави кривци. Али, у случају лорда Киченера она се уклапа веома лепо у причу, мада ни до данас о страдању **„Хемпшајера"** не постоји никакав поуздан податак.

Све до 13. септембра 1974. године Кони Чанг, двадесетогодишња секретарица у Корејској корпорацији за нафту, близу града Кансана била је уравнотежена девојка, одмерених покрета, увек смирена и присебна. Али, од тога дана она се налази под сталном лекарском негом. Изгубила је многобројне пријатеље а чак и чланови њене породице презриво је гледају...

И то само зато што не одустаје од своје приче — да је видела странца из свемира, високог око 2,5 метра, са три ока и телом прекривеним длаком.

Шта се то дешава?

Већ је почело да се смркава када је Кони тога дана завршавала посао у својој канцеларији. И управо док се спремала да крене кући, зазвонио је телефон — јавио се Виљем Верс, њен колега који је радио у суседној згради, и обавестио је да ће нешто касније доћи по њу и колима је одвести до куће. Јер, нешто чудно се дешава на небу изнад рафинерије, нагласио је. Радници су приметили необичну светлост која се час ширила, час скупљала као да пулсира и он би желео да је сними. Те његове речи

МРТ
.К.?

Зна се, ипак, да лорд Киченер, у тако важном историјском тренутку као што је рат, није најбоље стајао са осталим највишим политичким личностима Велике Британије. **У погледу војне стратегије није се слагао са генералима британске армије, од којих је један био рођак краља Џорџа V. С друге стране, Киченер је био навикао на приличну самовољу што га је увело у неизбежне сукобе и са цивилним функционерима.**

Пошто личност као што је био Киченер није могла „тек тако“ да оде у пензију, тврде неки, британска влада је прибегла „соломонском решењу“: слала га је непрестано у мисије које су на изглед биле важне, али су пре свега биле далеке. Последња је била кобна.

Још нешто наводи на помисао да је Киченер почео да „смета“ у вођењу британске политике: по закону архивски материјал не сме да се дира 50 година, а у овом случају, мада је прошло већ 60 он је још неприступачан!

М. К.

САМО ЈЕ ТАБЛА ОСТАЛА

ПРЕ РАВНО 1870 ГОДИНА НА ДУНАВУ ЈЕ ПОДИГНУТ МОСТ КОЈИ ЈЕ БИО ДУГАЧАК — 1127 МЕТАРА!

Да би освојио Дакију, данашњу Румунију, римски император Трајан Марко Улпије (53—117) саградио је 105. године између Костола и Турн Северина мост дуг 1127 метара! Постављен на 20 стубова, мост је био висок 45 и широк 20 метара. Грађен је према пројекту архитекте Аполодера из Дамаска и високо се уздизао изнад Дунава, тако да ни највећи речни водостај није могао да га оштети.

За време владавине Трајановог наследника Хадријана (117—138. године) мост је срушен, вероватно да би се спречила најезда варварских племена из источне Европе. Међутим, и данас се код села Костола, три километра низводно од Кладова, налазе остаци обалног стуба на нашој обали, док је боље очуван онај који се налази код Турн Северина, на румунској страни.

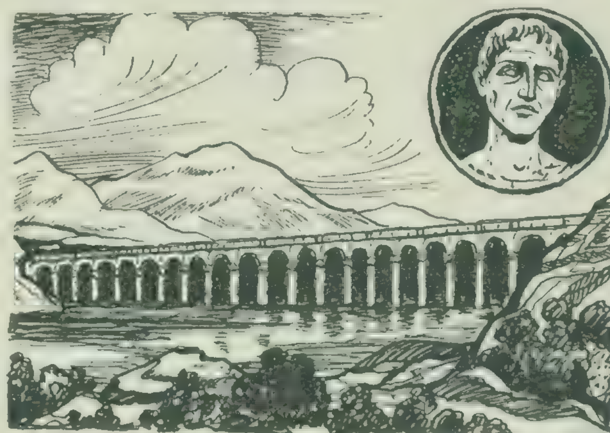
За археологе је остала тајна на који је начин зидан мост. Многи претпостављају да су градитељи најпре прокопали канал на обали, скренули ток реке и на сувом подигли стубове моста који су били удаљени један од другог по 50 метара. А кад су радови били завршени, Дунав је поново враћен у старо корито.

Мада је Трајанов мост срушен, пут који је он градио на десној обали Казана, донедавно је постојао. Био је просечен кроз гранитне и кречњачке стене Горњег и Доњег Казана и представљао је наставак раније изграђеног Тиберијевог пута кроз Горњу клисуру.

Градили су га робови изнад највеће речне дубине у Европи, тако што су пут усецали у стене или, ако то није било могуће, на многим местима усецане су рупе у камену, у њих углављиване греде преко којих су затим стављане даске.

Кад су 103. године завршени радови, Трајан је наредио да се на месту 10 километара узводно од Текије, а преко пута румунског села Оградине уреже у камену натпис на латинском језику: **„Император Цезар, божанског Нерве Трајан Аугустус Германик, врховни свештеник, заступник народа по четврти пут, отац домовине, конзул по четврти пут, савладавши планинске и дунавске стене, сагради овај пут“.**

Када је грађена хидроцентрала на Ђердапу, Трајанов пут је морао да буде потопљен, а табла широка око 8 метара подигнута је нешто више, да је вода не би оштетила.

КОНИ ЗНА ТАЈНУ

ДВАДЕСЕТОГОДИШЊА ДЕВОЈКА БИЛА ЈЕ ВЕРОВАТНО ПОСЛЕДЊА КОЈА ЈЕ ПРИМЕТИЛА НЕОБИЧНУ СВЕТЛОСТ ВИСОКО НА НЕБУ. НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ ВЕЛИКА НАРАНЏАСТА ЛЕТЕЛИЦА НЕЧУЈНО СЕ СПУСТИЛА ИСПРЕД ЊЕ...

нису нимало заинтересовале Кони али му је обећала да ће га сачекати.

Нешто касније изишла је напоље дубоко удишући ваздух, полако пошла према лепо уређеном шеталишту које се налазило иза оближњег брдашца.

Није приметила необичну летелицу која је и високо изнад ње блештала засењујућом светлошћу. У том тренутку више од 650 људи посматрало је те наранџасте дискове који су пулсирали и летели у цик-цак линији. У полицијским станицама и новинским агенцијама почели су да звоне телефони, грађани су забринуто питали шта се то дешава на небу.

Биће као из легенди

Стигавши до једног великог дрвета, Кони Чанг се наслонила, дубоко удахнула ваздух и подигла поглед према крошњи. И тада је угледала...

Сјајан наранџасти летећи тањир нечујно се спуштао на Земљу недалеко од места на којем је стајала. Неколико тренутака касније летелица је додирнула тло али из ње нико није излазио. А затим су се врата која Кони до тада није приметила, нагло отворила... Кроз њих је опрезно изашла једна прилика висока око 2,5 метра, чији је облик тела веома подсећао на људски, и тешким, незграпним кораком пошла према девојци.

Прво што је Кони помислила када је угледала његова три ока која су је не трепћући посматрала било је да биће потиче из оних страшних прича које је слушала док је била мала. Запањено је посматрала необичну фигуру обраслу чекињавом, кратком длаком која јој се приближавала.

То необично створење зауставило се на око 200 метара од девојке. Имала је утисак као да је проучава. У почетку се питала да ли би можда требало да му крене у сусрет, довикне нешто или начини неки покрет. Али, када је незнанац почео према њој да пружа своје дугачке руке, осетила је ужасан страх.

Тада је зачула неки звук иза себе. Нагло се окренула и угледала још три летећа тањира како се спуштају. Потрчала је натраг, према рафинерији. Када је коначно стигла до паркиралишта на којем су се налазила Виљемова кола, отворила је задња врата и бацила се на седиште. Ту су је касније пронашли како јеца и вришти не дозвољавајући да јој ико приђе. Одмах су је пренели у болницу али и поред великог залагања лекара није успела да се опорави.

Све су снимили

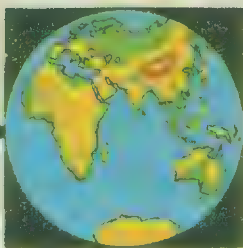
Два дана после овог догађаја у један хотел у Кунсану ушао је неки човек који се представио да је историчар. Био је неупадљиво обучен, с великим тамним наочарима на лицу и црном ташном под мишком. И мада је рекао да ће се у хотелу задржати најмање недељу дана, ту је остао само 48 сати, нестао је исто онако неочекивано као што је и дошао.

Међутим, новинари „Кореја тајмса“ имали су сасвим друго мишљење о томе шта је заправо право занимање овог мистериозног човека који је само неколико сати боравио у хотелу и све остало време проводио у близини нафтоносних извора.

Он је шпијун као и неколицина других који су у „време појаве летећих тањира“ виђени како са фотографским апаратима обилазе нафтоносна поља и постројења за њену прераду, тврдили су новинари. Зато постоје и сигурни докази — „летећи тањири“ су се углавном виђали изнад нафтоносних поља у Кувајту или Саудијској Арабији, свуда где има ове драгоцене течности. И док су „очевици“ нетремице зурили у небо страхујући да се необична бића не спусте на Земљу, шпијуни су обављали свој посао — несметано су снимали све што их је интересовало.

Т. Р.

ИСТОРИЈА СТАРОГ СВЕТА

ГРЧКА

1 Око 2000. године пре н. е. ратоборна племена Аркађани, Дорци, Ахајци, Јонци и Еолци о чијем се пореклу мало зна, почела су да надиру ка југу Балканског полуострва. Они постепено освајају неке области Грчке и стварају Хеладу, земљу са цивилизацијом заснованом на критско-микенској. Мешањем становништва, придошлица светле пути и тамнопутих староседелаца, ствара се **грчки народ** (то је латинска реч; у Грчкој се говорило **хеленски**). Тако настаје грчка цивилизација која ће утрти пут боље познатим епохама: **архајској** (8—6. века пре н. е.) и **класичној** (5—4, века) . . .

2 У плодним равницама егејског басена приспела племена оснизају градове државице с краљем, **басилеусом** на челу. Они, у ствари, градове подижу на **акрополима**, стеновитим и тешко приступачним узвишењима око којих се

4 У то давно доба путовало се више морем него копном јер нису постојали путеви; зна се једино за путеве који су спајали Пиреј с Атином и пут који је водио до светилишта у Елеусу и Агру. Грци су веровали да су све земље западно од њих које су им дуго остале неприступачне насељене чудовиштима. Главна привредна грана у Грчкој била је сточарство, нарочито гајење говеда. Вештина занатлија и њихов смисао за лепо врло су цењени. Они зависе од наредби аристократа али им нису толико подређени као сељаци.

5 Као и други стари народи, Грци су били многобошци. Веровали су да њихови богови једу, пију, да се жене, свађају и мире, једном речи да живе исто онако као и они сами. Према месту становања богове

1

УПОЗНАЈ САМОГ СЕБЕ!

простиру равнице, како би могли лакше да примете непријатеља и одбране се. Куће су у почетку градили од ћерпича, непечене цигле, а касније од камена. Половину сваке куће, што је једна од основних одлика архитектуре свог периода, заузимало је двориште окружено колонадом стубова.

3 Велика породица чијим је члановима управљао старешина рода била је основна друштвена јединица. Више оваквих породица, под „старатељством" једног божанства, чиниле су град (грчки **полис**). Њиме је управљао **геронт, савет** стараца, и краљеви. Један од њих који је био „више краљ" него остали имао је дужност да одлуке савета изнесе скупштини ратника. У најстарије доба грчке историје **басилеус** се саветовао са геронтима, најистакнутијим члановима родовске аристократије и то обично на јавним местима, у присуству народа.

су делили на небеске, морске, подземне и земаљске. По грчком веровању бог подземног света Хад држао је свој „свет сенки" у најдубљем делу земље, а угледни, небески богови били су смештени на врху планине Олимп.

6 Грци су веровали да се воља богова и судбина појединца може сазнати на основу неких небеских појава као што су помрачење сунца или пролазак комете, као и по шуштању лишћа, лету птица или утроби заклане животиње. Једно од најпознатијих пророчишта налазило се у Делфима. Ту је, у дну Аполоновог храма над пукотином изнад које је избијала пара, најчувенија пророчица старе Грчке, Питија, падала у транс и изговарала неразумљиве речи које су тумачили свештеници. На улазу у Делфијско пророчиште писало је: **„Упознај самог себе"**.

НАСТАВИЋЕ СЕ

ДОВИЂЕЊА, ДО ОСЛОБОЂЕЊА!

НАШИ СЛИКАРИ И ЊИХОВА ДЕЛА

★★★★★★★★★★★★★★ — **написао је друг Тито на једној слици Божидара Јакца, у Јајцу за време Другог заседања АВНОЈ-а.**

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Када сам 1911. године поново пошао у први разред гимназије, пошто сам га понављао због латинског језика, упорно сам покушавао да измислим неку разоноду. И тако, с неколицином другова решим једног дана да оснујемо оркестар. Ова идеја све нас је одушевила јер школу баш нисмо волели. Одмах смо марљиво почели да вежбамо.

Један од „главних“ у оркестру био је Миран Јарц, десетогодишњи дечак који ће петнаестак година касније постати угледан писац и песник, што, наравно, нико од нас није ни слутио. **Тек што смо успели да увежбамо неколико мелодија које су тада биле популарне, Миран ми једном предложи да нас двојица направимо ништа мање него — оперу!** Прихватио сам без размишљања и сложио се да та наша опера буде у оријенталном стилу, а да би публика то одмах схватила, дали смо јој необично име „Саид“. Ни сами нисмо знали шта би то могло да значи, једино је било важно да егзотично звучи.

Док је Миран писао либрето и компоновао музику, ја сам правио скице за кулисе, давао идејна решења за њихова премештања, цртао сфинге и пирамиде. Озбиљно смо се били дали на посао, а када би нам досадило музицирање и маштање о слави коју је требало да доживимо на премијери наше опере у Бечу, остављали смо увежбавање оперских арија и почињали да цртамо: Миран је сликао возове који нестају у ноћи, а ја бродове на узбурканом мору.

Касније смо урамљивали све те скице и правили у Мирановом стану изложбе на којима смо нас двојица — били једини посетиоци!

Нашу оперу Миран и ја никад нисмо завршили, није било премијере ни овација одушевљене публике, о чему смо маштали. Али, ето, десило се нешто друго: ја сам постао сликар!

Мој пријатељ »Бели човек«

Тако сам почео, а још једно познанство имало је пресудну улогу у мом животу.

Крајем јуна 1922. године у Берлину, где сам боравио као студент, упознао сам **Харалда Северуда**, норвешког композитора. **Имао је бледо лице, светле очи и готово белу косу, једном речју, био је „створен“ за портрет.** Пожелео сам да га насликам, али нисам имао платно. Међутим, нисам одустао. Позајмио сам платно од једног свог пријатеља сликара и дао се на посао. Тако је настала једна од мојих најбољих слика, названа „Бели човек“, која је била на многим изложбама широм света.

Харалд и ја после смо постали пријатељи и наше пријатељство и данас траје.

У Паризу се 1925. године одржавала Међународна изложба декоративних уметности на којој је откупљено неколико мојих дрвореза. Стипендија ми је тада била јако мала па ми је добро дошло оних 1250 франака, колико сам добио за продате слике. **Било је то за мене, у ствари, читаво богатство јер сам за тај новац, мако је требало да га штедим могао да купим малу камеру, бело одело, афрички шлем и две карте за путовање бродом до Африке!**

Имао сам тада 26 година и осећао сам се, на неки чудан начин, као онда кад сам, док сам био дете, са Мираном покушавао да направим „нашу оперу“.

Преварени смо

На пут сам кренуо са Северудом. Укрцали смо се на брод који је из Марсеја пловио према Тунису. Две ноћи и један дан провели смо на крову брода поред врелих димњака. **Штедели смо сваки новчић па је за то било велики луксуз куповати храну. Али, ја сам се досетио: за све време путовања портретисао сам једног старог морнара који је имао „добре везе“ у бродској кухињи. Један портрет за њега — један оброк хране за нас, тако смо се погодили.**

Стигавши у Малу Сирту у Тунису, одмах смо кренули да разгледамо сук, пијацу на којој се свашта продавало. Шетали смо, застајали поред сваког шатора и радознало посматрали необичне шарене ствари. Од једног шатора у којем су биле изложене таписерије најлепших боја никако нисмо могли да се одвојимо.

Приметивши то, њихов власник, стари Арапин, позва нас под шатор и предложи да нам прода ципеле, чарапе, неке хаљине, мараме — све везене златом!

— Не треба сада да ми платите већ ми дајте онолико новца колико стаје поштарина — рекао је трљајући руке док смо му пружали последње франке које смо имали. — Кад будете имали новца, јавите ми се и ја ћу вам све ове ствари послати у Париз.

Наравно, тек касније смо схватили да нам је овај довитљиви продавац вешто извукао последњи новац.

Једини портрет

Као члан словеначке делегације, 1943. године стигао сам на Друго заседање АВНОЈ-а. Ту су ми рекли да треба да сликам Тита. Два дана пред Заседање другови су ме увели у напуштену халу неке фабрике где ме је Криштоф — Едвард Кардељ — упознао с човеком чије лице у полутами нисам успео одмах да осмотрим.

— Друже Тито, представљам ти друга Јакца — рекао је Кардељ.

То лице које сам угледао потпуно се разликовало од оног које сам виђао на тврдом папиру фотографије. Имао је нечег сањалачког и песничког у изразу, осетио сам како почињу прсти да ме сврбе.

Одвели су ме затим у један бункер кроз чија сам узана врата једва прошао јер ми је на леђима био огроман ранац са сликарским прибором.

— Сада знам зашто те зову товаришч — насмејао се друг Тито. — **Због тога што си натоварен.**

Његове речи за мене су биле пријатно изненађење јер био је ратник а знао је и да се шали.

Сео сам преко пута њега и на драп хартији црвеном кредом почео да га цртам. Журио сам, време је било веома драгоцено за њега.

Тако је настао једини Титов портрет из рата који је и данас сачуван. Све остале слике на којима сам портретисао већнике АВНОЈ-а закопао сам, а ову слику сам носио у својој торби све до краја рата.

На једној слици друг Тито ми је написао: „Ајд' довиђења, до ослобођења“.

Забележила: В. Јеремић

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

БОЖИДАР ЈАКАЦ — родио се 16. јуна 1899. године у Новом Месту где је похађао основну и два разреда средње школе, а затим наставља школовање у Идрији. Од 1919—23. студира сликарство на уметничкој академији у Прагу и две године у графичкој специјалки код професора Бремзеа. У два маха посетио је Берлин, живео је у Паризу и Тунису и два пута је био у САД (од 1929—31. и од 1958—59. године). После првог путовања написао је с Мираном Јарцем књигу „Одјеци црвене земље“ и опремио је илустрацијама. Чим је почео други светски рат, отишао је у партизане а са словеначком делегацијом учествовао је на Другом заседању АВНОЈ-а.

Приликом I конгреса културних радника на слободној територији у Семичу организовао је изложбу својих радова (3. јануара 1944. године) која уједно представља и прву партизанску уметничку изложбу.

После ослобођења био је један од главних иницијатора и организатора Академије ликовних уметности у Љубљани. Два пута је биран за ректора, био је председник Савеза ликовних уметника Југославије и републички и савезни посланик.

Члан је Словеначке академије знаности и уметности, дописни члан Југославенске академије знаности и умјетности у Загребу и САНУ. Добитник је многобројних награда од којих су најзначајније: 1925. — бронзана медаља на Међународној изложби декоративних уметности у Паризу, Прешернове награде (1947, 1948. и 1949. године) и награде АВНОЈ-а 1967. године.

МАЛА ЗАБАВНИКОВА ГАЛЕРИЈА

Божидар Јакац: »Породични портрет«, уље, 1929. године

ЦРНА ГРОЗНИЦА ПУКОВНИКА ДРЕЈКА

ЧИНИ МИ СЕ ДА УЛАЖЕТЕ ИСУВИШЕ ТРУДА ОКО ТЕЧНОСТИ КОЈА СЕ САДА ПРОДАЈЕ ЗА САМО 45 ЦЕНТИ ПО БОЧИЦИ. ИЗВИНИТЕ, АЛИ ВИ ОВДЕ ГУБИТЕ ВРЕМЕ — РЕКАО ЈЕ ВЛАСНИК ХОТЕЛА НЕОБИЧНОМ ГОСТУ.

Управо кад се те ветровите, зимске ноћи Семјуел Трам, власник „Америчке куће“, јединог хотела у Титусвилу, спремао да легне, зачуо је из таме топот поштанских кочија. И док се питао ко ли то долази по снежној мећави, на вратима крчме нагло се појави непознат човек, младалачког лица зараслог у јаке бркове и велику црну браду. Он стресе снег са свог високог цилиндра, испружи руке према пећи и упита:

— Ви сте Семјуел Трам, власник овог хотела? Могу ли да добијем собу код вас?

— Све које желите, господине!

— Пуковниче! — додаде дошљак.

— Пардон! — извини се Трам.

— Не зову ме „господин“, већ „пуковник“. Пуковник Ервин Лорентин Дрејк.

Трам га пажљивије погледа и, кад гост изјави да не жели да погледа собу где ће се сместити, власник хотела дохвати боцу вискија и седе наспрем Дрејка. Пуковник се благо насмеши:

— Очигледно ме сматрате за некаквог лудака...

— О, не, не! — збуњено га прекиде Трам. — **Знате, ми у овој пустоши имамо тако мало додира с људима из града, па ја...**

Али, немојте ипак помислити — продужи пуковник Дрејк — **да сам ја неки принц или милионер. Долазим из Њујорка и имам новца, али не свог. Он припада фирми за коју радим и намењен је пословима које намеравам да предузмем и због којих сам и дошао овде, у Титусвил.**

— Да не мислите можда да ћете овде пронаћи злато? — подсмешљиво упита Трам.

— Црно, да! — самоуверено одговори Дрејк.

— Како рекосте?

— Једноставно: црно злато.

— Шта вам је сад то? — изненади се власник хотела.

Пуковник Дрејк се удобније завали у столицу.

— Видите, Семи, има људи који су власници читавог богатства, а ипак остају сиромаси целог живота јер не знају да је оно што поседују, у ствари, право благо. Тако је кад је у питању и црно злато. Да ли сте икад видели оно црно уље које Индијанци продају као мелем против болова, реуматизма, ишијаса? Е, па то није ништа друго него нафта које у овим крајевима има колико хоћете! Она се крије испод Земљине коре, кључа под њом и само се повремено појављује на површини. Има је у изобиљу и у Азији и Европи, а већ миленијумима је ту, под нашим ногама. Да бисте је пронашли, довољно је само мало дубље бушити у земљу.

Замишљен и готово задивљен, Трам се обрати Дрејку:

— Не могу се ваљда обогатити они шарлатани који, попут Индијанаца, продају ту течност у флашицама?

РЕКА У ПЛАМЕНУ

Тада му Дрејк исприча све што је знао о постанку нафте таложењем органских материја, биљних и животињских остатака дубоко у утроби земље, о тим згуснутим наслагама лишеним кисеоника које су се претварале или у гас или у лако запаљиву течност. Није пропустио да спомене и чувеног мудраца Заратустру који је, у XII веку п. н. е. угледавши „ватрене изворе“ који су осветљавали Каспијско море, видео у томе „божански знак“ и на томе засновао чак нову религију: култ ватре.

Нафта се спомиње и у Библији: то је она лепљива црна маса, непријатног мириса, којом се Ноје служио при градњи своје барке.

Године 1815. наставља је занесено пуковник Дрејк, Пољак Јосиф Хекер успева да добије гречишћени дериват нафте којим су јасно осветљена два пољска града.

Године 1830. један фармер у Барксвилу, у држави Кентаки, буши земљу у потрази за сланом водом. Али, ускоро избија огроман млаз црног уља и слива се у реку Камберленд где почиње да гори и убрзо је читава површина реке била у пламену.

Канађанин Абрахам Геснер добија 1848. године из лепљиве, црне смесе керозин, који замењује у осветљавању све скупље китово уље.

КАКО ПРОНАЋИ НАФТУ?

Кад је пуковник Дрејк завршио причу, Трам је замишљено климнуо главом:

Све ми се чини, пуковниче, да ви улажете исувише труда због нечег што се сада продаје за само 45 центи по бочици. Извините, али имам утисак да овде само губите време.

Али, Дрејк је био упоран и за све је имао објашњење:

— Ја сам с муком стекао 200 долара, једини мој капитал који сам уложио у „Пенсилванијску петролејску компанију“. Знао сам да у томе „лежи будућност света“ и нисам оклевао ни тренутка. Наш посао је да правимо бушотине у земљи с циљем да откријемо нафту, а мој задатак је да нађем места где треба да се буши.

Трам га није баш најбоље разумео и упорно се питао како је овај чудан човек успео да постане пуковник. Он није знао да је захтев да му се обраћа са пуковниче само Дрејков хир.

Испитивање тла око Титусвила почело је чим је мало отоплило и снег почео да копни. Међутим, Дрејк и његови сарадници узалуд су правили бушотину за бушотином, све до 27. августа 1859. године.

ДОГОДИЛО СЕ ЧУДО!

Била је ужасна оморина и бушачи су се склонили у један салун на обали реке. Пили су пиво кад је дечак утрчао и викнуо:

— Чудо, момци, догодило се чудо! Пуковник је пронашао!

Сазнавши за ово, Семјуел Кјер, који је веровао у лековите моћи петролеја, понудио је компанији 20 долара по барелу. Тако је за четири месеца Пенсилванијска петролејска компанија зарадила 20 хиљада долара. А узвик „Пуковник је пронашао“ прочуо се целим светом.

Убрзо је у Титусвилу и околини завладала незапамћена гужва и Семјуел Трам је задовољно трљао руке. Грозница за „црним златом“ била је много већа од десет година раније „златне грознице“. Скупо китово уље потпуно је потиснуто и уместо њега сада су светлели петролеј и керозин. Још нико није ни сањао да ће једног дана свет бити незамислив без нафте, бензина, керозина за авионе.

А пуковник Едвин Дрејк? Као ни ЈоханСитер, који је у Калифорнији открио злато, ни он се није обогатио. О њему се ништа није чуло годинама и умро је 1880. у беди и заборављен од свих. Захваљујући њему у Пенсилванији је шикнуо први млаз нафте, драгоцене течности која је изменила судбину човечанства.

Ј. Ш.

ЗАМАК ЗА ЈЕДНУ МАРКУ

Недавно се у неким листовима СР Немачке могла прочитати вест да се за само једну немачку марку (7,50 наших динара) може на обали Рајне у Немачкој изнајмити прави замак из средњег века. На жалост рајнских власти, одзив није био никакав. Разлог: сви ови замкови, а има их више од стотину праве су рушне и да би се у њима како-тако живело за најважније оправке потребно би било уложити више милиона.

НЕ ДИРАЈТЕ НИЈАГАРУ!

Нијагарини водопади, на америчко-канадској граници, нека су врста националног споменика који сваке године привуче око два милиона посетилаца. Услед велике жестине, река полако али стално нагриза стене преко којих се слива џиновски водопад, висок преко педесет метара. На тај начин река сваке године односи огромне количине стена, тако да ће за неколико година од чувених водопада постати обични брзаци. Америчко-канадски стручњаци су недавно закључили да не би требало дирати овај природни феномен.

„Пропадање Нијагариних водопада, кажу ови стручњаци, представљаће за генерације које долазе изванредан пример ерозије, који ће такође привлачити туристе."

истинита прича једног ловца

НАПАО МЕ МРТАВ ЛАВ

КАД САМ ЈОЈ ПРИШАО НА ТРИ КОРАКА, ОГРОМНА ЗВЕР ЈЕ ПОЛАКО ПОДИГЛА ГРИВАСТУ ГЛАВУ, БЕСНО МЕ ПОГЛЕДАЛА ЗАКРВАВЉЕНИМ ОЧИМА И — СКОЧИЛА!

Кад смо се једног јунског дана 1926. улогорили крај друма што води у Најроби, у шатор одређен за мене ушао је мој слуга Индус Рашан Кан:

— Поведите и мене, господине! — молио је.

Решио сам да пође са мном због тога што је био одан и вредан. Тада нисам ни слутио да ће ми већ идућег дана баш Рашан Кан спасти живот. Јер, сутрадан смо ишли у лов на лавове.

КРОЗ ТРАВУ САВАНЕ

Пре свитања били смо на ногама. Доручковали смо при светлости свећа, напунили термосе чајем, ставили у торбе хлеб и сардине и пажљиво проверили оружје и муницију. Са нама је кренуло и неколико момака домородаца који ће бити хајкачи. Пошли смо пре изласка сунца.

Рашан Кан је носио намирнице и стално је био у мојој близини, вешто се пробијајући кроз високу траву и густо жбуње. Таква места овде су најопаснија, али, зачудо, нисмо наишли ни на лавове ни на друге, мање опасне животиње.

Када смо срели једну групу домородаца, наоружаних луковима и стрелама, понудили су се да нас одвезу до предела где има много лавова. **Мене је већ стрпљење почело да издаје кад сам поред једног жбуна још издалека угледао огромну лавицу а мало даље и главу лава који је лежао поред ње. Приближио сам се и видео како се лав протеже: био је изузетно велик и снажан. Хтео сам још боље да га видим па сам му се приближио на око 70 метара, али он ме приметио, широко отворио чељусти и рикнуо.**

Тад се покренула и лавица и мужјак је пошао за њом тако да га нисам више имао јасно на нишану. Потрчао сам за њим. Желео сам да уловим и лавицу и лава, и кад ми се учинило да ће женка заћи за грмље, брзо сам нанишанио и опалио. Погођена, лавица је поскочила и пала на леђа. Позвао сам једног домороца да припази на њу а да ја покушам да уловим лава. Кад је одјекнуо пуцањ, он се зауставио, као да је желео да се врати и помогне јој, али кад је видео да му се приближавам, склонио се иза једног жбуна.

НЕ СМЕМ ДА ПРОМАШИМ!

Знао сам да ме одатле посматра јер се на сваки мој покрет оглашавао бесним режањем. Мене је већ обузимао страх. У једном тренутку помислио сам да би можда било паметније да се склоним или попнем на неко дрво, али као у инат у близини није било ниједног стабла.

Сад сам могао само да стојим или да кренем ка лаву. Нисам никако смео да му окренем леђа. Полако сам корачао према огромној мачки, и кад је раздаљина између нас била око двадесет метара, сео сам и нанишанио у велику, гривасту главу. Али, задуван од пентрања и узбуђења нисам довољно чврсто држао пушку и руке су ми подрхтавале. Знао сам такође да не смем да промашим, јер би то за мене било кобно. Први метак мора бити тачан, пролазио ми је кроз главу.

Повукао сам окидач и, мада сигуран да сам га погодио, испалио брзо још два метка. Кроз барутни дим видео сам да лав лежи непомичан на земљи па сам позвао једног домороца да га припази док ја видим шта је с лавицом коју сам погодио пре хитаца на лава. Налазила се у жбуњу око којег је стајало тридесетак домородаца. Они су викали, скакутали унаоколо и бацали копља у жбун, желећи да натерају лавицу да изиђе. И заиста, звер је искочила, али на месту где је обруч био најтањи и умакла пре него што сам успео да пуцам.

ЈАЧИ ОД ТРИ МЕТКА

Поново сам кренуо ка месту где је остао да лежи устрељени лав. Изненадио сам се кад тамо нисам затекао оног домороца којег сам оставио да пази на лава. У ствари, више нисам видео ни убијену звер. Док сам прегледао тај део земљишта, придружило ми се неколико домородаца од којих сам сазнао да се онај којег сам оставио да чува лава уплашио и побегао. То ме изненадило јер сам био сигуран да је лав мртав. Али, неколико тренутака касније испоставило се да сам ја тако само мислио.

Кад смо угледали лава како непомично лежи, храбрији домороци су ме пратили док сам му се приближавао.

— Пазите, још дише! — упозорио ме неко од присутних кад сам био неколико корака од звери која је непомично лежала изваљена на бок. Али, кад сам јој пришао на само три корака, лав је полако подигао велику главу, бесно ме погледао закрвављеним очима и — скочио! Скок је био муњевит и потпуно ненадан, домороци су се разбежали уз врисак а ја сам успео да устукнем један корак. Инстинктивно сам нанишанио и опалио. Погодак је оборио лава, али не задуго. Брзо је поново скочио и ја сам успео да испалим још један метак. То га је задржало само тренутак, а затим је опет скочио, трећи пут, и видео сам широко отворене крваве чељусти готово на дохват руке. И кад сам себе већ видео у његовим страшним канџама, престрављени Рашан Кан, који ме једини није напустио кад је лав скочио први пут, почео је да виче и бежи. Тад се лав окренуо за њим, и у опасности је сад био мој добри Рашан.

Знао сам да сад све зависи од мене, мог ока, руку и пушке. На срећу, имао сам још метака, пуцао сам и — промашио. Разбеснела звер је била сасвим близу Рашана, који је у једном тренутку нагло скренуо и бацио се на земљу. То ми је дало прилику да боље нанишаним и пуцам. Овог пута хитац је заиста био смртоносан.

С. Т.

Приправник Пеца

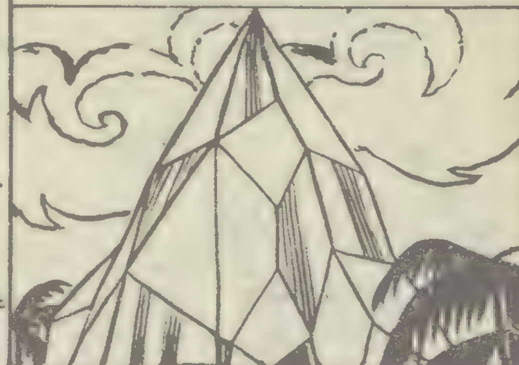
НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

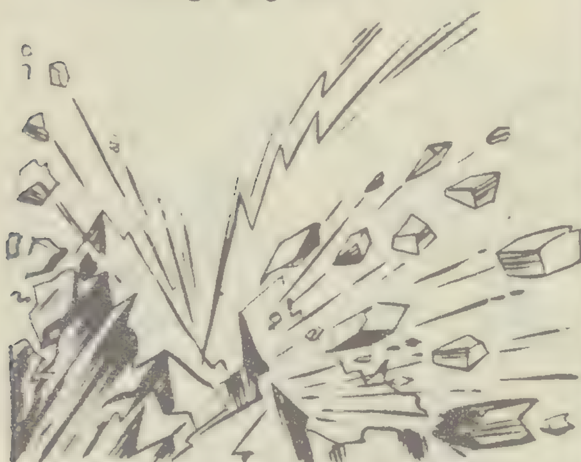
Емилио Салгари:

БРЕГ СВЕТЛОСТИ

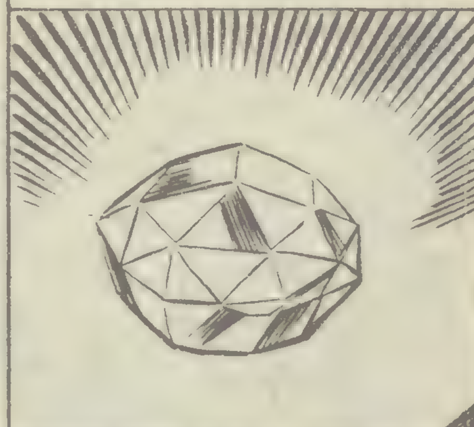

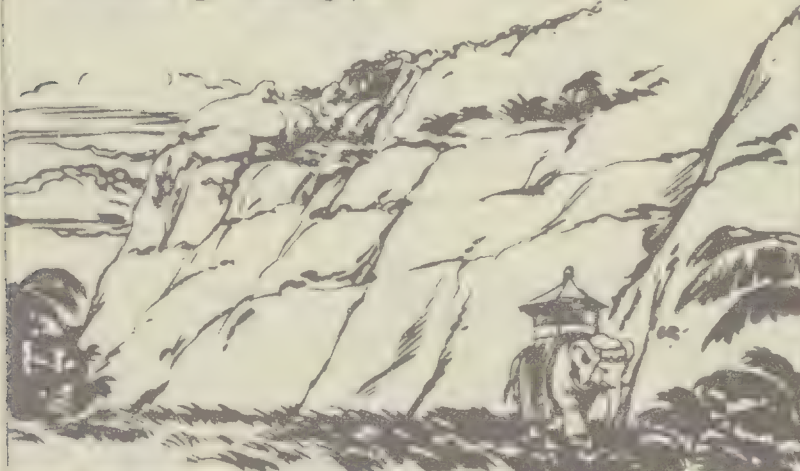

НЕ ПУЦАЈ ЈОШ, ДУНДИЈА!

САДА!
ГРРРРРР!

БАНГ!
ГРРРРРР!

ГРРРРР!

СЈАЈАН ПОГОДАК!
БАНГ!

ОПАСНОСТ ЈОШ НИЈЕ ПРОШЛА! У БЛИЗИНИ СЕ СИГУРНО НАЛАЗИ ЈОШ ЈЕДАН ПАНТЕР!

АААААЈ... АААХ! УПОМОООЋ!

СИЛАЗИ, ДУНДИЈА!
АЛИ, ПРЕДСЕД-НИЧЕ...
ЗА МНОМ!

ЕНО НЕСРЕЋНИКА КОЈИ ЈЕ ДОЗИВАО У ПОМОЋ!

ОВО ЈЕ РАЗБОЈНИК ИЗ ДАКОТЕ! СИГУРНО ЈЕ ХТЕО ДА НАС НАПАДНЕ, АЛИ ГА ЈЕ У ТОМЕ СПРЕЧИО ПАНТЕР!

ИДЕМ ДА ПРОНАЂЕМ НЕШТО ЧИМЕ ЋУ МУ ПРЕВИТИ РАНУ!

ЈА ЋУ ОСТАТИ КРАЈ ЊЕГА!

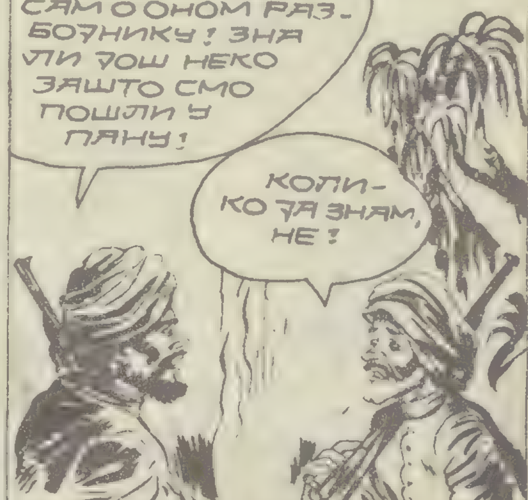

ЧИМ СЕ ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ ИЗ БАРОДЕ УДАЉИО...
КО ТИ ЈЕ ВОЂА? ОДГОВОРИ!

СИТАМА... ФАКИР СИТАМА...

НЕ ТРУДИТЕ СЕ ВИШЕ, ПРЕДСЕДНИЧЕ! ЈАДНИК ЈЕ ИЗДАХНУО!

БОЈИМ СЕ ДА СЕ У БЛИЗИНИ НАЛАЗИ ЈОШ РАЗБОЈНИКА!

УСКОРО ЈЕ ПАЛА НОЋ И ЗАВЛАДАЛА ТИШИНА...
ДУНДИЈА...

...РАЗМИШЉАО САМ О ОНОМ РАЗБОЈНИКУ! ЗНА ЛИ ЈОШ НЕКО ЗАШТО СМО ПОШЛИ У ЏАНУ!
КОЛИКО ЈА ЗНАМ, НЕ!

СВИ ВЕРУЈУ ДА ЖЕЛИМО ДА УБИЈЕМО ТИГРА КОЈИ ЈЕ ПОСТАО ПРАВА НАПАСТ ЗА ОВАЈ КРАЈ! ТО МОЖЕ ДА ПОТВРДИ И ОНАЈ ЕНГЛЕСКИ ЛОВАЦ

У ПРАВУ СИ! ТОБИ РЕНДАЛ ЈЕ МОЈ ДОБАР ПРИЈАТЕЉ! МОРАМ ГА НАЋИ И ЗАТРАЖИТИ ОД ЊЕГА ПОМОЋ!

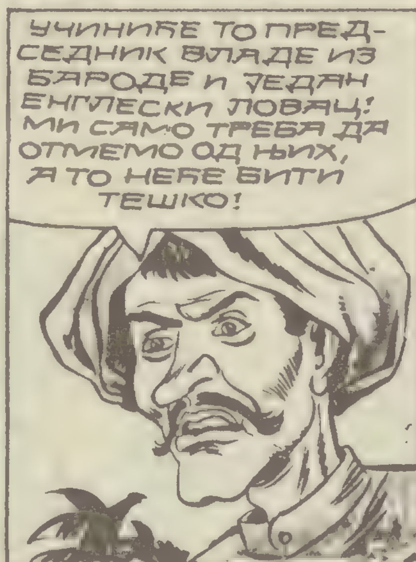

НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА САМ ВАМ И ЈА ПРИЈАТЕЉ! А САД СЕ МАЛО ОДМОРИТЕ!

ПРЕДСЕДНИК ЈЕ ПОШАО НА ПОЧИНАК ОБУЗЕТ ЗЛИМ СЛУТЊАМА...

ДУНДИЈА ЈЕ ОСТАО ДА ЧУВА СТРАЖУ...

ДА, ЈА САМ ФАКИР СИТАМА!
ЈА САМ ДУНДИЈА! ИМАМ ЈЕДАН ПОСАО ЗА ТЕБЕ!

ПРАТИТЕ НАС У СТОПУ ДО ПАНЕ! НАПАШЋЕТЕ НАС ТЕК КАД СЕ ДОКОПАМО БРЕГА СВЕТЛОСТИ!

ШТА? МИ ТРЕБА ДА УКРАДЕМО ТАЈ ДИЈАМАНТ?
МА НЕ!

УЧИНИЋЕ ТО ПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ ИЗ БАРОДЕ И ЈЕДАН ЕНГЛЕСКИ ЛОВАЦ! МИ САМО ТРЕБА ДА ОТМЕМО ОД ЊИХ, А ТО НЕЋЕ БИТИ ТЕШКО!

ЕНО КОЛИБЕ ЛОВЦА РЕНДАЛА!

ИНДРИ! ВРАТИО СИ СЕ!
МОРАО САМ!

ДОШЛИ СТЕ ДА МЕ ВОДИТЕ У ЛОВ НА ТИГРА, ЈЕ ЛИ?
ТОБИ, МОРАМ ТИ НЕШТО РЕЋИ ...

ЛОВ НА ТИГРА ЈЕ САМО ИЗГОВОР ДА БИСМО САКРИЛИ ПРАВИ РАЗЛОГ НАШЕГ ПУТОВАЊА У ПАНУ!
О ЧЕМУ СЕ РАДИ?

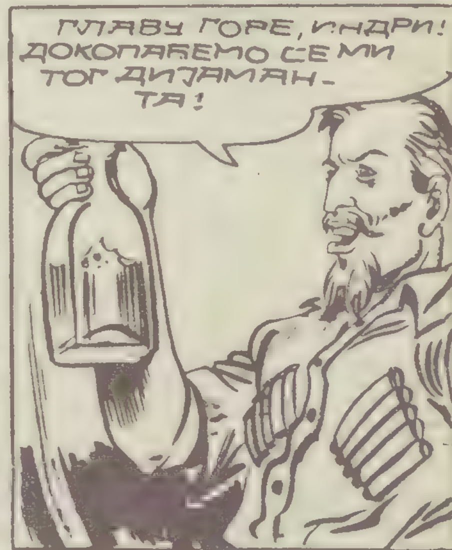

МОРАМ СЕ ДОКОПАТИ ДИЈАМАНТА БРЕГ СВЕТЛОСТИ!
ШТА?

ТИ ЗНАШ ДА ЈЕ ПАРИЈА ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ЛИШЕН СВИХ ПРАВА У ИНДИЈИ! НИКО НЕ СМЕ ДА МУ ПРУЖИ БИЛО КАКВУ ПОМОЋ!

А ЈА САМ НЕДАВНО СПАСАО СИГУРНЕ СМРТИ ЈЕДНОГ ТАКВОГ ЧОВЕКА И ПРЕКРШИО ЗАКОН, ТОБИ!

САДА ЋУ И ЈА ПОСТАТИ ПАРИЈА И ИЗГУБИТИ СВЕ ШТО ИМАМ!
ГЛУПОСТИ! ТВОЈА ДУЖНОСТ ЈЕ БИЛА ДА СПАСЕШ ТОГ ЧОВЕКА!

РАЏА ОД БАРОДЕ ЈЕ ОБЕЋАО ДА ЋЕ ЗАБОРАВИТИ ОВАЈ СЛУЧАЈ АКО МУ ДОНЕСЕМ БРЕГ СВЕТЛОСТИ!

ГЛАВУ ГОРЕ, ИНДРИ! ДОКОПАЋЕМО СЕ МИ ТОГ ДИЈАМАНТА!

СУТРАДАН СУ НАСТАВИЛИ ПУТ КА ПАНИ...

СТИГЛИ СМО У ОБЛАСТ ЭМИЈА, ИНДРИ! МОРАМО БИТИ ОБАЗРИВИ!

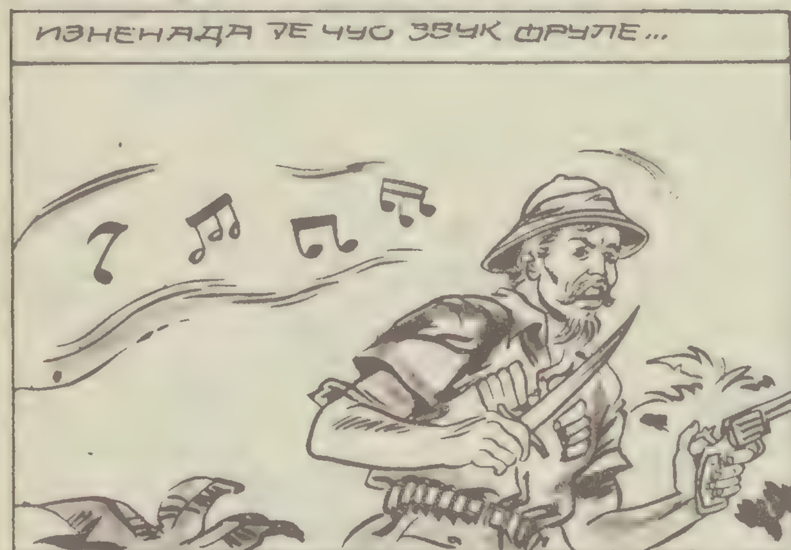

ОНО ЈЕ ПАНА, ПРИЈАТЕЉИ!

ПОГЛЕДАЈ, ТОБИ!

НЕКО НАС ПРАТИ!
УХВАТИЋУ ГА И САЗНАТИ ШТА ХОЋЕ!

ТОБИ ЈЕ ОПРЕЗНО КОРАЧАО...

...ПЛАШЕЋИ СЕ ДА НЕ УЗНЕМИРИ ЗМИЈЕ.

ИЗНЕНАДА ЈЕ ЧУО ЗВУК ФРУЛЕ...

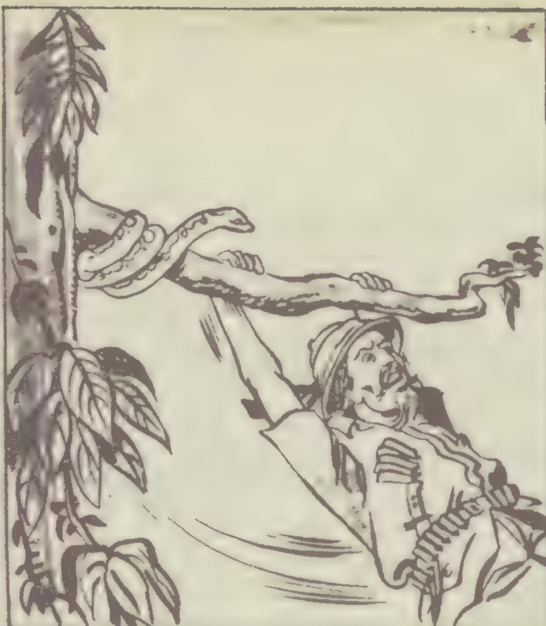

ДО ЂАВОЛА!

ФАКИР!

ЗМИЈЕ СУ СЕ САДА ОКРЕНУЛЕ ПРЕМА ТОБИЈУ И ПОЧЕЛЕ ДА ГА ОПКОЉАВАЈУ...

ПРОКЛЕТСТВО!

ОВО ДРВО ЈЕ МОЈ СПАС!

АААХ!

БАНГ!

БЕЖИ, ТОБИ!
БАНГ!

РЕНДАЛ СЕ ОСЕТИО БЕЗБЕДНИМ ТЕК КАДА СЕ НАШАО НА СЛОНУ...

УСКОРО СУ УШЛИ У ГРАД ПАНУ...

РАЏИНА ПАЛАТА! ПИТАМ СЕ КАКО ЋЕМО ИЗНЕТИ ОДАВДЕ БРЕГ СВЕТЛОСТИ?

ТЕШКО!

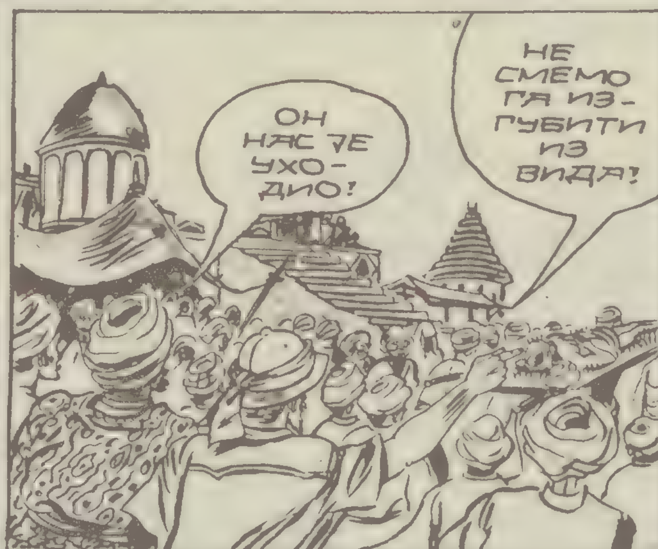

ДОШЛИ СМО ДА ВАС ОСЛОБОДИМО ТИГРА!
АКО ГА УХВАТИТЕ, РАЏА ЋЕ ВАС БОГАТО НАГРАДИТИ!

ДАНАС ЈЕ У ПАНИ ЗАБАВА! НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ И ВИ ВЕСЕЛИТИ С НАМА!
СА ЗАДО- ВОЉ- СТВОМ!

АХ, ДАЛЕКИ ИСТОК!

ФАНТАСТИЧНО ЈЕ, ЗАР НЕ? ШТА МИСЛИШ О ОВИМ ФА- КИРИМА!

ХЕЈ, ПА ТО ЈЕ ОВАЈ ШТО ЈЕ ЈУТРОС НАМА- МИО ЗМИЈЕ НА МЕНЕ!
ШТА КА- ЖЕШ?

ОН НАС ЈЕ УХО- ДИО!
НЕ СМЕМО ГА ИЗ- ГУБИТИ ИЗ ВИДА!

ЗА ЊИМ, БАНДАРА!

ДУНДИЈИ СЕ ОВО НИЈЕ НИМАЛО СВИЂАЛО...

БРЗО ЈЕ ДАО ЗНАК РУКОМ ЈЕДНОМ ГОРОСТАСУ...

БАНДАРА СЕ ХИТРО ПРОБИЈАО КРОЗ ГОМИЛУ...

БИЋЕ БОЉЕ ДА СЕ ВРАТИМО У ПАЛАТУ!

ОДЛУЧИЛИ СУ ДА ЈОШ ИСТЕ НОЋИ ПОЂУ У ЛОВ НА ТИГРА. ЗА БРЕГ СВЕТЛОСТИ ПОБРИНУЋЕ СЕ КАСНИЈЕ...
СВЕ ЈЕ СПРЕМНО ЗА ЛОВ, САХИБЕ!
ХВАЛА! ОДМАХ КРЕЋЕМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ БАНДАРА ЈЕ ПРАТИО ФАКИРА КОЈИ ЈЕ НАПУСТИО ПОВОРКУ И НЕКУД ЖУРНО ГРАБИО...

ОНА ЉУДЕСКАРА МЕ ПРАТИ! МОРАМ ЗАМЕСТИ ТРАГ!

БАНДАРА ЈЕ УГЛЕДАО ПРОДАВНИЦУ ОДЕЛА И БРЗО УШАО У ЊУ...

ПРОГОНИТЕЉ ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК ОКЛЕВАО...

!?

...ШТО ЈЕ БИЛО ДОВОЉНО ДА СЕ МЛАДИЋ ПРЕОБУЧЕ И ИЗИЂЕ НА ДРУГА ВРАТА.

ПРОГОНИТЕЉ ЈЕ САДА ПРОГОЊЕНИ...

УСКОРО ЈЕ ПОЧЕЛО ДА СЕ СМРКАВА...

МАЛИ, КУДА ВОДИ ОВАЈ ПУТ?

КА НАПУШТЕНОМ ХРАМУ!

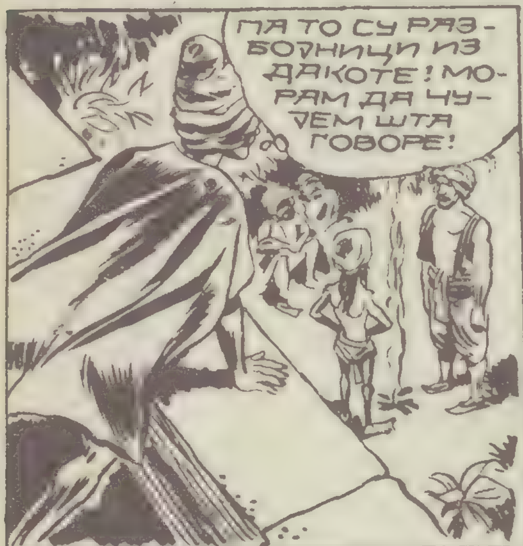
ОДНЕСИ ОВУ ЦЕДУЉУ У РАЏИНУ ПАЛАТУ! ПАЗИ, ХИТНО ЈЕ!

НЕ СВИЂА МИ СЕ ОВО МЕСТО!

КАКО СИ МОГАО ДА ДОЗВОЛИШ ДА ТИ ПОБЕГНЕ, БАРВАНИ?

ПА ТО СУ РАЗБОЈНИЦИ ИЗ ДАКОТЕ! МОРАМ ДА ЧУЈЕМ ШТА ГОВОРЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ САХИБ СТИЋИ ОВАМО НА ВРЕМЕ!

АЛИ, ИНДРИ ЈЕ ДАЛЕКО ОДАВДЕ, С ТОБИЈЕМ И ДУНДИЈЕМ, ГДЕ У ЗАКЛОНУ ЧЕКАЈУ ДА СЕ ПОЈАВИ ТИГАР...

ИНДРИ, ЧУЈЕШ ЛИ НЕКИ ШУМ?

МИ СЕ ЉУЉАМО!
ПА ТО ЈЕ ТИГАР!

ПРИШУЊАО СЕ А МИ ГА НИСМО НИ ПРИМЕТИЛИ!
СРУШИЋЕ ЧЕКУ!

БАНГ!

УБИЛИ СМО ГА, ТОБИ!
МИМ...

ЕНО ЈОШ ЈЕДНОГ!

НАВАЛИО ЈЕ НА КОЗУ!

И ОВОГА СУ СЕ БРЗО РЕШИЛИ...
БАНГ! БАНГ!

А САД ДА ПРЕДАМО ТРОФЕЈЕ РАЏИ И СМИСЛИМО КАКО ДА СЕ ДОКОПАМО БРЕГА СВЕТЛОСТИ!

ПИТАМ СЕ ШТА ЛИ ЈЕ СА БАНДАРОМ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ФАКИР СЕ ЗОВЕ СИТАМА! ПА ОНИ ЗНАЈУ ЗА ЧИТАВ НАШ ПЛАН!

ДО ЂАВОЛА!

ПРИСЛУШКИВАО ЈЕ НАШ РАЗГОВОР! УХВАТИТЕ ГА!

ПОЛАКО!
УХ!

ЕВО И ТЕБИ!

ПА ОВО ЈЕ СЛУГА ПРЕДСЕДНИКА ИЗ БАРОДЕ!
ШТА ЋЕМО С ЊИМ?

ЗАТВОРИТЕ ГА У ХРАМ! ИСПИТАЋЕМО ГА КАД СЕ ОСВЕСТИ...

... И ВИДИТЕ ШТА ЗНАЈУ О НАМА!

У РАЏИНОЈ ПАЛАТИ...
РАДУЈЕМО СЕ ШТО СТЕ НАШ ГРАД ОСЛОБОДИЛИ НАПАСТИ! РАЏА ВАС ОЧЕКУЈЕ...

ДА ЛИ СЕ ВРАТИО МОЈ СЛУГА?
НЕ, АЛИ ЈЕ ПОСЛАО ОВОГ ДЕЧАКА...

ГДЕ ЈЕ БАНДАРА?
ОДВЕШЋУ ВАС ДО ЊЕГА! ПРОЧИТАЈТЕ ПРВО ОВО ПИСМО!

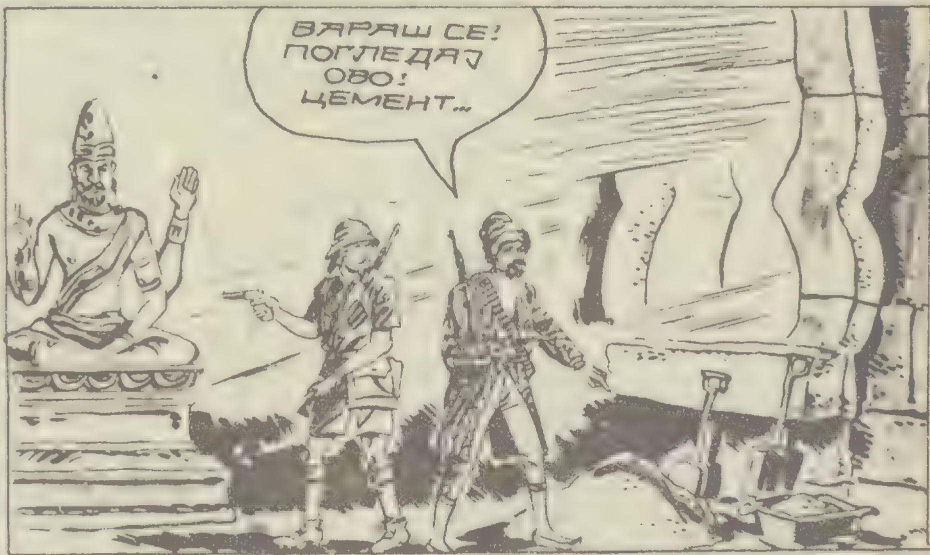

БАНДАРА ЈЕ У НЕВОЉИ! ЖАО НАМ ЈЕ ШТО САД НЕ МОЖЕМО КОД РАЏЕ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ТИ ЋЕШ ПРЕДАТИ ТРОФЕЈЕ РАЏИ! МИ ЋЕМО СЕ УБРЗО ВРАТИТИ С БАНДАРОМ!
НАДАМ СЕ!

ПОЖУРИМО ДОК ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

УСКОРО СУ СЕ НАШЛИ ПРЕД НАПУШТЕНИМ ХРАМОМ...

ОКО ЊЕГА ЈЕ ВЛАДАЛА ТИШИНА, А УНУТРА...

ИЗГЛЕДА ДА ОВДЕ ДУГО НИКО НИЈЕ КРОЧИО!

ВАРАШ СЕ! ПОГЛЕДАЈ ОВО! ЦЕМЕНТ...

... И УДУБЉЕЊЕ У ЗИДУ! НИТКОВИ ХОЋЕ ДА ЗАЗИДАЈУ БАНДАРУ!

УКОЛИКО ТО ВЕЋ НИСУ УЧИНИЛИ!

НЕКО ДОЛАЗИ! САКРИЈМО СЕ!

УПУТИО СЕ КА ОНИМ ВРАТИМА ИЗА КИПА!
13

ЗА ЊИМ!

ЕНО БАНДАРЕ!

ПОЈЕДИ ОВО! УСКОРО ЋЕ ДОЋИ СИТАМА ДА ТЕ САСЛУ-ША!

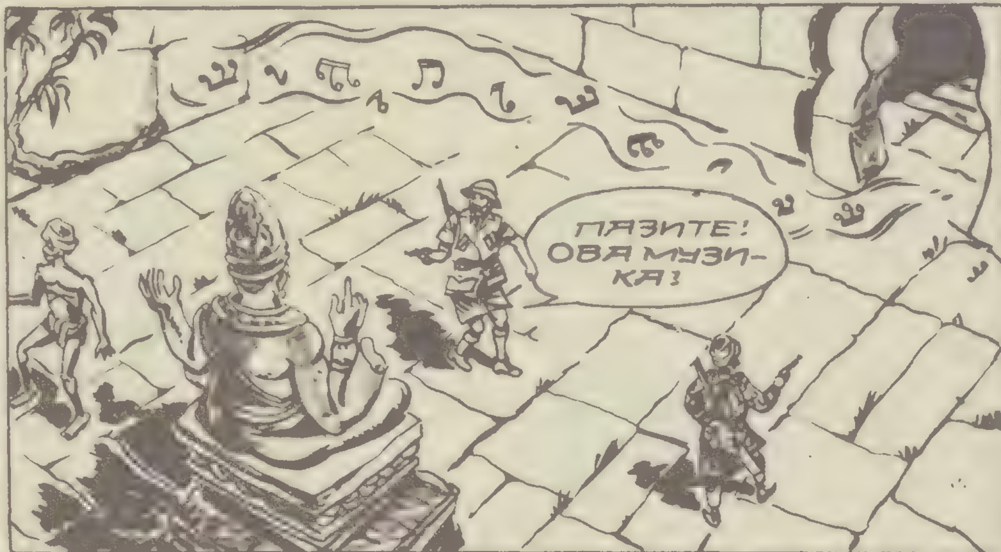

ААAX!
БАНГ!

БЕЖИМО ОДАВДЕ!
САХИБЕ, ОНИ ЗНАЈУ СВЕ О НАМА!

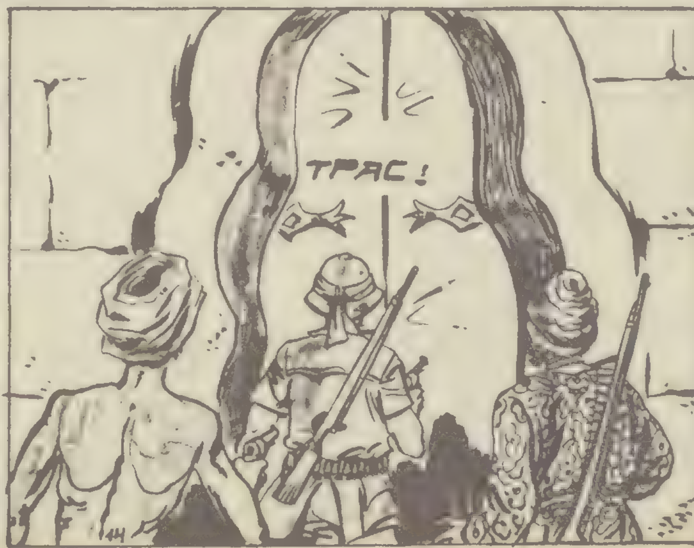

ОТЕЋЕ НАМ БРЕГ СВЕТЛОСТИ ЧИМ БУДЕ У НАШИМ РУКАМА!

НЕКО ЈЕ ОД НАС ИЗДАЈ-НИК!

ТАЈ НЕКО МОЖЕ БИТИ САМО ДУН-ДИЈА!
НЕ МОГУ ДА ВЕ-РУЈЕМ...

ПАЗИТЕ! ОВА МУЗИ-КА!

КА ИЗЛАЗУ, БРЗО! ТО ЈЕ ОНАЈ ФАКИР!

ТРАС!

ОПЕТ ЈЕ НАМАМИО ЗМИЈЕ НА НАС!

НЕМАМО КУД ДА БЕЖИМО!
БАНГ!
БАНГ!
БАНГ!

ПОПНИМО СЕ НА КИП И ПУЦАЈМО ОДАТЛЕ!

НИШТА ИХ НЕ МОЖЕ ЗАДРЖАТИ!
БАНГ!

А МОЖДА ЋЕ ПУЦЊИ ЗАГЛУШИТИ ЗВУК ФРУЛЕ И ЗМИЈЕ ЋЕ СЕ ПОВУЋИ

БАНГ!
БАНГ!
БАНГ!

НЕМАМО ВИШЕ МУНИЦИЈЕ!
КЛИК!

ГОТОВИ СМО!

ИЗНЕНАДА СУ СЕ ОТВОРИЛА ВРАТА ...

ДУНДИЈА!

СТИГАО СИ У ПРАВИ ЧАС!
ТАКО САМ СЕ БОЈАО ЗА ВАС!

КАКО СИ ЗНАО ДА СМО ОВДЕ, ДУН-ДИЈА ?
ОБАВЕСТИО МЕ ЈЕ ДЕЧАК КОЈИ ВАС ЈЕ ОВАМО ДОПРАТИО!

НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ДУНДИЈА ИЗДАЈНИК! СПАСАО НАС ЈЕ ОД ТИХ РАЗБОЈНИКА!

НЕ ЗАБОРАВИ ЊИХОВ ПЛАН, ИНДРИ! НИШТА НАМ СЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ ДОК СЕ НЕ ДОКОПАМО ТОГ ДИЈАМАНТА!

МАЛО КАСНИЈЕ ВРАТИЛИ СУ СЕ У РАЏИНУ ПАЛАТУ...

РАЏА ВАС С НЕСТРПЉЕЊЕМ ОЧЕКУЈЕ!

ЖАО НАМ ЈЕ, АЛИ МОРАМО ПРВО ДА СЕ ОДМОРИМО!

ТЕ ВЕЧЕРИ...
РЕЦИТЕ РАЏИ ДА ЋЕМО ВЕЧЕРАТИ С ЊИМ!
ОДМАХ!

ТОГА ДАНА У ПАЛАТИ СЕ ОДРЖАВАЛА НЕОБИЧНА БОРБА СЛОНОВА...

С НЕСТРПЉЕЊЕМ САМ ОЧЕКИВАО СУСРЕТ С ВАМА, ПРИЈАТЕЉИ!

СЕДИТЕ И ЗАБАВЉАЈТЕ СЕ!

ТОБИ И ИНДРИ СУ СЕ ПОГЛЕДАЛИ. ЊИХОВ ПЛАН ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ОСТВАРУЈЕ. ИНДРИ ЈЕ ПОЗВАО СВОГ СЛУГУ...

ЗВАЛИ СТЕ МЕ, САХИБЕ!
ДОНЕСИ ОНУ БОЦУ, БАНДАРА!

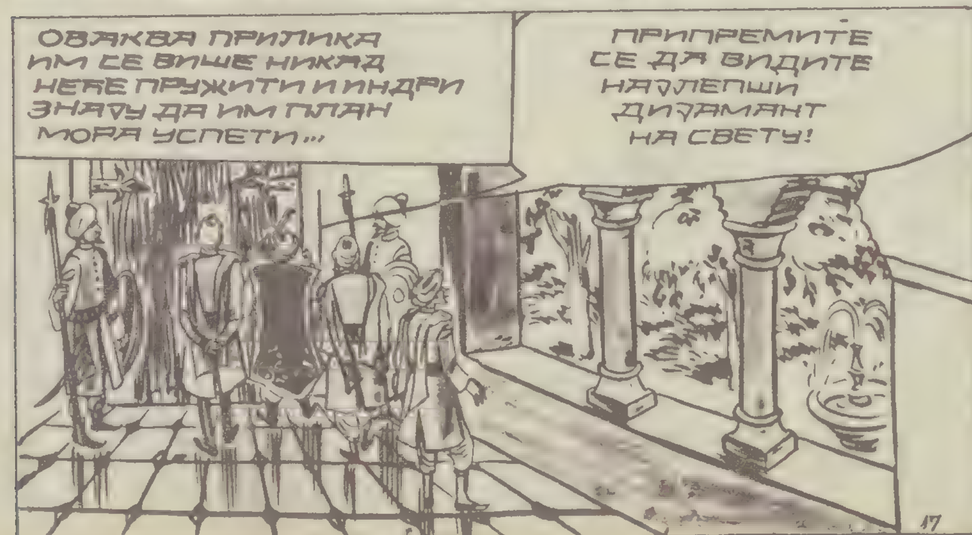
УЧИНИЛИ СТЕ МИ ВЕЛИКУ УСЛУГУ И ЗАТО ЋУ ВАС БОГАТО НАГРАДИТИ!

НЕ ЖЕЛИМО НОВАЦ, НИТИ ДИЈАМАНТЕ ИЗ ВАШИХ ЧУВЕНИХ РУДНИКА!
НЕГО!

МОЈ ПРИЈАТЕЉ ЈЕ ДОШАО ЧАК ИЗ ЕНГЛЕСКЕ ДА БИ ВИДЕО БРЕГ СВЕТЛОСТИ! ТО ЈЕ СВЕ ШТО ЖЕЛИМО!

САМО МОЈИ НАЈВЕРНИЈИ ПРИЈАТЕЉИ МОГУ ДА ВИДЕ ТАЈ ДИЈАМАНТ, АЛИ ИСПУНИЋУ ВАМ ЖЕЉУ!

ЗА МНОМ, ПРИЈАТЕЉИ!
УСПЕЛИ СМО!

ЕВО БОЦЕ, САХИБЕ!
ЧЕКАЈ НАС НА УГОВОРЕНОМ МЕСТУ С КОЊИМА!

ОВАКВА ПРИЛИКА ИМ СЕ ВИШЕ НИКАД НЕЋЕ ПРУЖИТИ И ИНДРИ ЗНАДУ ДА ИМ ПЛАН МОРА УСПЕТИ...
ПРИПРЕМИТЕ СЕ ДА ВИДИТЕ НАЈЛЕПШИ ДИЈАМАНТ НА СВЕТУ!

БРЕГ СВЕТЛОСТИ!

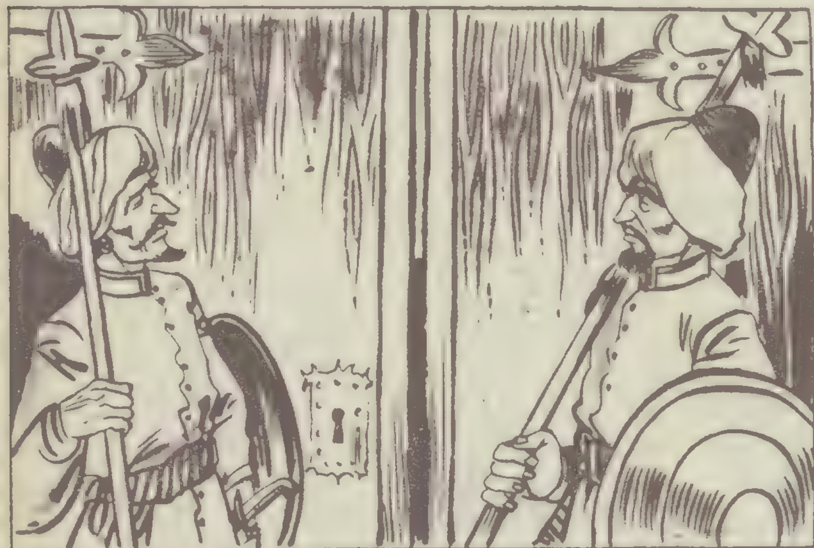

ФАНТАСТИЧАН ЈЕ! ОВАКО НЕШТО ЈОШ НИСАМ ВИДЕО!

ЗАИСТА ЈЕ ДИВАН!

НИКАДА МИ НЕ ДОСА-ДИ ДА ГА ГЛЕДАМ!
НЕ БИ НИ МЕНИ!

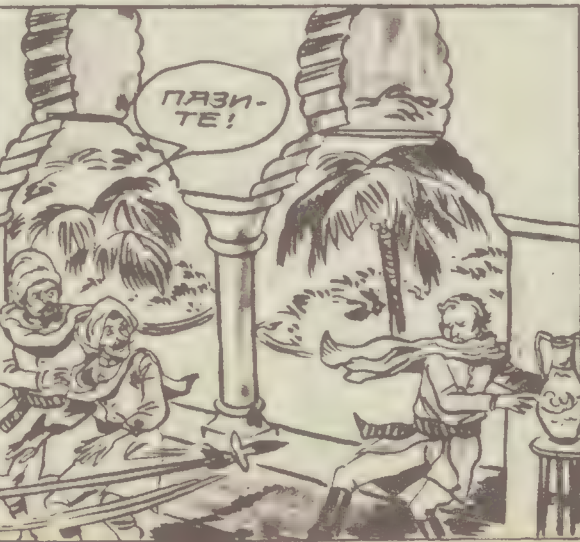

РАЏА СЕ ОНЕСВЕСТИО И ТОБИ ЈЕ БРЗО ОТВОРИО СТАКЛЕНУ КУТИЈУ...

ОВО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА ЈЕ РУКА ЈЕДНОГ СТРАНЦА ДОДИР-НУЛА БРЕГ СВЕТЛОСТИ...

БЕЖИМО ОДАВДЕ!

БАНДАРА, ОВАМО!

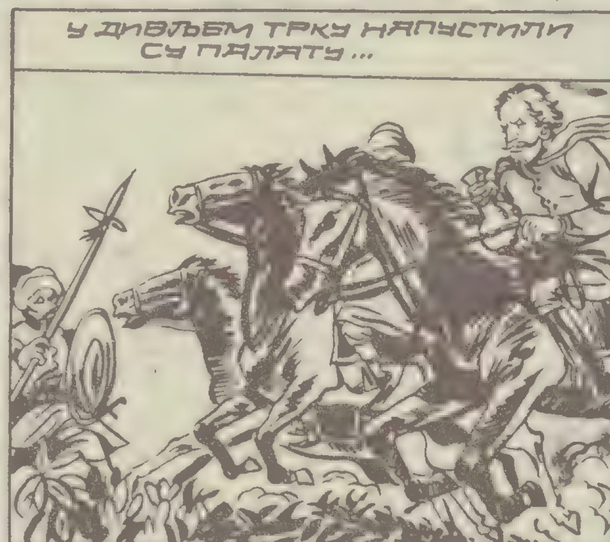

ПАЗИ-ТЕ!

СКАЧИ, ДУНДИ-ЈА!

И ТИ, ИНДРИ! ПОЖУРИ!

СКОЧИО ЈЕ И ИНДРИ...

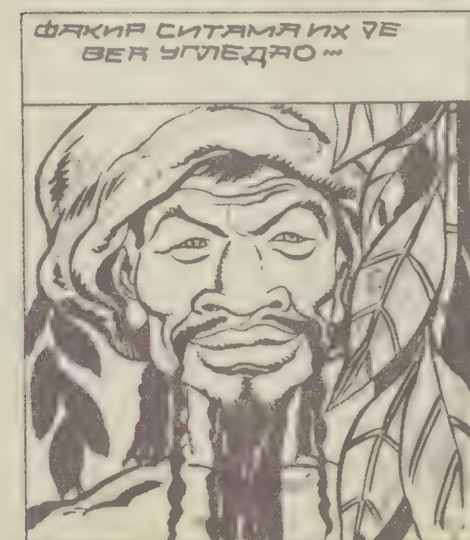

... А ЗА ЊИМ ТОБИ.

У ДИВЉЕМ ТРКУ НАПУСТИЛИ СУ ПАЛАТУ...

СВИ СУ СРЕЋНИ ЗБОГ ОСТВАРЕЊА ПЛАНА СЕМ ДУНДИЈЕ КОЈИ ЈЕ ЗАМИШЉЕН...

У ГРАДУ ЈЕ ЈОШ ТРАЈАЛА ЗАБАВА И ЈЕДВА СУ СЕ ПРОВИЈАЛИ КРОЗ МНОШТВО СВЕТА...

УСКОРО СУ СЕ НАШЛИ У ШУМИ...

ФАКИР СИТАМА ИХ ЈЕ ВЕЋ УГЛЕДАО...

САДА!

ААХ! ИЗДАЈА!

ДУНДИЈА! ЗНАО САМ ДА СИ ТИ...

ТРАС!

ДИЈАМАНТ ЈЕ ТВОЈ! ГДЕ ЈЕ НОВАЦ КОЈИ СИ НАМ ОБЕЋАО?
О ТОМЕ ЋЕМО СЕ НАСАМО ДОГОВОРИТИ!

ОДАВНО САМ ПРИЖЕЉКИВАО ОВАЈ ТРЕНУТАК!

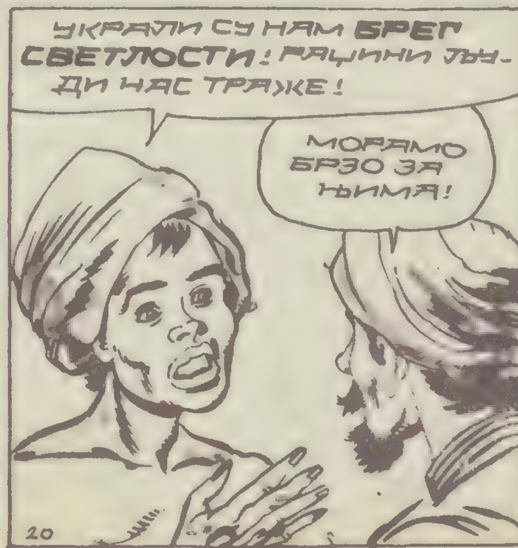

НЕЋЕШ ВИШЕ ЛОВИТИ ТИГРОВЕ, ТОБИ!

СТАНИ! РАЏИНИ ЉУДИ ЋЕ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ЊИХ! МИ ЗА ТО ВРЕМЕ МОЖЕМО ПРЕЋИ ГРАНИЦУ!

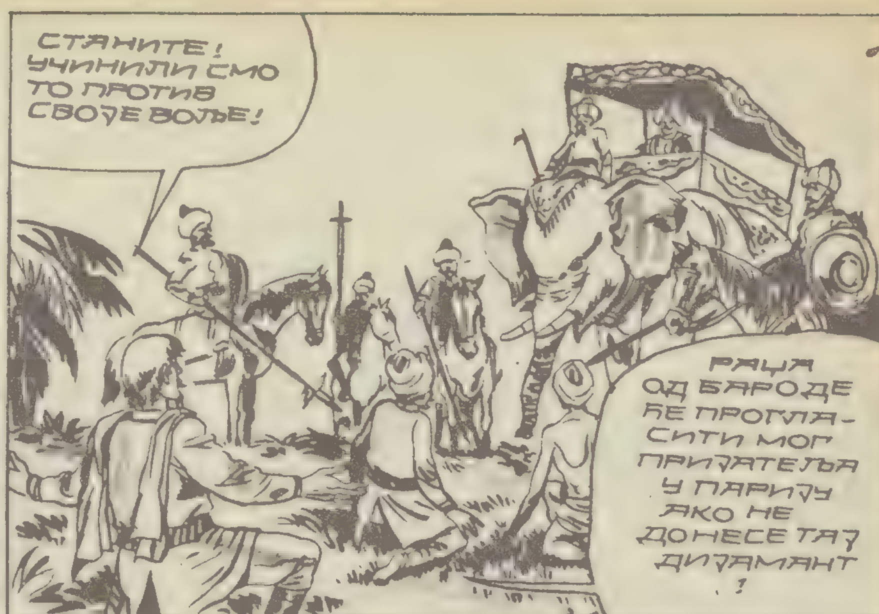

ДУНДИЈА СЕ СЛОЖИО С ФАКИРОМ И БРЗО СУ СЕ УДАЉИЛИ...
МММ...

УХ! НАЈЗАД!

САХИБЕ, КАКО ВАМ ЈЕ?
ОООХ!

УКРАЛИ СУ НАМ **БРЕГ СВЕТЛОСТИ**! РАЏИНИ ЉУДИ НАС ТРАЖЕ!
МОРАМО БРЗО ЗА ЊИМА!
20

НИКУД ВИ НЕЋЕТЕ ОТИЋИ! СКУПО ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ЗА КРАЂУ!

СТАНИТЕ! УЧИНИЛИ СМО ТО ПРОТИВ СВОЈЕ ВОЉЕ!
РАЏА ОД БАРОДЕ ЋЕ ПРОГЛАСИТИ МОГ ПРИЈАТЕЉА У ПАРИЈУ АКО НЕ ДОНЕСЕ ТАЈ ДИЈАМАНТ!

ТО СЕ МЕНЕ НЕ ТИЧЕ! ВИ СТЕ МЕ ПОКРАЛИ!
АЛИ, ПЛАТИЛИ СМО ВЕЋ ЗА ТАЈ ДИЈАМАНТ!

УБИЛИ СМО ДВА ТИГРА КОЈИ СУ БИЛИ НАПАСТ ЗА ВАШ КРАЈ!
ЗАР ЉУДСКИ ЖИВОТ НИЈЕ ВРЕДНИЈИ ОД ЈЕДНОГ КАМЕНА?

РАЏА СЕ ЗАМИСЛИО...
А ГДЕ ЈЕ САДА **БРЕГ СВЕТЛОСТИ**?

УКРАЛИ СУ НАМ ГА РАЗБОЈНИЦИ ИЗ ДАКОТЕ!

ШТА? ВЕЋ САМ ОДЛУЧИО ДА ВАМ ГА ПОКЛОНИМ, АЛИ ВИ НИСТЕ ДОСТОЈНИ ДА ГА ПОСЕДУЈЕТЕ!

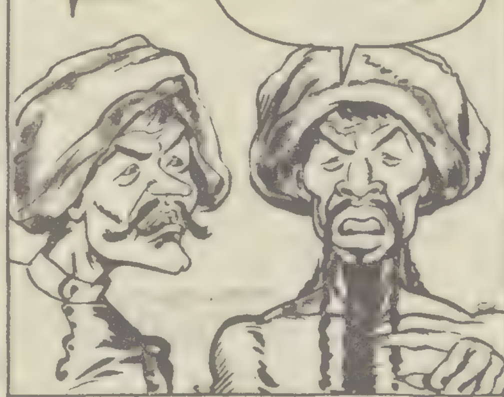

ЧЕКАЈТЕ! У ЗАМЕНУ ЗА ДИЈАМАНТ, ПОХВАТАЋЕМО ТУ БАНДУ ИЗ ДАКОТЕ!

ПРИСТАЈЕМ, МАДА НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕТЕ ИЗВУЋИ ЖИВУ ГЛАВУ!

ДАЈТЕ НАМ ВИ САМО ЈЕДНОГ СЛОНА И ДОСТА МУНИЦИЈЕ!
РАЗБОЈНИЦИ СУ СИГУРНО ВЕЋ ПРЕШЛИ ГРАНИЦУ!

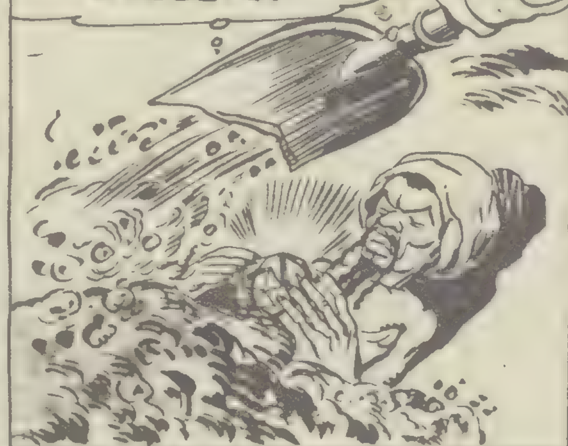

ЗА ТО ВРЕМЕ...
БИЋЕТЕ ДОБРО НАГРАЂЕНИ ЗА УСЛУГУ КОЈУ СТЕ МИ УЧИНИЛИ!
НАДАМ СЕ ДА СЕ НЕ РАДИ О НЕКОЈ ЗАМКИ!

НИ СЛУЧАЈНО! МОЈ ГОСПОДАР ЋЕ УСКОРО ПОСЛАТИ НОВАЦ!
ТИШИНА!

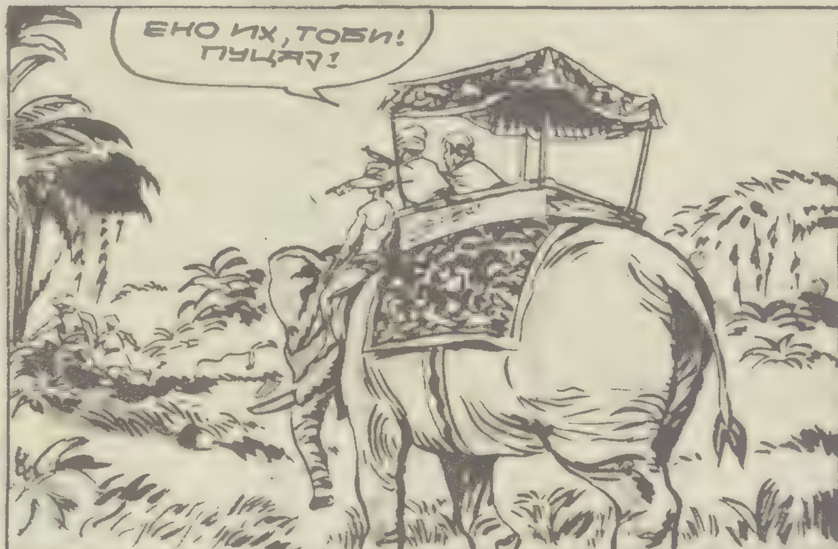

ШТА ТИ ЈЕ?
ЗЕМЉА ПОДРХТАВА! ОНИ ДОЛАЗЕ!

СИТАМА ЈЕ ТАДА НАРЕДИО ДА ИСКОПАЈУ ГРОБ И ЗАТРПАЈУ ГА ЗАЈЕДНО С ДИЈАМАНТОМ...

ДУНДИЈА И БАРВАНИ ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПОЗОВУ У ПОМОЋ ФАКИРОВЕ ЉУДЕ...
ЧИМ ОДМАКНУ, ЈА ЋУ СЕ ИЗВУЋИ ОДАВДЕ!

...И ПОБЕЋИ С НАЈСКУПЉИМ ДРАГИМ КАМЕНОМ НА СВЕТУ!

ИДЕМО, ДУНДИЈА! ВРАТИЋЕМО СЕ ФАКИРОВИМ ЉУДИМА И ПОБЕДИТИ РАЏИНЕ ВОЈНИКЕ!

ЕНО ИХ, ТОБИ! ПУЦАЈ!

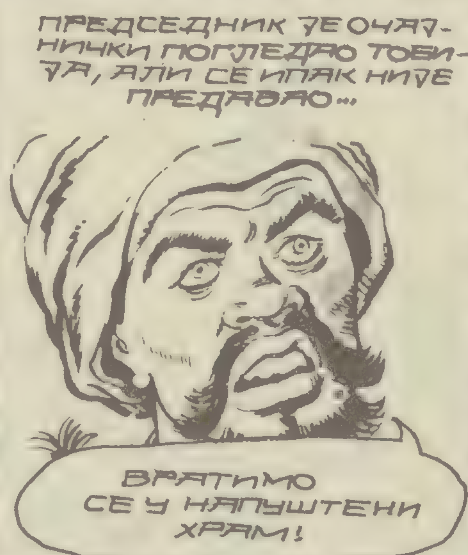

ААХ!

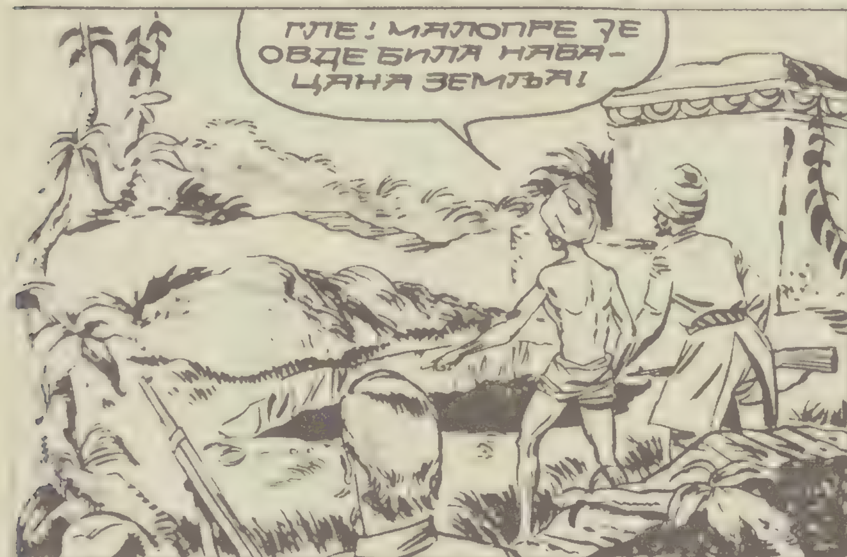

СТАНИ, БАРВАНИ! ПОМОЗИ МИ!

БАНГ!

ГДЕ ЈЕ ДИЈА-МАНТ ?
НИСАМ... НИСАМ ЈА КРИВ...

ПАРВАТИ МИ ЈЕ НАРЕДИО ДА УЧИНИМ ОВО... ОН ЖЕЛИ ДА ЗАУЗМЕ ИНДРИЈЕВО МЕСТО... ЗАТО ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СПРЕЧИМ ПРЕДСЕДНИКА ДА СЕ ДОКОПА БРЕГА СВЕТЛОСТИ...

ГДЕ ЈЕ ДИЈАМАНТ? ОДГОВОРИ!
НЕ ВРЕДИ, ИНДРИ! ОН ЈЕ МРТАВ!

ПРЕДСЕДНИК ЈЕ ОЧАЈНИЧКИ ПОГЛЕДАО ТОБИЈА, АЛИ СЕ ИПАК НИЈЕ ПРЕДАВАО...
ВРАТИМО СЕ У НАПУШТЕНИ ХРАМ!

ДИЈАМАНТ ЈЕ СИГУРНО КОД СИТАМЕ!

ГЛЕ! МАЛОПРЕ ЈЕ ОВДЕ БИЛА НАВАЦАНА ЗЕМЉА!

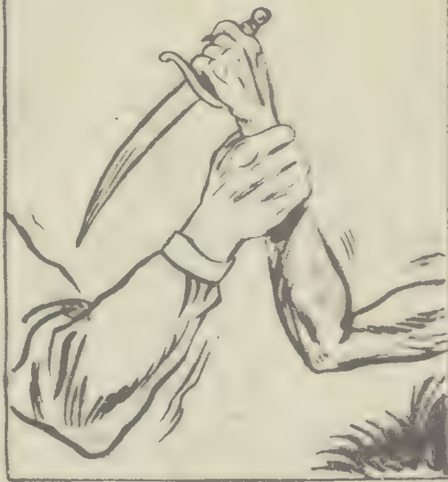
ЕНО ФАКИРА СА СВОЈИМ ЗМИЈАМА!

ПРОКЛЕТНИК! УНИШТИЋУ МУ ТУ ФРУЛУ!

ПРЕСТАНИ ДА СВИРАШ!
БАНГ!
23

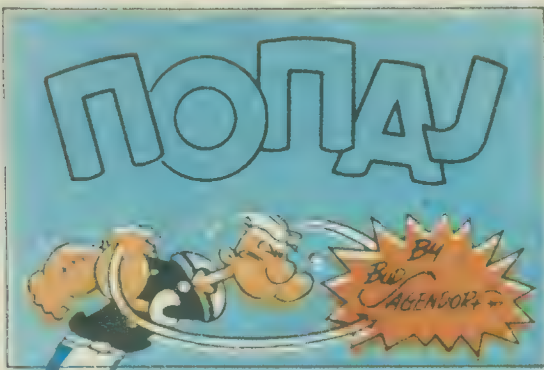

ШУМОМ ЈЕ ОПЕТ ЗАВЛАДАО МИР...

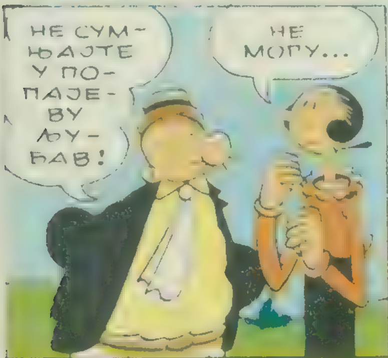

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ОБРАЧУН У ДАЛАСУ

КРАЉЕВИЋ МАРКО И ЊЕГОВА ДРУЖИНА

ОД ДАНАС СМО БРАЋА

Ноћ 7. априла 1865. године. Кроз поцепана и излизана шаторска крила сипила је хладна пролетња киша.

Командант армије јужних држава генерал Роберт Ли се диже, одмакну сточић претрпан овлаженим мапама и пажљиво га премести у угао у којем је најмање прокишњавало. Затим поново седе и настави да проучава географске карте. Иако је било касно, није могао да пође на починак: морао је још једном да размисли о томе како да разбије обруч који су северњаци стезали око њега. Обично познавање стратегије ту није било довољно.

Роберт Ли је сам себи личио на шахисту који треба да повуче последњи, одлучујући потез. Није смео да дозволи ни најмању грешку јер јужњаци су били у шкрипцу.

— ВИ И ВАШИ ОФИЦИРИ И ВОЈНИЦИ ДАЋЕТЕ РЕЧ ДА НИКАДА ВИШЕ НЕЋЕТЕ ДИЋИ ОРУЖЈЕ ПРОТИВ СНАГА СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА — СТАЈАЛО ЈЕ У ПОРУЦИ О УСЛОВИМА ПРЕДАЈЕ ЗА ГЕНЕРАЛА РОБЕРТА ЛИЈА.

ЈОШ НИСМО ИЗГУБЉЕНИ!

— Господине генерале, генерал Пентлтон би желео да разговара с Вама — обавести га стражар подигавши један крај шаторског крила. Ли се некако горко загледа у његово мршаво и испијено лице, чизме с искривљеним потпетицама, закрпљен огртач натопљен водом.

— Пусти га — рече му уморним гласом.

Пентлтон уђе, укочена погледа.

— Господине генерале, у име свих официра желим да Вам кажем да сматрамо да је једини излаз из ове ситуације — предаја! — Пентлтонов глас је био драматично миран.

Ли навло диже главу, лица поцрвенелог од беса.

— Шалите се!? Још располажем војницима који знају да се боре — рече гласом који је подрхтавао од љутине.

Пентлтон је ћутао. Тачно је да је још било добрих војника, само колико? **Пет стотина хиљада јужњака је погинуло, рањено, ишчезло без трага: што то је био биланс четворогодишњег рата Севера и Југа. Пентлтону се чинило као да Роберт Ли занемарује чињеницу да му је сада преостало само 28000 војника око којих је 90000 бораца генерала Гранта и Шеридана стезало обруч.**

Генерал је ћутао неколико тренутака, а онда одлучи кратко:

— Напашћемо Шеридана!

Надао се да ће изненадним нападом не само сломити обруч на месту где то непријатељ најмање очекује већ и истовремено уништити северњачку коњицу. Тако ће моћи да се прикључи трупама генерала Џонстона који се још налазио у сектору Ралеја у северној Каролини.

— Без обзира колико мој план изгледао безнадежан, добар је јер фактор изненађења избацује у први план. То нам једино сад преостаје — објашњавао је Ли официрима окупљеним у шатору команданта.

Састанак је завршио речима пуним наде:

— Господо, још нисмо изгубљени! Још не!

НАПАД У ЗОРУ

У свитање 9. априла јужњаци су напустили своје ровове и кренули у напад. Јуриши су се у таласима смењивали. Узалуд. Ватра Севера била је исувише убитачна. У 11,30 било је више него очигледно да од пробоја нема ништа.

Око подне пред њиховим линијама појавио се парламентарац генерала Гранта носећи у руци белу заставу. Порука коју је носио била је кратка: „С обзиром на бескорисност даљег пружања, отпора, а и да би се избегло узалудно проливање крви, предлажемо да се предате под једним условом: Ви, ваши официри и војници даћете реч да никада више нећете дићи оружје против снага Сједињених Држава".

Роберт Ли је сазвао све официре.

У току четири године беспоштедног рата око пет стотина хиљада јужњака је погинуло, рањено или ишчезло без трага.

— Имајући у виду нашу ситуацију, сматрамо да су услови под којима нам се предлаже предаја — часни — рекао је у име окупљених официра генерал Пентлтон.

— Тја! Остављају нам оружје и пуштају нас кућама!!! — промрмљао је замишљено Ли.

У души Роберта Лија, једног од најамбициознијих и најбољих официра који је икад изашао из Вест Поинта, водила се, можда, најтежа битка у његовом животу: да ли прихватити предају и тако поштедети узалудне жртве или се, пак, борити до последње капи крви, како то већ захтева војничка част?

Оклевао је, мрачан и ћутљив. Окупљени официри немо су га посматрали очекујући коначну одлуку.

Шта још могу да захтевам од уморних, гладних, десеткованих јединица, питао се Роберт Ли. Стресе се као да је хтео да одагна неку мору.

— Прихватам. Спремите све што је потребно око потписивања капитулације... Од данас смо браћа! — додаде и затим погнуте главе изиђе из шатора.

Био је то последњи чин драме четворогодишњег рата између Севера и Југа у којем је учествовало преко два милиона бораца.

О. В.

СТАРИ ОБИЧАЈИ

ЧАЈ ЗА ПЕТОРО

Кад странац допутује у Јапан, може да види многе занимљивости, али тешко ће му се пружити прилика да уђе у јапански дом. Мада су веома гостољубиви, Јапанци се ретко спријатељују са странцима. Ако се то неком ипак догоди, онда ће бити позван да присуствује традиционалној церемонији припремања и служења чаја.

Иако је Јапан једна од индустријски најразвијенијих земаља, његов друштвени живот почива на вековним традицијама. Тако је у 14. веку настала „чаноју", церемонија служења чаја која се одржала до данас.

По правилу, број гостију за „чаноју" је тачно одређен — ни више ни мање од пет. Спремање и пијење чаја траје четири сата.

Домаћин дочекује госта на улазу у кућу и после измене поздрава одводи га у „сукиу", посебну кућу у врту. У њој се налазе чекаоница, просторија за припремање и сушење чаја. По уласку у кућу, гости перу руке и испирају уста свежом водом. После поново измењених поздрава почиње „каисеки" — гостима се износи лака закуска. Домаћин затим изводи госте у врт у којем је засејано патуљасто биље и шета са њима све док не зачује 5 до 7 удараца о бронзани гонг. То значи да „гоза ири", главни део церемоније, треба да почне.

Вративши се у „сукиу", домаћин почиње да припрема чај. Сви гости пију чај из исте посуде која се прво даје почасном госту. Кад он испије, враћа посуду домаћину који је уз лаки наклон прихвата и у њој поново припрема чај. Потом је поново додаје главном госту који је прихвата уз лаки наклон, додаје је оном до себе и тако све док сви не буду услужени.

После тога долази „устуча", чај који се справља према жељи званица.

За време трајања „чанојуа" домаћинова родбина маше великим лепезама јер онај који је у Јапану позван на чај не сме да размишља о томе како време споро пролази.

ЏОЗЕФ КОНРАД

Човек са две судбине

РУКОПИС СВОГ ПРВОГ РОМАНА ГОДИНАМА ЈЕ ВУКАО СА СОБОМ, НЕ ДАЈУЋИ ГА У ШТАМПУ, ДА БИ ГА НАПОСЛЕТКУ ЗАБОРАВИО НА БЕРЛИНСКОЈ ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ.

Сиво небо као олово надвило се над марсељским морем. Ситне капи кише падале су по кеју и једрењацима, налик на огромне пожутеле галебове, који су се љуљали на таласима. Тог јесењег јутра 1874. док су све околне улице биле пусте, а на бродовима ни живе душе, колона младих људи стајала је испред зграде лучке капетаније. Суморних лица али не хајући за кишу, стрпљиво су чекали у нади да ће најзад да добију посао на неком француском броду. **Биле су то избеглице из царске Русије, они који нису могли да поднесу гвоздену руку Александра III, посебно тешку у областима отетим од Пољске.**

Један плавокоси младић истицао се стасом и отменим држањем. Први бркови тек су почели да се указују на његовом лепом лицу. Овај младић, седамнаестогодишњи Теодор Јозеф Корцениовски, сироче, оставио је у пољској Украјини стрица који му је замењивао и оца и мајку и с групом избеглица стигао у Марсеј.

Иако је ту први пут видео море, Теодор Корцениовски је одавно желео да се отисне на пучину. Завршио је у Марсеју двомесечни курс за морнаре, али посао никако није могао да добије.

Следеће године први пут се укрцао на брод, један мали једрењак који је пловио за Индију. **Тако је почео нови живот будућег великог писца Џозефа Конрада.**

МЕТАК У ГРУДИ

„Тек сам се вратио из Индије и очи су ми још препуне тропског сјаја а сећање утисака. Искусио сам шта значи бити и — ван закона, шта има својих дражи. Мало сам се узбудио и много забавно!“ — пише он сећајући се тог свог првог путовања.

Изгледа да се нервозном младићу жељном авантура свидело како изгледа бити „ван закона“, па је већ на једном од следећих путовања покушао да — шверцује! Први пут је успео, али, шверц је као и коцка: други пут изгубио је све! Огрезао у дуговима, одједном није знао шта да учини. Море, његов живот, све му се учинило далеко, непријатељско и бесмислено и Конрад се одлучио да — испали метак себи у груди!

Неким чудом остао је жив. Када је чуо шта се догодило, Џозефов стриц одмах је дојурио из Пољске, исплатио све синовчеве дугове и остао крај његове постеље све док се није опоравио. Стриц је свуда раширио глас да је млади Џозеф рањен у двобоју, што се сматрало часним, а нарочито међу племићима, макар они били сиромашни као Конрад!

Чим се опоравио, Конрад се опет укрцао на брод, овога пута енглески и од тада неће напуштати море пуних 15 година. Утиске са многих путовања по свим морима и континентима бележио је на папир, мада још ништа није објављивао. У међувремену, од бродског „потрчкала“ постао је капетан.

ПРОТИВ ПОДМОРНИЦА

„Ови капетани, пише један Конрадов пријатељ, **обучени у платнена одела, са сламеним шеширима, препланули и дугих, прљавихноктију од катрана сушта су супротност Корцениовском који је увек изгледао као „гроф“! Он носи црни капут и светле панталоне и прслук, увек има рукавице, елегантан шешир и штап са позлаћеном дршком...“**

Конрада су запамтили и као веома строгог капетана који је увек међу посадом умео да заведе ред. Али, зачудо, био је расејан! Рукопис свог првог романа вукао је годинама са собом не дајући га у штампу. Тако је **„Олмајерово лудило“** пропутовало кроз џунглу, видело вртлоге реке Конго и многа друга места, да би га на крају аутор заборавио на берлинској железничкој станици. Срећом, рукопис је пронађен и најзад, 1893. објављен у Лондону.

Конрад је тада имао 36 година и његов роман доживео је овације и публике и критике!

У Лондону се 1896. оженио Енглескињом Џеси Џорџ која му је родила два сина. Али, породични живот није заувек „скрасио“ писца немирног духа и бившег морског вука: када је избио први светски рат, имао је већ 57 година и прилично нарушено здравље. Ипак, Конрад се није колебао да ступи у борбу против Немаца чије су подморнице немилосрдно потапале једрењаке које је он толико волео. Тако је распоређен у Енглеску ратну морнарицу, а 1916. по ратном задатку чак лети авионом, што је у време када је авијација још била „у повоју“ заиста могло да се сматра подвигом!

КАО ПОСЛЕ ТЕШКЕ БОЛЕСТИ

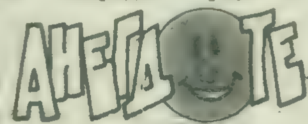
Три године касније, последњи пут се укрцао на брод за Америку, овога пута као путник. Сви су му указивали поштовање а капетан га је позвао да му покаже пароброд. Мислио је да ће Конрада који је напустио море пре четврт века, занимати огроман напредак који је за то време учињен.

Када је разгледао све инструменте који су били уграђени, стари капетан је уздахнуо, сетивши се једне реченице из своје приповетке „Морско огледало“: **„Машиниста на пароброду треба да сиђе низ онолико гвоздених степеница, а сећам се да ми је у неким тренуцима „машина“ једрењака изгледала висока, као да пара звезде...“**

Џозеф Конрад, писац који је иза себе оставио 13 романа и многе приповетке, умро је 3. августа 1924. Ма колико изгледало невероватно, аутор **„Лорда Џима“, „Црног срца“** и **„Црнца с Нарциса“** и толиких других дела, писао је веома тешко! Његови пријатељи сећају се да је по завршетку **„Нострома“**, романа који ће постати његово ремек дело, рекао:

— Можете ми честитати јер се осећам као опорављен после тешке болести!

М. К.

ЊИХОВО БОГАТСТВО

На једном пријему, кад се повела реч о Агати Кристи, Бертран Расел, филозоф и нобеловац, који се налазио међу званицама, примети:

— Сем Лукреције Борџије она је једина жена на свету којој су злочини донели богатство.

НОКАУТИРАНИ ЈАСТОГ

Бивши апсолутни првак света у боксу Сони Листон поручио је у једном њујоршком хотелу за вечеру јастога. Келнер му је донео једног чија је једна штипаљка била размрскана. Како се Сони намрштио, келнер је пожурио да му објасни да међу рановима врло често долази до борбе, па је сасвим могућно да је овоме противник сломио штипаљку.

— Лепо, разумео сам! — рекао је Листон. — Овај овде је нокаутиран. Зато га уклоните и донесите ми — победника.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ

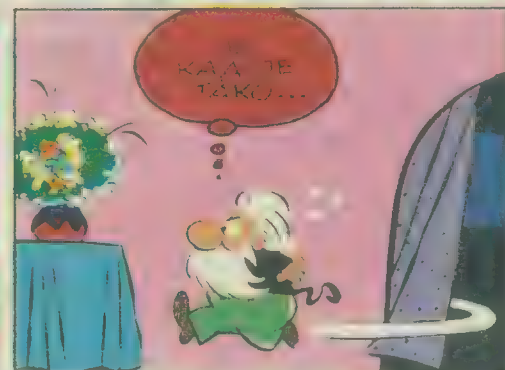
РАД УЗ МУЗИКУ

132 СКОКА У ЈЕДНОМ ДАНУ!

Јанко Лутовац

ДОК САМ ПАДАО, ОСЕТИО САМ СТРАХОВИТУ ВРУЋИНУ И ГЛАВОБОЉУ. ПРЕД ОЧИМА МИ ЈЕ СЕВАЛО, АЛИ ЈА САМ И У ТИМ ТРЕНУЦИМА ЗНАО ДА МОРАМ ДА ИЗДРЖИМ И СВЕТСКИ РЕКОРД ВРАТИМ У ЈУГОСЛАВИЈУ.

У раним часовима 1. јуна 1950. године група скојеваца завршавала је паковање 150 падобрана. Била су спремна и два авиона типа „ПО-2“, војни пилоти Драгољуб Алексић и Павле Михајловић, лекари потпуковник др Видовић и мајор др Николић и два резервна цивилна пилота.

У том тренутку, док су скојевци постављали 150 падобрана у дуги низ крај писте, имао сам за собом три и по године падобранског стажа, око 600 скокова, али, само три скока у једном дану. Сада сам желео да надмашим све рекорде скоковима падобраном у року 24 часа и да светски рекорд поново вратим у Југославију. Био сам чврсто решен да ћу успети.

САМО БУДИ ИСТРАЈАН!

Око 4 часа почело је да свиће. Облаци су били на 500—600 метара, ветар је дувао брзином од шест, каткад и једанаест метара у секунду. На светском првенству, када је ветар од седам метара у секунду, скакање се забрањује, али то правило за мене није важило.

Израчунао сам да су ми за улазак у авион, узлет апарата на одређену висину, скок, падање, приземљење, долазак до писте, намештање новог падобрана и поновни старт — потребна четири минута. И све до 65. скока скакао сам у том ритму без тешкоћа у ваздуху и приликом до скока, али са неизбежним пропустима у организацији. На пример, каткад сам морао да трчим 150 до 200 метара од места приземљења до писте за узлетање и на тај начин сам губио драгоцену снагу.

Све је текло по плану до 66. скока. После 65. скока осетио сам страховиту врућину, главобољу и мучнину. Пробио ме је зној и севало ми је пред очима. У тим тренуцима знао сам да морам издржати, да је појава кризе неминовна и да ће проћи ако будем истрајан.

ИЗ ВАЗДУХА — НА БОДЉИКАВУ ЖИЦУ!

Све до 87. скока убеђивао сам себе да све напоре могу и морам издржати. опао је са четири на седам минута за сваки скок. Осећао сам јак бол у стомаку и главобољу. Очи су ме пекле. Могао сам да гледам само право, а покушај да поглед бацим улево или

удесно — стварао ми је ужасне болове.

Пре него што сам почео да скачем, договорио сам се с лекарима да ми верују. Можда су намеравали да ми предложе да одустанем, али то ипак нису учинили. Увек ћу им за то бити захвалан. Ништа ме нису запиткивали да не бих губио снагу одговарајући им, само су ми после сваког скока мерили пулс: 94 у минуту! Није било тако лоше после таквог напора. Да мало легнем, да се одморим, пролазило ми је повремено кроз главу. Али. и даље сам настављао без одмора.

Опет сам повраћао, и на земљи и у ваздуху. Ветар је био све јачи, али ја сам настављао своју рекордну серију. Ма колико да ми је било тешко, на уму ми је било да ћу успети једино ако се до детаља будем придржавао правила падобранства, нарочито приликом отварања падобрана и приземљења. Морао сам по сваку цену да избегнем могућност повреде.

Спуштајући се ка земљи, осетио бих да ми се на педесетак метара изнад тла мути свест, али на метар-два од земље, она би се враћала и ја сам увек налазио снаге да доскочим баш онако како правила захтевају. Тако сам сачувао ноге. Једном ме је ветар однео право на један бункер, око којег је била бодљикава жица. Са ужасом сам гледао испод себе, али сам ипак сачувао толико присебности да се ногама одбацим од бункера таман толико да прелетим и два метра високу жицу. Једном сам падао право на бетонску писту. Да бих ублажио пад, знао сам да морам да се превpнем два-три пута преко главе. То сам учинио и остао читав.

ЉУТ НА ВЕТАР

Кад сам око 13 часова извео 87. скок, метеоролози су неумољиво наредили: престаните! Ветар је дувао брзином од 11 метара у секунду и искакање под тим условима било би исувише опасно. Око мене су били моји другови, командант, лекари, пилоти. „Ја у тебе имам поверења, ти ћеш издржати!“, говорио ми је комесар чете. Ипак сам морао ја да одлучим. После размишљања, рекох: У реду, да мало сачекамо...

Довели су ме до амбуланте где сам сео на кревет. Нисам хтео да легнем јер сам се плашио да ћу заспати. Нисам ништа ни јео, ни пио, само сам се умивао и хладном водом поливао стопала. Био сам ужасно љут на ветар.

У 15,50 брзина ветра пала је на осам метара у секунду и могао сам да наставим. Осећао сам се знатно боље. Повраћање је престало, а болови у глави, стомаку и ногама ипак су могли лакше да се поднесу. У први сумрак извео сам 106. скок!

Кад се смрачило, установили смо да писта нема осветљења за ноћно слетање и узлетање. На брзину су пронађени неки фењери, постављени дуж писте и скокови су настављени. Све исто: узлећем, искачем, падам, додирујем тле и, док се авион у ваздуху спрема на слетање, други авион је већ спреман да ме, са новим падобраном на леђима, подигне и тако стално, у круг: 150 падобрана — 150 скокова. То ми је био циљ, да постигнем светски рекорд који више нико неће оборити...

Ветар је и даље дувао, капи кише шибале су ме по лицу. У 21,10 попео сам се 137. пут у авион. Комисија, која је регистровала рекорд, записала је да је то тек 132. скок јер је на првих пет које сам извео у рану зору — закаснила!

Искочио сам и осетио у исти мах да сам запао у олују. Око мене је севало и грмело; чинило ми се да сам ослепео и оглувео. О неком управљању падобрана у тим условима није могло бити ни говора и олуја ме је носила све даље од аеродрома док нисам треснуо о железнички насип. Шта ако сад наиђе воз? Побећи са пруге, што пре, у мркли мрак, синуло ми је. Сјурио сам се низ насип и легао на леђа. Широко сам отворио уста и препустио се киши да ме освежи. Ту, у мраку, на дивној летњој киши, уморан и на граници снаге, препустио сам се блаженом осећају да сам успео. Ни отока, ни огреботине после (званично) 132 скока. Само умор... Нашли су ме тек после једног сата и док су се другови радовали, ја сам једва чекао да дођем до амбуланте и да се срушим у кревет.

За успомену на тај незабораван догађај чувам најдражу честитку — телеграм друга Тита. Чувам и прву златну медаљу Међународне ваздухопловне федерације и орден, такође од друга Тита.

Јанко Лутовац, који је и извео овај подвиг, данас је председник Ваздухопловног савеза Србије, председник Падобранске комисије Ваздухопловног савеза Југославије и носилац осам одликовања.

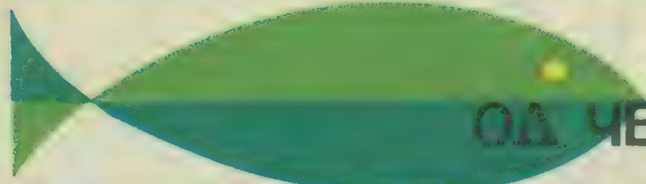
Забележио:
Р. Станојевић

МОЗАИК

НА КОЊУ 2500 КИЛОМЕТАРА

Поводом две стотине година независности Сједињених Америчких Држава које ће бити прослављено ове године, Валтон Диксон, човек који је 1970. године организовао чувене ауто-трке Лондон — Мексико (укупна дужина стазе износила је 26000 километара), управо завршава припреме за коњске трке кроз Америку. Трке ће се одржати маја или јуна ове године и то на „стази“ од Сент Џозефа у Мисурију до Сакрамента у Калифорнији. Учесници трке мораће да превале на коњу 2450 километара.

ВЕЛИК

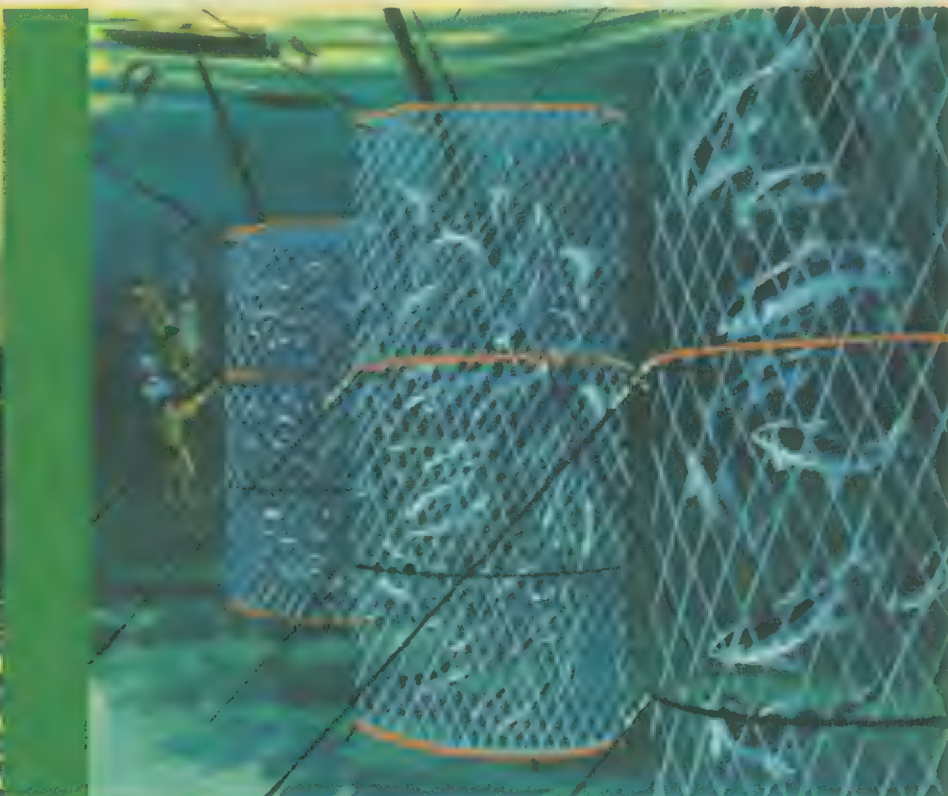
ДВОСТРУКО ВИШЕ! — У 2000. години, како тврде неки научници, биће преко седам милијарди људи на Земљиној кугли — готово двоструко више него данас! Тако ће човечанство за само четврт века поред енергетске кризе погодити и недостатак хране. Побољшани услови живота, као и откриће антибиотика и разних лекова којим су спречене многе заразне болести и епидемије знатно су продужили људски век па, иако је прираштај знатно мањи него пре, становништва има све више.

ПИЈАЦА ПОД ВОДОМ — Због тога се већ сада велике наде полажу у природна богатства мора и океана. Они прекривају 71 одсто површине Земље и крију огромне количине „намирница“ биљног и животињског порекла, а људи су се донедавно из њих снабдевали једино рибом, раковима и шкољкама. На ову идеју први су дошли Немци одмах после првог светског рата: да би се подмирили велики губици настали у рату, предложено је да се крене за неслућеним „благом“ на дну мора и океана.

ЗЛАТО НА ТОНЕ — Осамдесет одсто свих животињских и биљних врста живи у океанима, а само хиљадити део тих живих бића је испитан, углавном оних која живе близу обала. У морима постоје и огромна налазишта петролеја а и коришћење извора нафте било би много јевтиније него на копну. Сем енергетских извора, у морима постоје и нетакнути рудници мангана, цинка, титана, бакра, магнезијума, дијаманата чак и злата чије се резерве процењују на око 8 милијарди тона!

ПРИРОДНИ ЧИСТУНЦИ — Загађеност мора нафтом која се испушта из бродова доприноси да многе врсте племенитих риба изумиру брже него, на пример, слонови и тигрови. Сем тога, слој уља на површини смањује продирање сунчевих зрака до биљака које се налазе на морском дну тако да нису у стању да врше фотосинтезу. Али, фитопланктони — микроскопски ситне алге, ипак „чисте“ мора јер годишње испусте око четрдесет милијарди тона слободног кисеоника.

А СЕОБА НА МОРСКО ДНО

КОЛИКО ПЛУЋА ДОЗВОЛЕ — Од давнина се веровало да човек може само кратко време да издржи испод површине воде, онолико колико му омогућује капацитет његових плућа. Тек када је пронађена подморница, гњурци су могли дубље да зароне и дуже остану на морском дну. Али и тада ако би нагло исплививали на површину, долазило је до тешких крварења, што се често трагично завршавало. Међутим, данас постоје посебни кесони у којима се притисак подешава па гњурци могу и данима да остану под водом.

ЧИТАВИ ГРАДОВИ — Постоје тврдње да је на морском дну могуће подићи читаве градове у којима би небодери могли чак да буду виши од оних на земљи. До њих би се ваздух допремао преко посебних платформи које би се налазиле на површини. Око ових градова могли би да се уреде читави вртови „засађени" алгама које би служиле за исхрану, а „жетве" би ту биле много чешће и богатије него на копну. Посебни акваријуми штитили би ретке рибе од истребљења или би се у њима „товиле" оне које су погодније за људску исхрану.

МИША МАРКОВИЋ

Име Мише Марковића већ неколико година је присутно у самом врху домаће забавне музике. Многи хитови, на пример „Музика остаје", „Фешта", „Ти имен моје сунце", „Сунца ће и даље бити", и други, ни данас нису застарели, о чему нам најбоље сведоче честа емитовања на радио-програмима. Зато није ни чудо што Миша Марковић код публике ужива велику популарност. Дворане у којима одржава концерте увек су испуњене до последњег места, а готово после сваког програма Миша мора да пева на „бис". Досадашњих седам снимљених синг-плоча и албум који се недавно појавио на најбољи начин дају слику о Миши као комплетном интерпретатору. Занимљиво је поменути и податак да је његова прва ЛП, недавно издата у продукцији „Студија Б", дело шест тренутно најбољих домаћих композитора.

О свом првенцу Миша нам је рекао: „На албуму се налази дванаест потпуно нових музичких нумера које сам припремао неколико месеци. Музички стручњаци већ су дали оцену, тако да сад могу слободно рећи мој труд није био узалудан. Велику вредност албуму дали су композитори: Арсен Дедић, Никица Калођера, Кемал Монтено, Корнелије Ковач, Аца Кораћ и Ђорђе Новковић. Они су ми дали подстрек и зато осећајући обавезу према њима, трудио сам се да сваку песму отпевам на најбољи могући начин. Зато могу да тврдим да је ова плоча у ствари један фестивал у малом на коме се представљају најбоља композиторска пера".

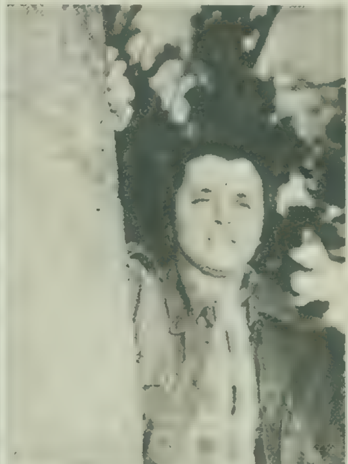
Миша Марковић има неколико уговорених концерата на којима ће публици широм земље представити своју велику плочу. После тога чека га „Београдско пролеће".

ИШТВАН КУКИ БОРОШ

Овогодишњи фестивал забавне музике ОПАТИЈА 76 донео нам је много нових имена од којих данас помињемо младог Новосађанина Иштвана Бороша. Наступом у финалном делу фестивала Иштван, кога боље знају по надимку Куки, у потпуности је оправдао указано поверење и скренуо пажњу стручњака на свој изузетно добар глас.

Иштван је рођен 22. X 1946. године у Зрењанину. Од најраније младости почео је да се бави певањем да би прве успехе забележио тек пре пет година, тачније 1971. године када је наступио на Омладинском фестивалу у Суботици. Годину дана кас-

није присуствује на истој смотри, али као композитор. Његова песма „Само љуби" у интерпретацији Маје Оџак-лијеве добија награду публике, а Иштван позиве за снимања и гостовања широм Војводине. За Радио-Нови Сад снимио је велики број композиција на мађарском и српскохрватском језику, од

којих су две отиснуте и на плочама. Куки је растао и формирао се у породици музичара. Наиме, његови родитељи, Мирјана и Иштван, били су педесетих година један од најомиљенијих дуета који је успешно интерпретирао мађарски фолклор.

„Мислим да ових петнаестак композиција које сам до сада снимио за Радио-Нови Сад могу да дају потпуну слику о мени као музичару — каже овај млади певач. За свој први већи успех сматрам понуду афирмисаног композитора Јована Адамова да на Опатијском фестивалу интерпретирам његову композицију „Нисмо више исти". Како ми се чини, песма је наишла на добар пријем код публике и то ми даје још више подстрека".

Поп занимљивости

Поново издата плоча Чаби Чекера »Let's Twist Again« недељама није силазила са првих места топ-листа. О овом успеху, коме се мало ко надао, Чаби Чекер је изјавио: „Познато је да и старе ствари могу имати своју вредност. У то сам се уверио недавно и сада ми се чини да је композиција „Играјмо опет твист" једно од бољих музичких остварења.

Стив Прист (Steve Priest), бас-гитариста групе СВИТ у последње време се све чешће виђа у кругу своје породице. Тим поводом он је изјавио: „Веома ми је драго када могу да будем са својом женом и седмогодишњом кћеркицом за коју слободно могу рећи да ће у будућности имати много успеха јер је музикална на тату. Иначе, када се спремам на неку турнеју осећам се јадно јер у последње време све теже подносим растанак са породицом."

Трећи албум групе BAD COMPANY „Трчи са гомилом" добио је у Енглеској веома повољне критике, тако да сви очекују да се понови успех претходна два албума.

Група QUEEN налази се на великој турнеји по Сједињеним Америчким Државама. И поред мале популарности овог састава, улазнице за све концерте биле су распродате. Иначе, најновији хит овог састава „Боемска рапсодија" продат је за само недељу дана у милион примерака, док је албум на коме се, између осталих, налази и ова песма достигао тираж од 300.000 примерака.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ОВО ЈЕ МОЈА ПЕСМА

Музика: Корнелије Ковач
Текст: Марина Туцаковић
Изводи: Миша Марковић

Други ме знају по гласу,
Стиху из неког рефрена,
А мене ова песма
На стара сећа времена.

Звуцима ове песме,
Свима већ познате теме
Вратим на оне адресе,
У оно безбрижно време.

Ово је моја песма,
У срце ми некад дође,
Она је моје детињство,
Кроз њу ми живот прође.

Ово је моја песма,
Са њом младост дуже траје,
Све што имао нисам
Сада песма ова даје.

Увек кад уморан дођем,
Поспан од светла реклама
Албуме погледам старе
И песма јави се сама...

Тада се сетим гитаре,
Другова, улице, школе,
Срце ми запева песму
За оне који ме воле.

СР Немачка

1. WENN DU DENKST — Juliane Werding
2. FREMDES MÄDCHEN — Bernd Cluver
3. TU ES — Gilla
4. JOSIE — Peter Maffay
5. DER LETZTE TANZ — Christian Andres
6. KOMM MIT — Auf die Sonnenseite
7. KOMM UNTER MEINE DECKE — Gunter Gabriel
8. ICH BIN NOCH ZU HABEN — Bernhard Brink
9. MUSIC STAR — Cristoffer
10. ICH BIN NOCH WIE DU — Marianne Rosenberg

ДОМАЋА ЛИСТА

— СИНГЛОВИ

1. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме
ЈУГОТОН
2. НЕ МОГУ СКРИТИ СВОЈ БОЛ — Амбасадори
ДИСКОТОН
3. ВАГАБУНД — Здравко Чолић
ЈУГОТОН
4. ЛАКУ НОЋ, ДРАГА, ЛАКУ НОЋ, ДРАГИ — Лео Мартин
ПГП РТБ
5. ЈА САМ ЧОВЈЕК — Мишо Ковач
SUZY
6. БАЈ, БАЈ, БАЈ... — Бисера Велетанлић
ДИСКОТОН
7. МАЛА ПЈЕСМА — Даворин Поповић
ДИСКОТОН
8. КАД ОТКРИЈЕМ ЧОВЈЕКА У СЕБИ — Дадо Топић
ПГП РТБ
9. НОВИ ЗВУК — YU група
ЈУГОТОН

10. ОВО ЈЕ МОЈА ПЕСМА — Миша Марковић
СТУДИО Б

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. FLY ROBIN, FLY — Silver Convention — ПГП РТБ
2. ISLAND GIRL, — Elton John — ЈУГОТОН
3. DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН
4. ROLLING STONE — David Essex — SUZY
5. ART FOR ART'S SAKE — 10 ЦЦ — ПГП РТБ
— 10 CG — ПГП РТБ
6. GIVE A LITTLE LOVE Bay City Rollers — ЈУГОТОН
7. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — SUZY
8. DELLILA'S POWER — Ike and Tina Turner — — РТВ Љубљана
ПГП РТБ
9. HUSTLE — Van Mc Coy
РТБ
10. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН

ФОТО ВРЕМЕПЛОВ

Од овог броја на ХИТ СТРАНИ почињемо редовно да објављујемо ФОТО-ВРЕМЕПЛОВ. Надамо се да ће и овај новитет наићи на ваше одобравање, јер како сазнајемо из ваших писама није мали број оних који желе да кроз слике још боље упознају своје љубимце. Први гост ФОТО-ВРЕМЕПЛОВА је Џемс Браун (James Brown), поп-личност која већ готово две деценије не силазе са врха светске поп-сцене.

1958 — Младић који је дошао са села у Њујорк у потрази за славом и лепшом фризуром.

1962 — Стекао је и једно и друго постављи звезда соула број један.

1964 — Прихваћен од публике добија надимак „Мистер Динамит".

1966 — Једном приликом он је изјавио: „Толико ми је коса била таласаста да су људи добијали морску болест."

1968 — Популарност му опада јер почиње борбу за црначка права.

1970 — Одлази у Африку да би посетио своју прапостојбину.

1973 — Опет је популаран код америчке „беле" публике и слика се са великим шеширима.

1973 — Све мање се бори за своје идеје о равноправности црних и белих.

1974 — Борба се новим певачима који тек долазе веома га замара.

1975 — Иако већ у годинама још трага за све новијим изразом и још бољом фризуром.

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

Реците ми нешто више о саставу Shotgun Express и његовим члановима.

Мирко Панић
Сомбор

Био је то, пре отприлике десет година, квинтет у коме су свирали заједно Мик Флитвуд, Род Стјуарт и Питер Грин. Пошто са групом Shotgun Express нису имали успеха, разишли су се и касније постали познати и признати музичари у свету. Највише успеха имао Питер Грин који је 1966. године пришао Џон Мејолу и групи Црим где је заменио Ерика Клептона. Ту се истакао као веома талентован гитариста, али и као певач и композитор.

● ● ●

Ко је био Фил Меј и да ли је тачно да је својевремено свирао са Ролингстоунсима?

Биљана Крстић
Патриса Лумумбе 32
11000 Београд

Фил Меј је био оснивач групе Preaty Things која је својим стилизованим ритмом и блузом шездесетих година била једна од најзначајнијих група Енглеске. Меј није свирао с Ролингстоунсима, али је са Кит Ричардом ишао у исту уметничку школу и када је овај основао популарне Стоунсе и Мај се охрабрио и основао сличну групу — Preaty Thins.

● ● ●

Набројте ми имена чланова групе Темптејшнс (Temptations).

Предраг Загорац
Сарајево

Групу чине: Денис Едвардс (Dennis Edvards), Ричард Стрит, (Richard Street), Дејмон Харис (Damon Harris), Отис Вилијамс (Otis Williams) и Мелвин Франклин (Melvyn Franklin.

НОВЕ ПЛОЧЕ У ИЗДАЊУ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

SUZY

RAY CONNIFF'S

HAWAIIAN AMBUM назив је ЛП плоче Реј Конифа, музичара кога радо слушају и млађи и старији. Са својим оркестром и солистима Реј Кониф изводи следеће композиције: Blue Hawaii, Sweet Leilani, Tiny Bubles и друге.

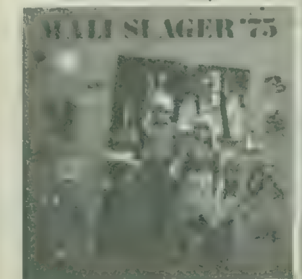
LOKOMOTIV GT

Позната мађарска рок-група, која је стекла популарност и ван граница своје земље представља нам се својим, по оценама музичких критичара, најбољим албумом.

МАЛИ ШЛАГЕР 75.

У продукцији SUZY појавио се недавно и један симпатични ЛП. Шеснаест дечијих песмица које су изведене на МАЛОМ ШЛАГЕР 75. задовољиће укус како најмлађих, тако и оних старијих.

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ?

CHARLES AZNAVOUR c/o Barclay Records 145 Avenue Charles de Gaulle, 92 Neuilly — Seine, Frankreich France

● ● ●

GORDON LIGHTFOOT — c/o Reprise Records 4000 Warner Blvd. BURBANK, California 91505 USA

ИЗУЗЕТНА ПРИЛИКА!

СОВЈЕТСКЕ ПЛОЧЕ

СА ВЕЛИКИМ ПОПУСТОМ САМО ПРЕКО ЗАБАВНИКА!

Пружамо вам прилику да преко нашег листа набавите најновије грамофонске плоче из Совјетског Савеза. Избор је велики: од класичне музике и народних песама до циганских романси.

Иако из увоза, плоче се продају по веома ниским ценама за плоче стране производње. Штавише, уместо 70 ди[illegible] колико бисте плочу платили у продавници, **преко Забавника је можете добити за 50 динара.** Увозник, Продукција грамофонских плоча РТ Београд, препустила је „Политикином забавнику" ексклузивно право продаје ових плоча преко поште и по нижој цени. То значи да ће вам наручене плоче бити достављене на кућну адресу и да ћете их платити поштару кад их донесе.

Све плоче су врхунског квалитета, израде и репродукције, снимљене у стерео-техници и на свакој се налази од 10 до 14 мелодија, изузев, наравно, на плочама са класичном музиком.

ПАЖЊА: ваша наруџбина не сме бити мања од 100 динара, што значи најмање две лонг-плеј плоче, јер поштарину не плаћате ви, него ми.

На наруџбеници уместо назива напишите само бројеве плоча које желите. За сваки случај, с обзиром да је количина увезених плоча ограничена, забележите у РЕЗЕРВНУ ЛИСТУ бројеве резервних плоча које ће вам бити послате уколико у складишту нема свих плоча које сте наручили.

Изаберите плоче, испишите њихове бројеве и своје податке на наруџбеницу, залепите је на дописницу и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", 11001 Београд, Македонска 29.

ЕКСКЛУЗИВНО У „ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ"

[illegible]
Ф. ШОПЕН: Концерт бр. 1 за клавир и оркестар

02223
С. РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 2 Изводи велики симфонијски оркестар Московског радија.

02227
ЛЕОНИД КОГАН: Фрагменти за виолину од Г. Хендла; Ј. Брамса: С. Прокофјева

02707
„ВЕРИОВКА" — Украјински народни хор изводи руске песме

02735
Ансамбл **„ВАРИОВКА"** и Украјински народни ансамбл изводе народне песме. Диригент Антоли Ав[illegible]

02873
А. Александров — Ансамбл совјетске армије изводи руске народне песме и игре

02965
А. БОРОДИН: „КНЕЗ ИГОР" Фрагменти из опере изводи хор и оркестар Бољшог театра

02997
ВЕЛЕНТИН БАГЛАЕНКО пева шансоне и романсе

03055
НАНИ БРЕГВАДЗЕ пева руске забавне мелодије

03255
РУСКИ ИНСТРУМЕНТАЛНИ НАРОДНИ АНСАМБЛ изводи познате руске мелодије

03321
ЉУДМИЛА ЗИКИНА пева уз пратњу Инструменталног народног оркестра

[illegible]
АЛЕКСАНДАР СТРЕЛЧЕНКО пева руске народне песме

01747
РУСКИ НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Извођачи: познати руски оркестар и хорови

01881
Т. АЛБИНОНИ; Л. ПРЕДИЕРИ, Г. ТОРЕЛИ, А. ВИВАЛДИ концерти за виолину и оркестар

01923
ВАЛЕНТИН БАГЛАЕНКО пева циганске песме и старе романсе

01545
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 2 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

01547
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: Симфонија бр. 3 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

[illegible]
ГАЛИНА КАРЕВА пева старе романсе

[illegible]
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 2. Извођач: Оркестар Бољшог театра СССР

01645/48
РУСКА ХОРСКА МУЗИКА ОД XVI ДО XVIII ВЕКА: Изводи: Руски академски хор (2 плоче)

01667
РУСКИ НАРОДНИ ОРКЕСТАР ИЗВОДИ руске народне песме

[illegible]
РУСКИ НАРОДНИ ОРКЕСТАР Н. ОСИПОВА изводи руске народне песме

01699
МОЦАРТ: Симфонија бр. 39 и Симфонија бр. 32 Изводи Московски камерни оркестар

01707
РУСКА БАЛАЛАЈКА Инструментални народни ансамбл изводи руске народне песме

[illegible]
КЛОД ДЕБИСИ: Три ноктурна („Облаци", „Празници", „Сирена")

0871/78
ДМИТРИЈ ШОСТАКОВИЧ: опера „Катарина Измирова" (четири плоче)

01233
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: „Франческа да Римини" **АРАМ ХАЧАТУРЈАН:** „Gayane" (фрагменти из балета — игра сабљама итд.)

01321/24
СЕРГЕЈ ПРОКОФЈЕВ: „Иван Грозни" (музика из филма) Изводи: Московски државни хор, Државни симфонијски оркестар СССР (2 плоче)

01331
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: концерт № 1 за клавир и оркестар

01377
АЛЕКСАНДАР БОРОДИН: „Из средње Азије", симфонија бр. 2, „Богатур", „Половецки марш".

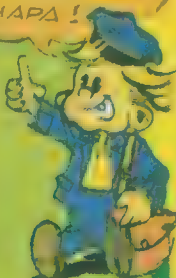
01417
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Концерт бр. 4 за клавир и оркестар. Сергеј Прокофјев: концерт бр. 3 за клавир и оркестар Николај Петров — клавир и велики симфонијски оркестар Радио-Москве.

01419
СЕРГЕЈ РАХМАЊИНОВ: Симфонија бр. 1 Изводи: Државни симфонијски оркестар СССР

01451/58
ПЕТАР ЧАЈКОВСКИ: опера „Пикова дама" Изводи: Хор и оркестар Бољшог театра

[illegible]
РУСКИ НАРОДНИ АКАДЕМСКИ ОРКЕСТАР „ОСИПОВ" изводи руске народне песме

ЦЕНА ЈЕДНЕ ЛОНГ-ПЛЕЈ ПЛОЧЕ У ПРОДАЈИ 70 ДИНАРА, ПРЕКО ЗАБАВНИКА 50 ДИНАРА!

„ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"
11001 Београд, Македонска 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво поручујем плоче под бројевима: ______________________

РЕЗЕРВНА ЛИСТА: ______________________

за укупну суму од ____________ дин. коју ћу платити поштару кад ми их донесе кући (поузећем).

____
(Име и презиме)

____
(Поштански број и место)

____
(Улица и број)

______________ ______________
Датум Потпис

Наруџбеницу попуњава лице које ће платити плочу.

Ексклузивно у »Политикином забавнику«

ЛАСЕРСКИ ЗРАЦИ У ОЧИМА

Животиње су ноћу много лакши плен за ловце јер парови њихових »лампица« представљају одличну мету. Због тога је у неким земљама ноћни лов забрањен.

Кад год сте увече срели мачку или неку другу „ноћну" животињу, као што је ракун, срна или зец, сигурно сте приметили како јој очи у мраку сијају. Возећи се ноћу, на усамљеном путу при светлости фарова, могу се и на већој даљини видети парови сјајних тачкица, како гледају из оближње шуме или дуж ивице пута. Зато су и многа сујеверја везана за мачку, пошто њене очи сијају у мраку изузетно јако. Веровало се, на пример, да мачка тако себи осветљава пут и лакше проналази жртву.

Данас је ова изузетна појава научно објашњена: сама животиња ту светлост и не види, па не може себи осветљавати пут, мада је сијање очију везано баш за животиње које ноћу виде. Ево шта се, у ствари, догађа: **Када зрак светлости допре до очију мачке или неке друге животиње он пролази кроз зенице, наилази на сочиво које га прелама и уводи у унутрашњост ока. Тада се зрак одбија о тапетум, један посебан део мачјег ока који се налази у близини очног нерва. Грађен је од кристалних ћелија које савршено преламају светлост. Тако се тај зрак враћа кроз зеницу и чини да мачје око — светли!**

Људске очи немају **тапетум.** Ипак, свако је могао да примети да и оне понекад у ноћи светле, на пример крај ватре или свеће. Ово се догађа људима са изузетно широким зеницама, што је веома ретко. Тако се раније веровало да неке, обично старије жене имају „урокљиве очи" — а то су, у ствари, биле очи које су сијале баш због широких зеница. Такве жене су сматране вештицама и спаљиване на ломачи! А данас, очни лекар приликом прегледа, укапава нарочиту течност за ширење зеница како би боље могао да види унутрашњост ока. **Јер, људске очи, за разлику од животињских, сијају само ако се осветле из веома велике близине, што лекар чини посебним инструментом са лампицом.**

АЛЕКСАНДАР ВЕЛИКИ И ЗМИЈА

Људи су се одувек празноверно бојали вештица. На суђењу вештицама из Салема, 1692, један сведок је изјавио: **„Брижит Бишоп би уперила своје очи на жртву која би се одмах срушила у несвест"!** Још луђе празноверје везано је за једно митско биће, змију **базилиск.** Сматрало се да она има „ђавоље очи" које светле! Када би зраци из њих пали на жртву, човека или животињу, они би кроз њене очи допрли најпре до мозга, а онда и до срца. То би уништило жртву која би мртва падала на земљу.

Легенда каже да је Александар Велики, дошавши пред један град који је намеравао да опседне, угледао **базилиска** како пиљи у градску капију. **Велики војсковођа упитао је за савет свог учитеља, филозофа Аристотела, како да се одбрани од змије. Аристотел му рече да узме велико огледало и постави га тако да змија угледа сопствени лик. Александар га је послушао и, када је змија погледала у огледало, уништила је сама себе својим страшним очима!**

Може изгледати невероватно, али на истом принципу данас раде нека оружја за одбрану од ласерских зрака!

Празноверице везане за сијање животињских очију престале су када је, крајем прошлог века, енглески научник Хенри Пауер посматрао **тапетум** мачјег ока помоћу **офталмоскопа,** једног оптичког инструмента. **„Замислите, пише он, густу, тамну али светлуцаву масу налик на плиш, пресечену сјајном хоризонталном линијом изнад које сија тачка као бисер: очни нерв... Све је окружено блиставом, сафирно плавом зоном која се прелива у зелено. Изнад тога сија тапетум, величанственом ружичастозлатном светлошћу, са плавкастим и зеленкастим одсјајима. То је нешто прелепо"!**

КАД КОСМОНАУТИМА ОТКАЖУ РУКЕ

Неке животиње имају у мраку заиста чудесне, па и застрашујуће очи. На цртаним филмовима у боји, алигатор се обично приказује црвених очију — и оне су заиста такве! Када се осветле, оне су више налик на усијано угљевље нето на живе очи! Друге животиње имају очи које сијају зелено, ружичасто или наранџасто и научници су се питали од чега то зависи. Овај јединствени природни феномен објашњен је различитом таласном дужином светлосних зрака, која се одражава кроз — боју!

Данашња наука нашла је начин како да ову појаву искористи. Ма како звучало фантастично, људи данас голим оком могу да врше неке радње и то веома — убитачне! **Тако постоји оружје које пилот хеликоптера може да активира очима, само ако поглед упери тачно на циљ.** Преломљена светлост која се враћа из његовог ока пада на веома осетљиве фото-диобе које су у вези са механизмом за активирање оружја, а за све је потребан само делић секунде!

НАСА је и у својим космичким истраживањима применила ову способност ока. **Када космонаут, због сметњи које настају у неким условима на великој висини, не може да покреће руке ни прсте, он погледом пали или гаси одређене команде и то се назива „очни прекидач". Исто тако постоје инвалидска столица на точковима којима се управља очима, када инвалид не може да покреће руке.**

А животиње, од којих је све почело, нашле су се у много већој опасности откако нема више сујеверја: оне су у ноћи много лакши плен за ловце јер парови њихових „лампица" представљају одличну мету! Због тога је у неким земљама ноћни лов законом забрањен и кажњив.

Наука је данас отишла веома далеко у изучавању појаве „светљења" па је тако установљено да немају само неке животиње ову способност, него чак и биљке. Тако парадајз друкчије „светли" него поморанџа или јабука, а мерењем таласне дужине може се још проверавати и свежина, рецимо, воћног сока.

М. К.

ЗАБАВНИКОВА НОВА ИГРА!

ТАЛЕНТИ И ОБОЖАВАОЦИ

Предлажемо да данас научите још једну игру којом ћете се у слободним часовима забавити с друговима. Игру смо назвали **ТАЛЕНТИ И ОБОЖАВАОЦИ** због тога што сваки играч треба да покаже колико познаје уметност и разне вештине.

За игру су вам потребни табла (ову нашу пажљиво обрежите и залепите на чвршћи картон да се брзо не би искрзала), **картончићи са бројевима од 0 до 5** (које треба, такође, да исечете из нашег листа) дугмад која ће вам послужити уместо пиона и коцкица као за игру „Не љути се, човече!".

У игри учествују шест играча и игра почиње тако што први играч полази са **СТАРТА** и помера се у правцу стрелице за онолико поља колико покаже бачена коцкица. Поља у нашој игри су кружићи, има их три величине: најмањи су обична поља за кретање, на средњим кружићима су просте наредбе, а на великим кружићима пише у чему и како треба показати оно што знате. То значи кад пион стане на велики кружић, рецимо на онај на којем пише **„отпевај песму"**, играч мора да отпева нешто, док га остали играчи оцењују. Пазите, оцењивање се врши тајно, то јест свако од играча ставља на средину стола картон са оценом од 0 до 5, али тако да се број не види. Тада се сви картони окрену и оцене сабирају. Циљ је да играч сакупи што више поена. Ако коцка падне на поља код наредби као што су: **„нацртај нешто", „направи играчку од папира", „срочи стих"** и **„кажи афоризам"** играч има права да пропусти један круг док извршава задатак, а после тога игра два пута узастопце. Просте наредбе у средњим кружићима су следеће: две одузимају стечене поене, две одузимају право на игру за два односно три круга. Кружићи у којима је нацртан цвет, дозвољавају играчу на бира правац кретања, то значи да не мора да иде право него може и да скрене у правцу друге стрелице (ако неко од играча има мало поена може на тај начин да продужи игру да би их сакупио више). Победник је играч који има највише поена. Игра је завршена кад играчи стигну на **ЦИЉ.** Ако је, рецимо, четири поља испред ЦИЉА а коцкица покаже пет остаје на том месту и баца коцкицу поново тек кад у игри на њега дође ред. Тако ради све док не добије четворку и не стигне на ЦИЉ.

0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5

НАЦРТАЈ НЕШТО!

СПОРТИСТА СИ! ПОВРЕДИО СИ СЕ НА ТАКМИЧЕЊУ! ГУБИШ 20 ПОЕНА!

ПАНТОМИМОМ ПРЕДСТАВИ НЕШТО!

ОДВЕЖБАЈ НЕШТО!

СРОЧИ СТИХ!

СТАРТ

ОДРЕЦИТУЈ ПЕСМУ!

ОДЗВИЖДИ НЕШТО!

ГЛУМАЦ СИ И ЗАБОРАВИО СИ ТЕКСТ. ГУБИШ 20 ПОЕНА!

ОДГЛУМИ НЕШТО!

НАПРАВИ ИГРАЧКУ ОД ПАПИРА!

ЧЕКАШ И ПРОПУШТАШ ДВА КРУГА

ОТПЕВАЈ ПЕСМУ!

ОДИГРАЈ НЕШТО!

КАЖИ ЈЕДНУ ИЗРЕКУ!

ЦИЉ

ВЛАДАНА ЛИКАР-СМИЉАНИЋ 1976

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

КАКО ПРЕПОЗНАТИ ШПИЈУНА?

ПИРС ЕНТОНИ

Војни прописи су говорили да станице са више људи нису погодне за ово време. Написани су многобројни стручни радови који су побијали ову тврдњу, али на њих се није обраћала пажња, пошто су били дело цивила. Тако је Лио Макхенри постао усамљеник.

Упозорили су га да његова машта за четрнаест монотоних месеци може почети претерано да ради. Непотребна опомена: Лио није био тип који би лако подлегао халуцинацијама.

Ипак, ово што је видео личило је на човека...

Можда је Адапт

Сада се кроз празан простор брзо приближавао станици, осветљен безименим сунцем система на чијем се планетоиду налазила станица. Иза њега су се сасвим јасно виделе и звезде, јер око планетоида, није било атмосфере. Млаз гаса који се на махове појављивао из одела и личио на реп комете показивао је да се особа зауставља.

Лио га је посматрао кроз осматрачницу. Био је у стандардном васионском оделу УН, које је првенствено било намењено преживелима после неког удеса. Сматрало се да одело пружа довољну заштиту у току пет дана. Очигледно, десио се неки бродолом и овај човек је био близу спасења.

Али, сумња је постојала. Лиова станица је кружила око многобројних звезда, далеко од Сунчевог система, људи су ретко пролазили овуда. Ово је био тек почетак контроле Земљана над овим делом васионе и зато је Лио тешко могао да поверује да се догодио неки удес у близини, а још мање да се једна особа спасла. То је одбацио као невероватно.

Па ипак, фигура је изгледала сувише стварно да била халуцинација. Чак је и читав низ непогрешивих инструмената регистровао да се приближава посетилац. Лио је преузео дужност тек пре две недеље и било је немогуће да за тако кратко време толико психички ослаби да погрешно чита са инструмента. Мада — морао је да призна — последњих дана је осећао страшну усамљеност и досаду.

Ако људска фигура није била халуцинација, постојала је још једна могућност, на коју је нерадо помишљао. Оно што је видео могао је да буде Адапт. Адапти су били народ чији су се интереси у космосу сукобљавали са интересима Земљана. Њихова техника је заостајала за земаљском, али су то надокнађивали другим способностима. Рат који су водили са Земљом око превласти у космосу час се стишавао, час разгоревао; мир никад није био сигуран.

Из васионског одела су излетели и последњи млазеви дима и фигура је дотакла површину планетоида. Неспретно се затетурала, одскочила неколико пута, а онда се дочекала на руке и ноге. Кад се најзад усправила и кренула ка станици, једва се задржавала да поново не полети. Особа није била баш вична оваквом атерирању.

Један према хиљаду

— Ако је био неки бродолом, зашто га инструменти нису регистровали? — питао се Лио већ прилично узбуђен. Могућност да се на планетоид спустио шпијун Адапта постајала је све већа. Ова створења, доста слична људима, била су у стању да се снагом своје воље претворе у било које живо створење. Тиме су се, наравно, много користили у шпијунажи. Дешавало се да су машине у васионским станицама правилно идентификовале неземаљска бића, а људи су их ипак примали као своје, убеђени да је машина погрешила.

Дошљак је најзад овладао својим покретима и сада је био веома близу улаза у станицу. Лио је морао што пре да донесе одлуку.

У непрегледној васиони, могућност да човек преживи удес, и то још нерегистрован, била је један према хиљаду. Или можда један према милион?

С друге стране, повремени упади Адапта били у веома могући: рећимо, десет према један, мозгао је Лио.

Могао је једним притиском на дугме да спржи фигуру која је стајала пред улазом. Под руком је имао такву разорну моћ да је могао да уништи човека, васионски брод, чак и мање небеско тело. Он је био чувар овог система, спреман да покаже непријатељу да би сваки покушај био скупо плаћен.

Шта ако је посетилац ипак човек? Ту могућност није могао потпуно да одбаци. Зар да убије човека?

Па ипак, можда би било боље да пуца без размишљања. Његова дужност је била да сачува станицу по сваку цену. Са сигурношћу Земље не сме се играти.

Али.... он је био грозно усамљен. Две недеље су на њега тако деловале да је могао да претпостави како ће се осећати после четрнаест месеци. Кад би одмах пуцао, не би знао је ли правилно поступио или не. Још тринаест и по месеци седео би и питао се шта је учинио, све док најзад не би по њега дошао брод из нове смене и покупио остатке тела испред улаза.

Усамљеност је страшна, а неизвесност би била још гора.

Зовем се Невада

Затонетна фигура је ушла у станицу. Врата су се одмах поново затворила.

— Ко си ти? — питао је Лио строго. — Само што пре, док те нисам...

Стаклени оклоп је пригушивао уплашени глас:

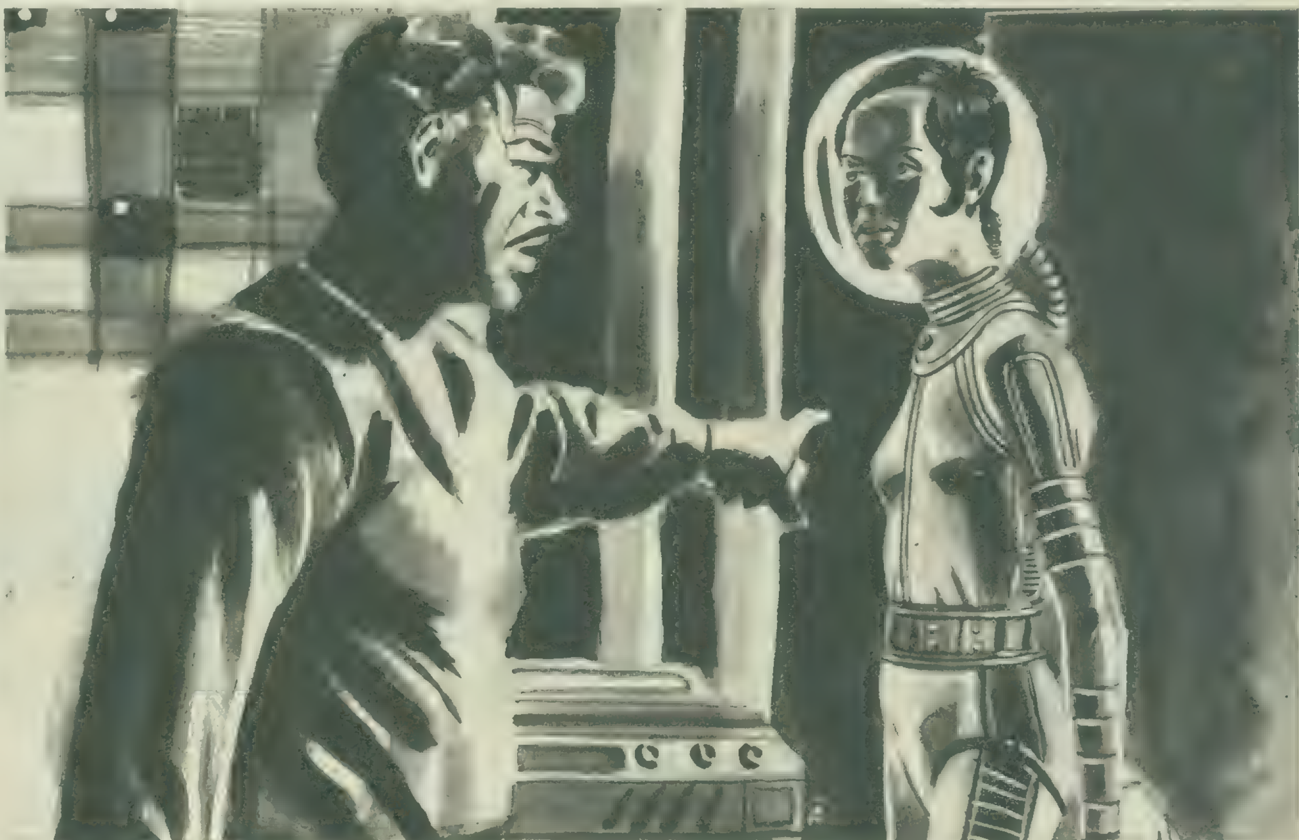
— Зовем се Невада Браун, из брода Експо 99. Молим вас... не пуцајте!

Жена! Несвесно је склонио руке с дугмади. До тада се није шалио. Ко год да је био, човек или непознато биће, могао је да пуца. Али, жена... како њу да убије? Чак и да је Адапт, што је било веома могуће, не би могао да пуца.

— Скини одело и оружје стави на сто — наредио је, трудећи се да задржи строгост у гласу. — Посматрам те, пази!

Жена је послушно скинула гломазно одело. То је потрајало извесно време, јер је одело имало мноштво копчи и дугмади, које је она нервозно откопчавала. За то време Лио је потражио од компјутера информацију о броду Експо 99.

Док је чекао одговор, посматрао је девојку: млада, прилично мршава и неразвијена. Коса јој је била смеђа, ошишана сасвим кратка, како су је обично носиле жене када иду на овако далек пут. Намрштио се кад је видео да јој уши вире кроз косу. Мало боље је погледао: да, и нос јој се мало сувише истицао. Да је на Земљи, такву не би ни погледао!

Али, ово није била Земља. Не би било лоше да му следећих тринаест месеци ова девојка прави друштво. Наравно, ако је људског рода.

Одговор компјутера био је кратак: ПОДАЦИ НЕДОВОЉНИ. Лио је знао шта то значи: такав брод не постоји, девојка је шпијун. Да је што пре удаљи? Погледао је још једном на монитор. Девојка се неодлучно и уплашено освртала око себе, не знајући шта да ради. Вероватно је чекала даља наређења.

ДУЖНОСТ МУ ЈЕ БИЛА ДА ОДМАХ ПУЦА НА ПРИДОШЛИЦУ. АЛИ, БИО ЈЕ СТРАХОВИТО УСАМЉЕН И БИЋЕ САМ ЈОШ ТРИНАЕСТ МЕСЕЦИ...

а он је ћутао и размишљао. Најзад му је синуло: макар била и Адапт, боље с њом него сам.

Отворио је пролаз и пустио је у унутрашњи део станице.

Девојка се још тешко кретала у пољу гравитације. Мало се исправила и покушала рукама да поправи косу, како би изгледала боље, али то јој баш није пошло за руком, поготову што су јој природне одлике биле веома скромне. Одмах му је пало на памет да можда и није шпијун. Да су хтели да пошаљу неку жену, Адапти би од ње направили лепотицу.

Страх у очима

— Седи — рекао је оштро, избегавајући да је зове по имену. — Значи, ви сте шпијун Адапта (неопажено, прешао је на „ви").

Девојка је отворила уста, али још је он покретом руке забранио да говори. У очима јој се читао страх и умор. Иза бледих, нешминканих усана видели су се зуби неправилног облика.

Одржао је говор у којем јој је ставио до знања да је он господар планетоида и станице и да без његове дозволе неће моћи никуд да мрдне.

— Ипак — додао је — даћу вам шансу да одете одавде. Ако хоћете, можете то одмах учинити. Пустићу да се вратите својима, с поруком да ми се више не приближавају, јер ће се лоше провести. Саветујем вам да прихватите овај предлог.

Окренуо јој је леђа да сакрије узбуђење. Рекао јој је истину, само што његова одлучност није била баш тако јака. Могао је да је пусти да оде, али... кад би она решила да остане, макар била и шпијун...

— Ја.... ја не знам шта да вам кажем, господине Мекхенри, осим да... нисам то што мислите. Не знам зашто ми не верујете. У реду, не желите моје друштво, али ја немам где да се вратим. Мој брод више није тамо. Морам да признам... ја сам неопажено побегла са брода и он је наставио пут. Знам да је то против закона, али није било другог начина да се вратим на Земљу. Ево, пристајем да будем под кључем, као што сте рекли...

— Значи, ваш брод није имао удес. Рекосте, Експо 99?

— Ма не! — повикала је. — Рекла сам Екстон 99.

Веровати или пуцати?

Лио је одјурио до компјутера, откуцао питање и убрзо добио одговор: ЕКСТОН 99, ЈЕДАН ОД БРОДОВА ЧИЈУ ПОСАДУ НЕ САЧИЊАВАЈУ ДОБРОВОЉЦИ.

Није даље читао. Добро је знао да су људи били очајни када су их присиљавали да пођу у космос, због пренасељености Земље. Нема сумње, Невада Браун је била једна од ретких који су успели да умакну. Дуговао јој је извињење.

О-хо, јеси ли сигуран у то? Можда она реагује баш као што су Адапти предвидели. Прича је била довољно дирљива да омекша срце. Наиван си, Лио, помислио је. Зашто је одједном променила име брода? Јасно: зато што је видела да прво име није било у реду. Непријатељ је био добро обавештен о свему...

Шта сад да ради? Да је прихвати или да пуца? Опет је био на почетку.

— Не знам шта да мислим о вама — вртео је главом. — Потпуно је једнака могућност да сте непријатељ и да сте једна од наших.

— Могу да вам причам о свом животу, да вам набројим људе које знам. Уосталом, зар не изгледам сасвим природно?

— Ништа то не вреди. Тек кад бих вас убио видео бих ко сте. А то не желим да учиним.

Кад је то чула, девојка је постала ведрија и слободнија.

— У реду, бићу ваш заробљеник. Али, пустите да с времена на време поразговарамо. Кад се боље упознамо, схватићете да и ја припадам људском роду...

Много бољи испит

Капетан брода који је дошао да смени Мекхенрија био је запрепашћен.

— Примили сте непознату особу овде, близу границе са Адаптима? Знате ли шта то значи?

— Знам — рекао је Лио. — Било је ризично, али сада сам срећан што сам то учинио. Чак сам успео да одбијем један напад Адапта. Да су прошли, ко зна шта би било са Земљом.

— Одбио си напад на станицу?

— Да, пре месец дана. Тешко да бих то успео да поред мене дан-ноћ није дежурала Невада. Одређивала је положај непријатељских бродова, а ја сам их гађао.

— Забога, зашто би шпијун чинио тако нешто? Намерно су је послали да онемогући одбрану.

— Радо бих одговорио да ју је мој шарм окренуо на страну Земљана, али то не би било истина. Она је наша, сигуран сам. Знао сам да могу да имам поверења у њу.

— Господине Мекхенри, знате ли да не постоји начин да се тако нешто докаже? Ви овде немате лабораторију да можете да будете сигурни.

— Шта ће ми лабораторија? Постоји много бољи испит, кроз који ниједна припадница Адапта не би могла да се провуче...

Прекинуо га је дечји плач.

— То је цела истина — срећно се осмехивао Лио. — Хтео бих да вас нешто замолим, капетане. Сада, кад је посао завршен, опростите мојој жени бекство из брода и вратите нас, заједно са малим Невом, на Земљу.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Живећи без ичије љубави човек постаје зао.

(Готје)

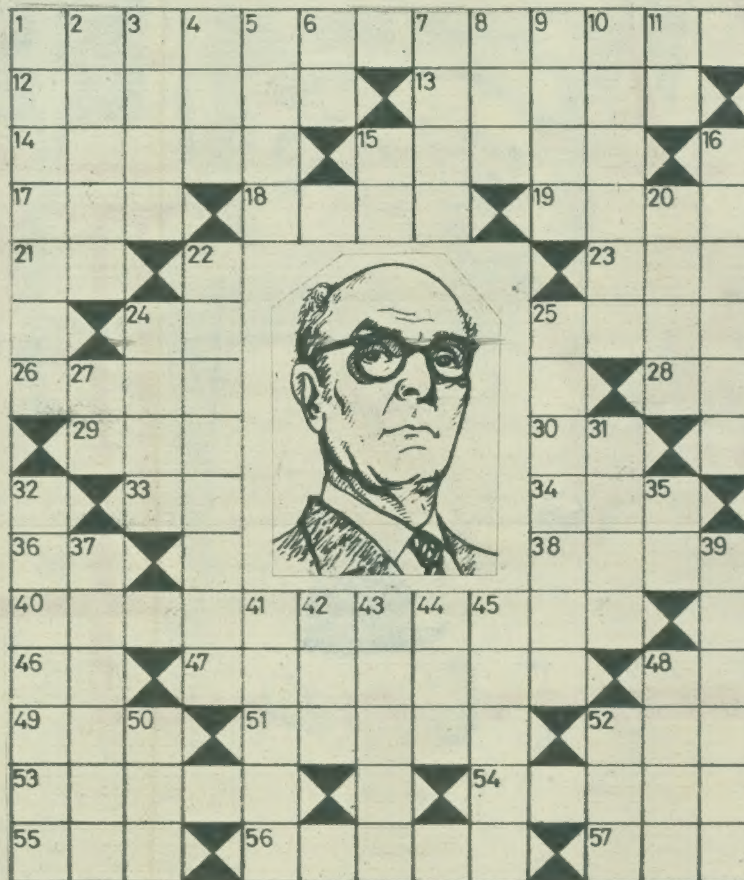
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ КЊИЖЕВНИКА (види слику!), 12) козачки поглавица, 13) чланак, допис, 14) место крај Београда, 15) за тренутак, 17) лука у Израелу, 18) хемијски елемент, 19) држава у Азији, 21) показна заменица, 23) птица тркачица, 24) река у Италији, 25) француска књижевница (Жорж), 26) светлећи гас, 28) хемијски знак за злато, 29) женски ручни рад, 30) врста першуна, 33) негација, 34) орган чула мириса, 36) 18. и 27. слово азбуке, 38) прибор за рад, 40) РОМАН КЊИЖЕВНИКА ПОД 1 ВОДОРАВНО, 46) алпски врх у Швајцарској, 47) непрофесионалци, 48) узвик којим се терају кокоши, 49) зимски спорт, 51) предујам, 52) целокупни, 53) гава, 54) подземни део биљке, 55) чешка афирмација, 56) муза љубавне поезије, 57) раније.

УСПРАВНО:

1) Најтежа атлетска дисциплина, 2) наука о моралу, 3) животињско стопало, 4) узвик нестрпљења, 5) женско име, 6) слово латинице, 7) пркос, 8) хладно оружје, 9) зао, 10) раст, узраст, 11) историјско место у Малој Азији, 15) хемијски знак за нобелијум, 16) фудбалски шампион Југославије, 20) име светске првакиње у шаху (Гаприндашвили), 22) затворена лимена кутија са храном, 24) бод, 25) закупци стана, 27) скраћеница за: евентуално, 31) врста америчког револвера, 32) у приличној мери, 35) ауто-ознака за Сарајево, 37) сарадница Енгелса и Лењина (Клара), 39) РОМАН КЊИЖЕВНИКА ПОД 1 ВОДОРАВНО, 41) посед, 42) обруб, ивица, 43) постојбина Одисеја, 44) сенка, 45) одвратно, 48) отпадак дрвета, 50) аутор „Јадника", 52) пољопривредна алатка.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Жири, 5) Руан, 9) Ерос, 10) алка, н, 11) КТ, 12) са, д, 13) ас, р, п, 15) ор, 16) нога, 17) речи, 18) ам, ј, а, 19) Ин, к, 20) АНДРИЋ ИВО, н, 26) АНТАРА, 28) Ујевић, 30) мир, 31) Инд, 33) Аду, 34) етика, е, 37) оклоп, 39) ии, 40) окомито, 41) лр, у, 42) оса, и, 43) оро, п, 45) гро, 46) Ирн, 48) Ануј, 50) галванизација, 53) тријода, 54) Атила.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крикс Виторовић, телефон 324-191/525, Нурихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—, Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

БИБЛИОТЕКА ШВРЋА

36 КЊИЖИЦА СЛИКОВНИЦА И 36 ВЕСЕЛИХ ДОЖИВЉАЈА — СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ ЗА ЧИТАОЦЕ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" 36 КЊИЖИЦА У БОЈИ ЗА СВЕГА 120 ДИНАРА

Библиотека „Шврћа" је комплет од 36 сликовница малог, џепног формата. Намењена је деци предшколског узраста. У сликовницама су уписани необични доживљаји Дизнијевих јунака: Паје, Микија, Шиље... и свих других пријатеља деце.

Сликовнице су штампане само ћирилицом, у шест серија, по шест наслова у поливинилским омотима.

Библиотека „Шврћа" садржи 36 књижица — сликовница: 1. Микијев циркус, 2. Паја Патак, 3. Мики и Вушба-Ву, 4. Бамби, 5. Шврћа, 6. Патуљак Љутко, 7. Мали Вучко, 8. Мрша и Дебељко, 9. Раја, Гаја и Влаја, 10. Три прасета и зли вук, 11. Тик и Так, 12. Плутон, 13. Чика Баја, 14. Шиља детектив, 15. Мали Хијавата, 16. Дамбо, 17. Паја Патак планинар, 18. Слонче Дамбо и Мики Маус, 19. Три прасета на одмору, 20. Пинокио у земљи играчака, 21. Породица Патак на острву с благом, 22. Ујка Баја, 23. Мали Вучко и мангупчићи, 24. Циркус на дну мора, 25. Плутон на селу, 26. Филмска звезда Мики Маус, 27. Микијев рођендански поклон, 28. Бамбијеви доживљаји, 29. Маза и Луња, 30. Пас чувар Паје Патка, 31. Три прасета кућу граде, 32. Хијаватини доживљаји, 33. Шесторо пачића, 34. Тик и Так као чувари деце, 35. Мали ракун, 36. Цврчак Цврчко.

ИП „ВУК КАРАЏИЋ"
Краљевића Марка 9, 11000 Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем библиотеку „ШВРЋА" по сниженој цени од 120 динара. Платићу поштару кад ми донесе књиге (поузећем).

(Читко: Име и презиме)

(Број поште и место)

(Улица и број)

Испуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ИП „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

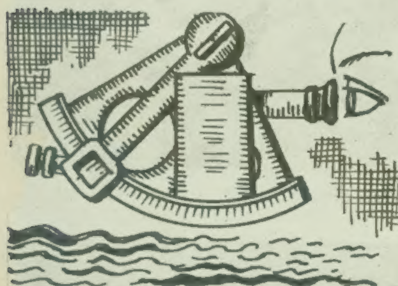
Драги Забавниче,

ЗА БЕЗБЕДНУ ПЛОВИДБУ

Интересује ме шта је секстант и ко га је изумео.

Соња Петрић, Г. Милановац

Све до 1731. године морнари су положај брода и правац путовања одређивали по положају звезда или Сунца, што је на пучини или по облачном времену веома несигурно. Али, те године Енглез Џон Хедли изумео је секстант, напра-

ву помоћу које морепловци могу тачно да одреде положај брода. Секстант, у ствари, помаже да се њим омогућава лакше одређивање и израчунавање угла под којим се Сунце или звезде налазе на хоризонту, а затим се положај брода израчунава помоћу књиге посебних табела.

ЗАКОН АМАДЕА АВОГАДРА

Волела бих да знам ко је био Авогадро.

Љубинка Милутиновић, Београд

Амадео Авогадро био је чувени италијански физичар (1776—1856), професор Универзитета у Торину. Творац је познате Авогадрове хипотезе (1811) према којој сви гасови у истим запреминама и под ис-

тим условима температуре и притиска садрже исти број молекула. У оно време ова хипотеза је значила и велики допринос материјалистичком схватању природе. После 50 година призната је као закон на коме се данас базирају модерна хемија и физика. Број молекула у грам-молу било које материје назван је по њему Авогадров број.

ЈЕСЕН СТИЖЕ, ДУЊО МОЈА...

Жељела бих да објавите ријечи мађарске романсе „Јесен стиже дуњо моја".

Свјетлана Симић, Добој

Ова позната мађарска романса, која се пева и код нас, испевана је на стихове великог мађарског песника Шандора Петефија а на наш језик је превео Јован Јовановић Змај.

Јесен стиже, дуњо моја,
не мирише више цвеће,
зумбул, лале, љубичице.
Па и ти ме изневери, судбо клета...
Отишла си, славуј ћути,
лишће жути.
Јесен стиже, дуњо моја,
Не миришу јоргованы,
љубичице и јасмини.
С цветних грана цвеће паде,
с њиме оде моја младост,
моја љубав, моје наде.
Ти ми оде, лето прође,
неста цвећа, тебе нема,
славуј ћути, лишће жути.
Да л' знаш бар кол' ко патим
кад се сетим јоргована
љубичице и јасмина.

ПРОБИРЉИВИ ПУШАЧИ

Хтео бих да знам шта су то наргиле.

Петар Мићић, Сомбор

Наргиле су врста источњачке луле за пушење дувана. Дим пролази гуменом цеви кроз нарочити суд с водом, па пушач увлачи расхлађен дим.

КОЊИЋ ЗА ЗАБАВУ

Кад се и где први пут појавио бицикл?

Иван Марић, Приштина

Бицикл се први пут појавио 1818. године на изложби у Паризу као „коњић за забаву". Тад је то био само дрвени оквир са два дрвена точка без педала.

Први прави бицикл појавио се 1839. године када је један ковач из Шкотске направио на свом „коњићу" педале налик на узенгије.

Следећи корак у развоју бицикла био је француски *велосипед*. Код њега је предњи точак био нешто већи од задњег, а педале су се налазиле на осовини предњег точка. Био је неудобан и звали су

га „костоломац", али је ипак био популаран, нарочито у Енглеској.

Први савремени бицикл направљен је у Француској, а најбољи је био Лоусонов бицикл из 1873. године. Када су овом „безбедном" бициклу додате пнеуматске гуме, куглични лежаји, покретни управљач и јача кочница, добио је изглед данашњег бицикла.

ФУДБАЛ НА ОЛИМПИЈАДИ

Када је у програм олимпијских игара уврштен фудбал?

Драган Филиповски, Скопље

На IV олимпијским играма, у Лондону 1908. године, први пут је

уведен фудбал а титулу олимпијског победника освојила је репрезентација Енглеске.

БИБЛИОТЕКА У АЛЕКСАНДРИЈИ

Молим те, кажи ми гдје и када је основана прва библиотека на свијету.

Јелена Ћипранић, Даниловград

Не зна се тачно где и када је основана прва библиотека у свету. Међутим, за једну од најстаријих и најбогатијих сматра се Александријска библиотека. Основали су је први владари из династије Птоломеја у III веку пре н. е. У доба највећег процвата имала је око 700.000 свезака који су обухватили целокупно дотадашње научно и литерарно благо Грка и источних народа. Више пута је страдала

од пожара и разарања, али је обнављана да би је Арапи коначно уништили када су у 7. и 8. веку завладали Александријом.

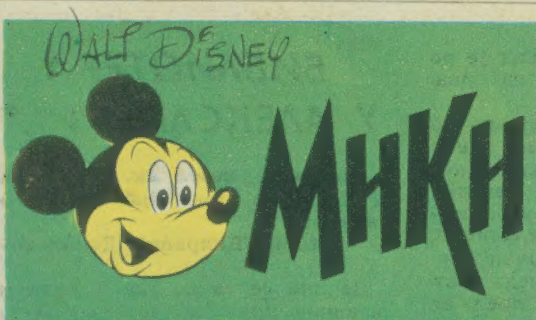

МАЛИ ЛОВЦИ

Каква је то врста паса коју називају теријер.

Мелита Ацевека, Охрид

Теријер је раса малих паса, одгајена у Енглеској. Има их више врста: фокстеријер, бултеријер, скочтеријер и други. Лове животиње које се завлаче по рупама у земљи и лако се дресирају за лов на лисице, јазавце и зечеве.

WALT DISNEY
МИКИ

ДАНАС НАЈСТРАВИЧНИЈИ ФИЛМ ВЕКА
УЖАС ЦРНЕ НОЋИ
ДОЛАЗИ

ДАНАС НАЈСТРАВИЧНИЈИ ФИЛМ ВЕКА
УЖАС ЦРНЕ НОЋИ

ДАНАС НАЈСТРАВИЧНИЈИ ФИЛМ ВЕКА
УЖАС ЦРНЕ НОЋИ

ДРАГАНЧЕ

ПЗБКСИКО ?!
(ОЋЕШ ДА СЕ ИГРАМО ?)

ЗКМНУЗЗИТУУ!
(ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈ!)

ДОСАДНО МИ ЈЕ!
НИКО МЕ И НЕ ГЛЕДА!

МАЛО ЋУ ДРЕМНУТИ К'О ТАТА!

ОН ПРВО ОВАКО НАМЕСТИ ЈАСТУЧЕНЦЕ!

ОНДА СПУСТИ ГЛАВУ, СТАВИ РУКУ ПРЕКО ОЧИЈУ И ДУБОКО УЗДАХНЕ!

НЕ ПОМАЖЕ! СВЕ САМ УРАДИО К'О ШТО ТАТА РАДИ... И НЕКО СЕ УВЕК ПОПНЕ НА ЊЕГА И ЗАХТЕВА ДА СЕ ИГРАЈУ!
1267/36

КАД БОЉЕ РАЗМИСЛИМ... ТАЈ НЕКО САМ ЈА!